

က မ္ဘာ့ အ လ ယ်

အံ့ ဖွ ယ်

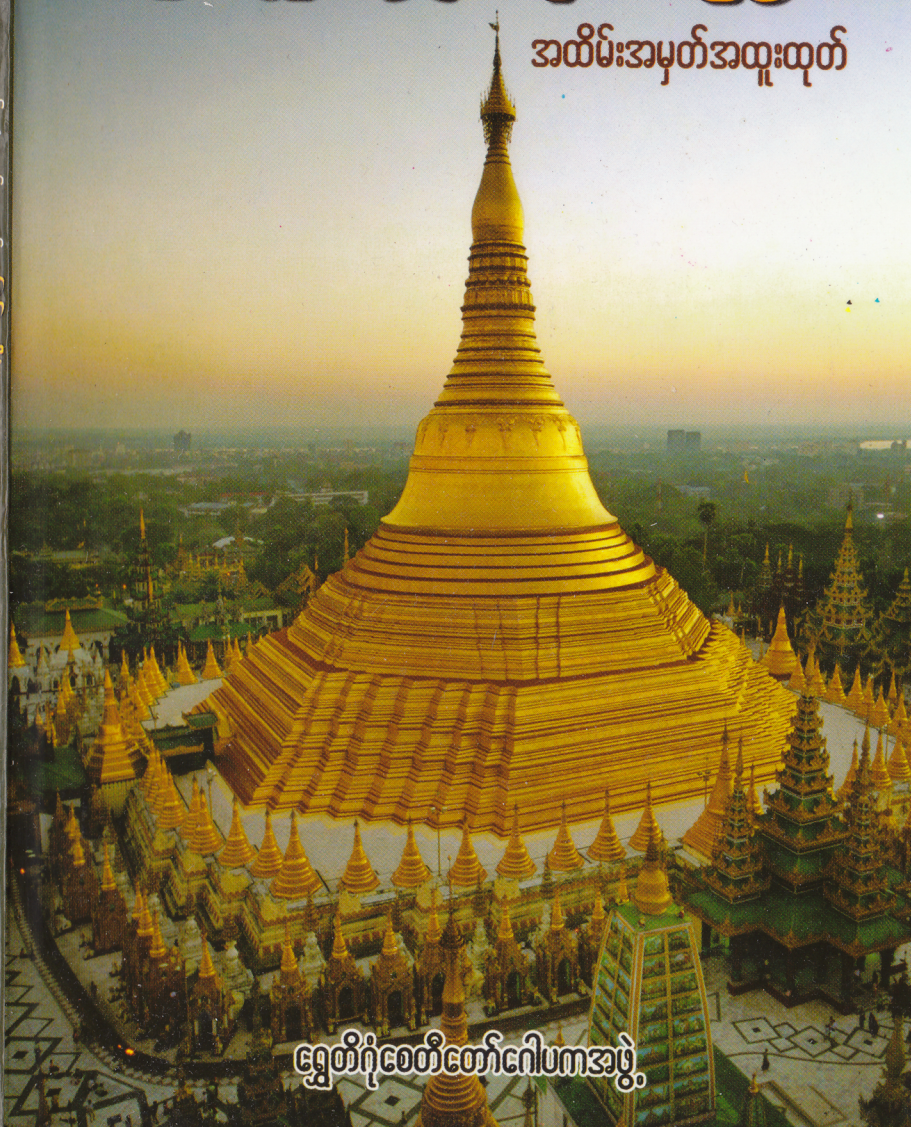
၇၀၀/-

မြတ်ရွှေတိဂုံ နှစ် (၂၆၀၀)ပြည့်

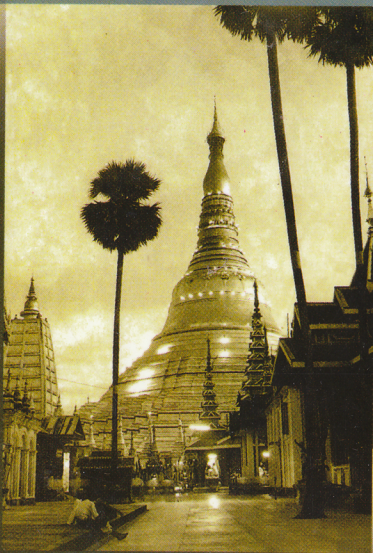
အထိမ်းအမှတ်အထူးထုတ်

ရွှေတိဂုံဝေတီတော်ဂေါပကအဖွဲ့

ကမ္ဘာ့အလယ်အပတ်
မြတ်ရွှေတိဂုံ နှစ် (၂၆၀၀)ပြည့် အထိမ်းအမှတ်အထူးထုတ်

ကမ္ဘာ့အလယ်ဘုံမွယ်မကုန်

မြတ်ဗုဒ္ဓတိဂုံ

နှစ် (၂၆၀၀)ပြည့်
အထိမ်းအမှတ်

က ဣ အ လ ယ်

အံ ဖ ယ် မ ကုန်

မြတ်ဗျေတိဂုံ

နှစ် (၂၆၀၀)ပြည့်

အထိမ်းအမှတ်အထူးထုတ်

ဗျေတိဂုံစေတီတော်ဂေါပကအဖွဲ့

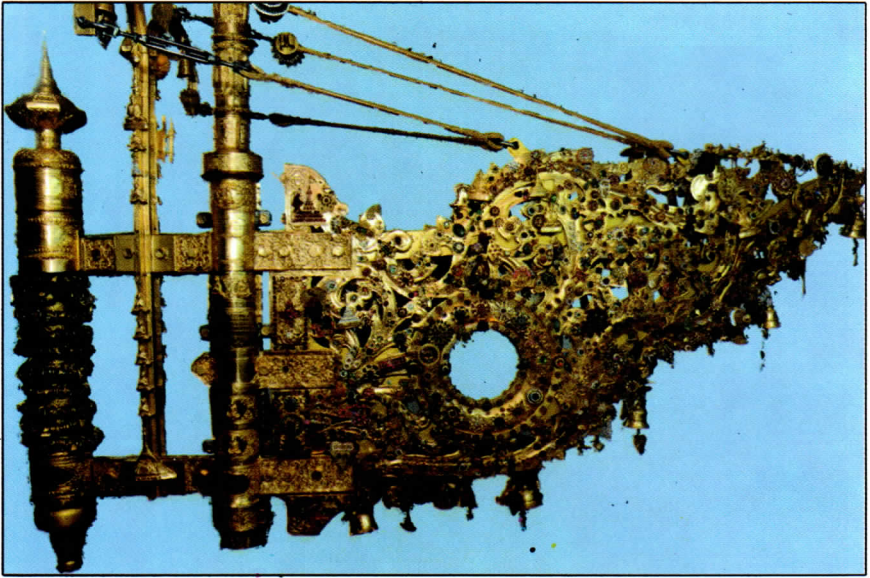
ကမ္ဘာ့အလယ် အံ့ဖွယ်မကုန် မြတ်ရွှေတိဂုံ

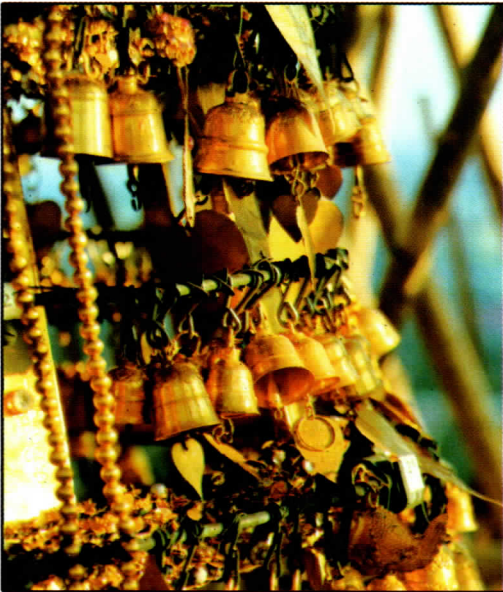
ရွှေတိဂုံဓေတီတော် ထီးတော်

ရွှေတိဂုံစေတီတော် စိန်ပူးတော်

ရွှေတိဂုံစေတီတော် ငှက်မြတ်နားတော်

ရှေးဟောင်း ရွှေတိဂုံ

ရွှေထီးတော်ပေါ်မှ ပူးတွေရသော နောင်တော်ကြီးစေတီ

အမှာစာ

ဤ ဘဒ္ဒကပ်ကမ္ဘာ၌ ပွင့်တော်မူပြီးကုန်သော ဘုရားရှင်
လေးဆူတို့၏ ဓါတ်တော်မွေတော်များ ကိန်းဝပ်စံပျော်ရာ လေးဆူ
ဓါတ်ပုံ ရွှေတိဂုံစေတီတော်မြတ်ကြီးသည် ဂေါတမဗုဒ္ဓမြတ်စွာဘုရား
သက်တော်ထင်ရှားရှိစဉ်ကပင် စတင်တည်ထားပူဇော်ခဲ့သောကြောင့်
ဗုဒ္ဓသာသနာသမိုင်းတွင် ထင်ရှားကျော်ကြားလှသော ကမ္ဘာ့အံ့ဖွယ်
တစ်ပါးဖြစ်တော်မူပါသည်။ ဗုဒ္ဓသာသနာတော်၏ဥသျှောင် သာသန
အလံတံခွန်လည်းဖြစ်တော်မူပါသည်။ စေတီတော်မြတ်ကြီးသည်
အိုဟောင်းဆွေးမြေ့၍ ပြိုကျပျက်စီးခြင်း၊ သဘာဝဘေးဒဏ်ကြောင့်
ပြိုကျပျက်စီးခြင်း၊ မင်းဘုရင်ပေါင်းများစွာက အကြိမ်ပေါင်းများစွာ
ပြုပြင်ခြင်း၊ ပြန်လည်တည်ဆောက်ခြင်း၊ ကာလတာရှည်စွာ ကြည်ညို
ဖွယ်ရာတည်ရှိခြင်း အစရှိသည့် ဖြစ်ခြင်း၊ ပျက်ခြင်း၊ တည်ရှိခြင်း
ဓမ္မဒေသနာတော်များနှင့်အညီ နှစ်ပေါင်း(၂၆၀၀)မျှ ဝေးကွာရှည်
လျားလှစွာ ဗုဒ္ဓသာသနာတော်မှာ ဖြစ်ပျက် ပြောင်းလဲ တည်ရှိခဲ့ပြီး
ဖြစ်ပါသည်။

ရွှေတိဂုံစေတီတော်အား ရှေးယခင် မင်းဘုရင်များကလည်း
ကောင်း၊ သံဃာတော် အရှင်သူမြတ်များကလည်းကောင်း၊ ကဝိ
အကျော် စာဆိုတော်များကလည်းကောင်း၊ ရှုထောင့်အမျိုးမျိုးတို့မှ
ရေးဖွဲ့သီကုံး မှတ်တမ်းတင်ခဲ့သော သမိုင်းမှတ်တမ်းများစွာရှိခဲ့ပါ သည်။
ထိုမျှသာမက ရွှေတိဂုံစေတီတော်တွင် တည်ရှိသော ဗုဒ္ဓ ဘုရားလေးဆူ
တို့၏ ဓါတ်တော်မွေတော်များနှင့် ကျေးဇူးဂုဏ်တော်များအား ချီးမွမ်းဖွဲ့

ဆို ဦးခိုက်ပူဇော်သော စေတီယပူဇာထောမနာဂါထာ များစွာလည်း ရှိခဲ့ပြီးဖြစ်ပါသည်။

ရွှေတိဂုံစေတီတော် နှစ်(၂၆၀၀)ပြည့် ဗုဒ္ဓပူဇနိယပွဲတော် ကျင်းပရန်စီစဉ်သော အကြံ့ကာလတွင် တိုင်းရင်းသားပြည်သူ ကျောင်းသားလူငယ်အချို့က ရွှေတိဂုံစေတီတော်သမိုင်းကို လေ့လာမှတ်သားလိုသော ဆန္ဒအာသီသဖြင့် ရွှေတိဂုံစေတီတော်ဂေါပကအဖွဲ့ထံသို့ နေ့စဉ်လာရောက်မေးမြန်းလျက်ရှိကြပါသည်။

ရှေးယခင် ရဟန်းပညာရှိ၊ လူပညာရှိများ ရေးသားထားရှိသော ရွှေတိဂုံစေတီတော်သမိုင်းများစွာရှိခဲ့ပြီးဖြစ်သော်လည်း ထိုသမိုင်းမှတ်တမ်းစာအုပ်များကို ရှာဖွေဖတ်ရှုရန်အခွင့်မသာသူ မျက်မှောက်ခေတ်လူအများ လွယ်လင့်တကူ ဖတ်ရှုနိုင်ပါရန် မြန်မာစကားပြေသက်သက်ဖြင့် ရွှေတိဂုံစေတီတော်သမိုင်းအကျဉ်းစာအုပ် ဖြန့်ချိထုတ်ဝေရန် ရှေးယခင် ရွှေတိဂုံစေတီတော်သမိုင်းစာအုပ်များ၌ ပါဝင်ခြင်းမရှိသေးသော မျက်မှောက်ကာလတွင် ရွှေတိဂုံစေတီတော် မြတ်ကြီးနှင့် အရံသာသနိကအဆောက်အဦများအား ပြုပြင်မွမ်းမံပုံ၊ ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ပုံများကိုပါ ထည့်သွင်းရေးသားဖော်ပြရန် ဂေါပကအဖွဲ့က ဆုံးဖြတ်ခဲ့ပါသည်။

ထိုဆုံးဖြတ်ချက်များအရ ဘုရားဖူးပြည်သူများ သင့်တင့်သော တန်ဖိုးငွေပမာဏဖြင့် လွယ်လင့်တကူ ဝယ်ယူဖတ်ရှုနိုင်ရန် “ကမ္ဘာ့အလယ်အံ့ဖွယ်မကုန် မြတ်ရွှေတိဂုံ” အမည်ပြုလျက် ဤရွှေတိဂုံစေတီတော်သမိုင်းအကျဉ်းအား ရေးသားပြုစု ထုတ်ဝေရခြင်းဖြစ်ပါသည်။

ရှေးယခင် မင်းဘုရင်များ၊ ဆရာတော်သံဃာတော်များ၊ ပညာရှိ
 ကဝိအကျော်များ၏ ကျယ်ဝန်းနက်ရှိုင်းစွာ လေ့လာရေးသားခဲ့သော
 သမိုင်းအထောက်အထားစာအုပ်စာစောင်များစွာမှ ထုတ်နှုတ်စုစည်း
 ထားခြင်း ဖြစ်ပါသောကြောင့် ခြားနားကွဲလွဲချက်များရှိခဲ့ပါမူ မိမိတို့၏
 အားနည်းချို့ယွင်းမှုသာဖြစ်ပါကြောင်း ဝန်ခံပါသည်။

မိမိတို့၏ မွန်မြတ်သောစေတနာ ထက်သန်သောသဒ္ဓါတို့ဖြင့်
 စွမ်းနိုင်သမျှ ကြိုးပမ်းပြုစုထားသော ဤကမ္ဘာ့အလယ် “အံ့ဖွယ်မကုန်
 မြတ်ရွှေတိဂုံ” စာအုပ်ငယ်သည် ဗုဒ္ဓသာသနာတော် တည်တံ့စည်ပင်
 ပြန့်ပွားရေး၊ ရွှေတိဂုံစေတီတော် အခွန်ရှည်စွာ တည်တံ့ခိုင်မြဲရေးနှင့်
 ရွှေတိဂုံစေတီတော်သမိုင်းကို လေ့လာမှတ်သားလိုသော ဗုဒ္ဓဘာသာ
 ဝင်ပြည်သူများအတွက် တစ်ပိုင်းတစ်ကဏ္ဍအနေဖြင့် အထောက်
 အပံ့ဖြစ်မည်ဟု ယုံကြည်မျှော်လင့်ပါသည်။

ရွှေတိဂုံစေတီတော်ဂေါပကအဖွဲ့.

ကမ္ဘာ့အလယ် အံ့ဖွယ်မကုန် မြတ်ရွှေတိဂုံ

မာတိကာ

၁။ မြတ်ရွှေတိဂုံ ပေါ်ထွန်းလာခြင်း

- ဂေါတမမြတ်စွာဘုရား ပွင့်တော်မူခြင်း ၁
- သတ္တသတ္တာဟ(၇)ဌာနတွင် လှည့်လည်စံတော်မူခြင်း ၂
- ဥက္ကလာပတိုင်းနှင့်ဥက္ကလာပမင်းကြီး ၅
- သိဂုံတ္တရကုန်းတော် ၅
- ကုန်သည်ညီနောင်တို့ ဘုရားရှင်အား ဖူးတွေ့ရခြင်း ၆
- ဆံတော်မြတ်ရှစ်ဆူကို ကုန်သည်ညီနောင်တို့က ၈
လက်ခံရရှိခြင်း
- ဘုရားရှင်၏ဆံတော်မြတ်များနှင့် ဥက္ကလာပမင်းကြီး ၁၁
သိဂုံတ္တရကုန်းတော်၌ ရွှေတိဂုံစေတီတော်တည်ထား ၁၂
ကိုးကွယ်ခြင်း

၂။ မင်းအဆက်ဆက်တိုးတက်ပြောင်းလဲပုံ

- မင်းအဆက်ဆက် တိုးတက်ပြောင်းလဲလာသော ၁၉
မြတ်ဘုရားရွှေတိဂုံ
- မူလဉာဏ်တော် (၄၄)တောင်မှ (၃၂၆)ပေအထိ ၂၁
တိုးတက်လာခြင်း

၃။ မင်းအဆက်ဆက်တို့၏ သမိုင်းဝင်ကောင်းမှုတော်များ

- ဘုရင်မကြီးရှင်စောပု ကောင်းမှုတော် ၂၃
- ဓမ္မစေတီမင်း ကောင်းမှုတော် ၂၄
- ဆင်ဖြူရှင်မင်း ကောင်းမှုတော် ၂၅
- စဉ့်ကူးမင်း ကောင်းမှုတော် ၂၆
- သာယာဝတီမင်းကောင်းမှုတော် ၂၇
- မင်းတုန်းမင်းကြီး ကောင်းမှုတော် ၂၈
- နယ်ချဲ့လက်အောက် အများပြည်သူ
ကောင်းမှုတော် ၃၀
- နှစ်(၂၅၀၀)ပြည့် ကောင်းမှုတော် ၃၁
- နိုင်ငံတော်အေးချမ်းသာယာရေးနှင့်ဖွံ့ဖြိုးရေး
ကောင်စီ ကောင်းမှုတော် ၃၃
- ထီးတော်တင်ပွဲ ၃၉
- ထီးတော်စေတီ ၄၁
- ကျောက်စိမ်းဗုဒ္ဓရုပ်ပွားတော် ၄၃
- ရွှေသားပုံတူစေတီ ၄၄
- ရွှေထီးတော်သစ် တင်လှူပြီးနောက်တည်ဆောက်
ပြုပြင်မှုလုပ်ငန်းများ ၄၇
- ရှင်ဥပဂုတ္တမင်္ဂလာကန်တော်ဥယျာဉ်နှင့်
အောင်မင်းအောင်စေတီ ၄၈

၄။ သဘာဝဘေးဒဏ်နှင့်မင်းအဆက်ဆက်မှ ပြုပြင်ထိန်းသိမ်း
စောင့်ရှောက်ခြင်း

- ဘသ္မာဝဘေးဒဏ် ၄၉
- အနောက်ဘက်စောင်းတန်းမှစ၍ မီးစွဲလောင်ခြင်း ၅၂
- နာဂစ်မုန်တိုင်း ၅၄
- ကိုယ်လုံးတော်ကြံ့ခိုင်ရေး ၅၆

၅။ မျက်မှောက်ကာလ ရွှေတိဂုံစေတီတော်

- နှစ်(၂၆၀၀)ပြည့် အကြိုကာလ ၆၁
- ဘဏ္ဍာရေး ၆၂
- စီမံထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရေး ၆၅
- ဗုဒ္ဓသာသနာပြန့်ပွားထွန်းကားရေး ၆၈
- ရွှေတိဂုံဗုဒ္ဓပူဇနိယပွဲတော်များ ၇၀
- ရွှေတိဂုံစေတီတော် နှစ်(၂၆၀၀)ပြည့်ပွဲတော် ၈၄

ကမ္ဘာ့အလယ်အံ့ပွယ်မကုန် မြတ်ရွှေတိဂုံ

(၁)

မြတ်ရွှေတိဂုံ ပေါ်ထွန်းလာခြင်း

ဂေါတမမြတ်စွာဘုရားပွင့်တော်မူခြင်း

ဂေါတမဗုဒ္ဓလောင်းလျာသည် တုသိတာနတ်ပြည်ဝယ်
 သေတကေတုအမည်ရှိသော အလောင်းတော်နတ်သားအဖြစ် စံနေ
 တော်မူစဉ် စကြာဝဠာတိုက်တစ်သောင်းမှ နတ်ဗြဟ္မာများကတောင်း
 ပန်သောကြောင့် နတ်အဖြစ်မှ စုတေကွယ်လွန်ကာ ကပ္ပိလဝတ်
 ပြည့်ရှင် ဘုရင်သုဒ္ဓေါဒနမင်းကြီး၏ မိဖုရားခေါင်ကြီး ဖြစ်သော
 မယ်တော် မာယာဒေဝီ၏ ဝမ်းကြာတိုက်တွင် မဟာသက္ကရာဇ်-၆၇၃၊
 ကဆုန်လပြည့် ကြာသပတေးနေ့တွင် ပဋိသန္ဓေ နေတော်မူခဲ့ပါသည်။

မဟာသက္ကရာဇ် ၆၈-ခု၊ ကဆုန်လပြည့် (သောကြာနေ့)တွင်
 ကပ္ပိလဝတ်ပြည့်ရှင် ဘုရင်သုဒ္ဓေါဒနမင်းကြီး၏ တောင်ညာစံ ဒေဝီ
 မဟေသီမိဖုရားကြီး မယ်တော်မာယာသည် ဘုရားအလောင်းတော်
 သိဒ္ဓတ္ထမင်းသားကို မီးရှူးသန့်စင် ဖွားမြင်တော်မူလေသည်။ သိဒ္ဓတ္ထ
 မင်းသားသည် သက်တော် ၁၆ နှစ် အရွယ်တွင် ဒေဝဒဟ ပြည့်ရှင်
 ဘုရင် သုပ္ပဗုဒ္ဓမင်း၏သမီးတော် ယသော်ခရာဒေဝီ မင်းသမီးနှင့်
 စုလျားရစ်ပတ်လက်ထပ်ပြီး ရွှေနန်းစည်းစိမ်ကို စံစားတော်မူသည်။
 သိဒ္ဓတ္ထမင်းသားသည် သူအို၊ သူနာ၊ သူသေ၊ ရဟန်းတည်း ဟူသော
 နိမိတ်ကြီးလေးပါးကိုမြင်၍ သက်တော်(၂၉)နှစ်အရွယ် သားတော်

ရာဟုလာ ဖွားသည့်ညမှာပင် တောထွက်တော်မူပါသည်။ ဥရုဝေလ တောအုပ်ရှိ နေရစ္ဆရာမြစ်အနီးမှ လိုဏ်ဂူတော်အတွင်း ခြောက်နှစ် တိုင်တိုင် ဒုက္ကရစရိယာအကျင့်ကို နေ့ ည မနား ကျင့်ကြံတော်မူခဲ့ သော်လည်း တရားထူးမရရှိသဖြင့် နောက်ဆုံး၌ မိမိကျင့်ကြံနေသော အစွန်းရောက် လမ်းစဉ်ဖြစ်သည့် ဒုက္ကရစရိယာလမ်းစဉ်မှ ဖယ်ခွာ၍ မဇ္ဈိမပဋိပဒါမည်သော အလယ်အလတ်လမ်းစဉ်ကို ပြောင်းလဲကျင့် သုံး အားထုတ်သောအခါမှ တရားထူးကိုသိမြင်ကာ မဟာသက္ကရာဇ် ၁၀၃-ခု၊ ကဆုန်လပြည့်နေ့တွင် ဂေါတမဘုရားရှင်သည် ဇေယျဒိပ် ကျွန်း၊ မဇ္ဈိမဒေသ၊ မဂဓတိုင်းရှိ မဟာဗောဓိပင်ဌာန၌ ဘုရား အဖြစ်သို့ ရောက်ရှိတော်မူပါသည်။ ထိုသို့ ဘုရားအဖြစ်သို့ ရောက်ရှိတော်မူပြီး သော ဘုရားရှင်ကိုယ်တော်မြတ်ကြီးသည် သတ္တသတ္တာဟ စံနေတော် မူသည်။

သတ္တသတ္တာဟ(၇)ဌာနတွင် လှည့်လည်စံတော်မူခြင်း

သတ္တသတ္တာဟ(၇)ဌာနတွင် လှည့်လည်စံတော်မူစဉ် ဗောဓိ ပင်နှင့် တစ်လံအကွာ အရှေ့အရပ်၌ရှိသော ရွှေပလ္လင်တွင် ထက်ဝယ် ဖွဲ့ခွေနေတော်မူပြီး ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဒေသနာတော်ကို အပြန်အလှန် သုံးသပ်ဆင်ခြင်တော်မူကာ ဗလသမာပတ်ဝင်စား၊ ဗြဟ္မာသိကြား နတ်များ တို့၏ ပူဇော်ခြင်းကိုခံယူကာ ခုနစ်ရက်ပတ်လုံး စံပယ်တော်မူ ပါသည်။ ပထမပလ္လင်ကသတ္တာဟမည်တော်မူပါသည်။

ပလ္လင်မှတော်မူပြီး ဗောဓိပင်၏အရှေ့မြောက် (၁၄)လံကွာ သောအရပ်တွင် ရပ်တော်မူပြီး “ငါသည် ဤဗောဓိပင်ရင်းရှိ ရွှေပလ္လင်၌

ဘုရားအဖြစ်သို့ရောက်မူသည်”ဟု မမှိတ်သောမျက်စိတော်ဖြင့် ကြည့်ရှု
တော်မူလျက် ခုနစ်ရက်ပတ်လုံးစံပယ်တော်မူပါသည်။ ဒုတိယ-အနိ
မိဿသတ္တဟမည်တော်မူပါသည်။

ပလ္လင်တော်အား မြတ်စွာဘုရားက မမှိတ်မသုန်ကြည့်
တော်မူနေသည်ကို “စံပျော်ဖူးသည့် ရွှေပလ္လင်အား မက်မောတောင့်တ
တွယ်နေသေးသည်” ဟု နတ်တို့က ထင်မြင်လွဲမှား သံသယဖြစ်လာ
လေသည်။

နတ်တို့၏သံသယကို ပယ်ပျောက်ခြင်းငှာ တစ်ယူဇနာမျှ
လောက်သော ကောင်းကင်သို့ပျံတက်၍ ရေအစုံ၊ မီးအစုံများ အဖြာဖြာ
ထွက်စေကာ ယမိုက်ပြာဠိကာ ပြတော်မူ၏။ ထို့နောက် ကောင်းကင်မှ
ဆင်းသက်တော် မူပြီး ရွှေပလ္လင်နှင့် အနိမိဿအကြား အတောင်နှစ်
ဆယ်ရှိသောအရပ်ကို အလယ်ထားပြီး တစ်ဖက်ငါးလံကွာ အရပ်ဌာန
တွင် အရှေ့မှ အနောက် အတောင်(၆၀)ရှည်သော ရတနာစကြိုန်ကို
ဖန်ဆင်းလျက် ခုနစ်ရက်ပတ်လုံး စကြိုန်ကြွတော်မူ၏။ ထိုအရပ်သည်
ရတနာ စက်မသတ္တဟမည်တော်မူ၏။

ထို့နောက်ဗောဓိပင်မှ အနောက်မြောက်အတောင်
(၄၀)တွင် ရတနာခုနစ်ပါးဖြင့် နတ်တို့စီမံဖန်ဆင်းအပ်သော ရတနာ
ဃရ ရွှေအိမ်တွင် ထက်ဝယ် ဖွဲ့ခွေနေတော်မူကာ ဝိနည်းပိဋကတ်၊
သုတ္တန်ပိဋကတ်၊ အဘိဓမ္မာပိဋကတ် တို့ကို ဆင်ခြင်တော်မူပါသည်။
မဟာပကရဏဖြစ်သော ပဌာန်းကျမ်းသို့ ရောက်တော်မူလျှင်
ကိုယ်တော်ထက် ဝန်းကျင်မှ အညို၊ အရွှေ၊ အနီ၊ အဖြူ၊ အမောင်း၊

အနက်စသည့်ပြီးပြီးပျက်သော ရောင်ခြည်တော်ခြောက်သွယ်
ကွန့်မြူးတော်မူပါသည်။ ထိုအရပ်သည် ရတနာဃရသတ္တဟမည်
တော်မူပါသည်။

မြတ်ဗုဒ္ဓသည် ရတနာဃရသတ္တဟမှ ထတော်မူပြီး
နောက် ဗောဓိပင်မှ အရှေ့ဘက်(၃၂)လံအကွာ အဇပါလမည်သော
ညောင်ပင်(ဆိတ်ကျောင်းသမားတို့ နားနေရာညောင်ပင်)ရင်းသို့
ရောက်တော်မူပြီး ခုနစ်ရက်ပတ်လုံးသီတင်းသုံးတော်မူပြန်၏။ ထိုအရပ်
သည် အဇပါလသတ္တဟမည်တော်မူ၏။

ထိုမှတစ်ဖန် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာဘုရားသည် မဟာဗောဓိပင်၏
အရှေ့တောင်မျက်နှာ ငါးဆယ့်တစ်လံအကွာရှိ မုဉ္ဇလိန္ဒာမည်သော
ရေအိုင်အနီးမှ ကျည်းပင်ကြီးရင်း၌ သီတင်းသုံးပြန်၏။ မြတ်စွာဘုရား
ကျည်းပင်ကြီးရင်း၌ သီတင်းသုံးစံပယ်တော်မူနေစဉ် စကြာဝဠာတိုက်
အားလုံးအနှံ့အခါမဲ့ မိုးကြီးရွာသွန်းလေသောကြောင့် မုဉ္ဇလိန္ဒာ နဂါးမင်း
သည် မြတ်စွာဘုရားအား မိမိခန္ဓာကိုယ်ဖြင့် ခင်းဖြန့်ရစ်ပတ် အုပ်မိုး
လျက် ကာကွယ်ပူဇော်တော်မူပါသည်။ မြတ်စွာဘုရားသည် နဂါးမင်း
၏ အခွေထက်တွင် ခုနစ်ရက်ပတ်လုံး ဖလသမာပတ်ဝင်စား၍နေတော်
မူပါသည်။ ထိုအရပ်သည် မုဉ္ဇလိန္ဒာသတ္တဟမည်တော်မူ၏။

ထို့နောက် မဟာဗောဓိပင်မှ တောင်မျက်နှာ အလံလေး
ဆယ်အကွာ လင်းလွန်းပင်ရင်း၌ ခုနစ်ရက်ပတ်လုံး သမာပတ်ချမ်းသာ
ကိုဝင်စားတော်မူ၏။ ထိုအရပ်သည် ရာဇာရတနသတ္တဟ မည်တော်
မူ၏။

မဟာသက္ကရာဇ် ၁၀၃-ခုနှစ်၊ ဝါဆိုလဆန်း(၅)ရက် (ဗုဒ္ဓဟူးနေ့)သည် လင်းလွန်းပင်နေရာမြတ်၌ ခုနစ်ရက်ပတ်လုံး ဘုရားရှင် သမာပတ်ချမ်းသာကို ဝင်စားတော်မူရာ နောက်ဆုံးနေ့ ဖြစ်ပေသည်။ ထိုသို့ သတ္တသတ္တာဟ ရက်ပေါင်း(၄၉)ရက် စံတော်မူပြီး နောက်ဆုံး ရာဇာယတနသတ္တာဟ၌ ခုနစ်ရက်စေ့သော နံနက်တွင် မျက်နှာသစ်လိုသော အကြံတော်ဖြစ်၍ သိကြားမင်းသည် ကြဇုသီး၊ ကွမ်းရိုး၊ ဒန်ပူနှင့်အနောက်တံရေကို ကပ်လျှ၍ ဘုရားရှင်မှသုံးဆောင်တော်မူ၏။

ထိုထူးမြတ်သောနေ့တွင် ဒဂုံတိုင်း၊ ဥက္ကလာပမြို့သား ကုန်သည်ညီနောင်များဖြစ်သည့် တပုဿနှင့်ဘလ္လိကတို့သည် နောက်ပါ လှည်းသားငါးရာနှင့်အတူ မဟာဗောဓိဌာနတည်ရှိရာ ဥရုဝေလတောအုပ်ကြီးအနီးသို့ ရောက်ရှိလာကြကုန်၏။

ဥက္ကလာပတိုင်းနှင့် ဥက္ကလာပမင်းကြီး

သိကြားမင်းနှင့် မယ်တော်မယ်လမုတို့မှ ဖွားမြင်သော “ပေါလ” အမည်ရှိ သားတော် အရွယ်ရောက်လာသောအခါ ဖခင် သိကြားမင်းသည် “ဥက္ကလာပ” ဟူသော အမည်ကိုပေးလျက် တရိဟကုမ္ဘဌာန မွန်လူမျိုးတို့နေထိုင်ရာအရပ်တွင် မြို့ပြ၊ ထီးနန်း၊ ကျုံး၊ မြောင်း၊ ပစ္စင်၊ ရင်တားမီးကာ၊ သူရဲပြေး တံခါးကြီး၊ ငယ်တို့ ဖန်ဆင်းလျက် မြို့၏အင်္ဂါရပ်နှင့်အညီ တည်ဆောက်ပေး၏။ ထိုမြို့တော်တွင် မဟာသက္ကရာဇ် ၈၇-ခုနှစ်၌ ဥက္ကလာပဘုရင်အဖြစ် တင်မြှောက်တော်မူ၍ မင်းပြုစေ၏။ ထိုဥက္ကလာပမင်းကြီး အုပ်ချုပ်သောနယ်ပယ်အားလည်း ဥက္ကလာပတိုင်းဟု ခေါ်တွင်လေသည်။

သိင်္ဂတ္ထရကုန်းတော်

ဥက္ကလာပတိုင်းအပါအဝင် သိင်္ဂတ္ထရကုန်းတော်ဝန်းကျင်တွင် မြို့များ၊ ချောင်းများ၊ မြစ်များနှင့် ဝန်းရံလျက်ရှိပေသည်။ အရှေ့ဘက်တွင် ရမ္မာနဂရ(ရမ္မာဝတီ)မြို့နှင့် ဒီတိုးသရက်ချောင်း၊ အနောက်ဘက်တွင် အသိတဉ္စနမြို့နှင့်အသိစန္ဒနချောင်း(အသိတမြစ်)၊ တောင်ဘက်တွင် ပေါက္ခရဝတီ (ညောင်တီ)မြို့နှင့် ပုစွန်ဒီချောင်း မြောက်ဘက်တွင် ဥက္ကလာပမြို့တည်ရှိလေသည်။ ဤလေးမြို့သည် တစ်မြို့နှင့်တစ်မြို့ မဝေးကွာလှဘဲ သိင်္ဂတ္ထရကုန်းတော်ကို ဝန်းရံလျက်ရှိပေသည်။ သိင်္ဂတ္ထရ ဟူသည်မှာ “ရွှေရောင်အဆင်းရှိသော” အဓိပ္ပါယ်ရရှိသဖြင့် သိင်္ဂတ္ထရကုန်းတော်ဆိုသည်မှာလည်း ရွှေရောင်အဆင်းရှိသောတောင် “ရွှေတောင်”ဟူ၍ အဓိပ္ပါယ်ရရှိပါသည်။ သိင်္ဂတ္ထရတောင်ကိုပင်လျှင်— (၁) ဘူရိဒတ္တ၊ (၂) သတ္တဘူမိ၊ (၃) ပေါက္ခရဝတီ၊ (၄) သီဟရာဇာ၊ (၅) တပ္ပကုတ္တ၊ (၆) တိကုပ္ပ၊ (၇) သိင်္ဂတ္ထရဟူ၍ အမည်ခုနစ်မျိုးခေါ်တွင်ကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။

ကုန်သည်ညီနောင်တို့ ဘုရားရှင်အား ပူးတွေ့ရခြင်း

တပုဿနှင့်ဘလ္လိကညီနောင်တို့သည် ဥက္ကလာပမင်းကြီး၏နိုင်ငံတော်၌ မင်းကြီး၏ အသုံးခံဖြစ်သော အသိတဉ္စနမြို့ (သို့မဟုတ်) ပေါက္ခရဝတီမြို့နေ သုဝဏ္ဏသူဌေးကြီး၏သားများဖြစ်ပေသည်။ တပုဿနှင့်ဘလ္လိကညီနောင်တို့သည် ကုန်များကိုသင်္ဘောဖြင့် တင်ဆောင်ပြီး မဇ္ဈိမဒေသသို့ ကုန်ရောင်းထွက်ခဲ့ရာ မဇ္ဈိမဒေသပင်လယ်သို့သွားသည့်အခါ ရောက်သော သင်္ဘောကို ကျောက်ချဆိုက်ကပ်၍

လှည်းအစီး(၅၀၀)ဖြင့် ကုန်များကိုတင်ဆောင်၍ လှည့်လည်ရောင်း
ချ၏။

ထိုသို့ လှည့်လည်ရောင်းချရင်း မဟာဗောဓိပင်အနီးသို့
ကုန်သည်ညီနောင်တို့ရောက်သည့်အခါ ယခင်ဘဝက ဆွေမျိုးတော်
စပ်ဖူးသော ရုက္ခစိုးနတ်မင်းက လှည်းများကိုရပ်တန့်စေကာ “အသင်
ညီနောင်တို့ ဒုလ္လဘတရားငါးပါးတွင် ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒုလ္လဘဖြစ်သော ဘုရား
သခင်သည် လောကသုံးပါးတွင် အတုမရှိ ထင်ရှားပွင့်တော်မူပြီး
လင်းလွန်းပင်ရင်း၌ တစ်ကိုယ်တည်း သီတင်းသုံးတော်မူလျက်ရှိပေ
သည်။ အကျိုးစီးပွားကို လိုလားတော်မူကာ သင်တို့ ဆည်းကပ်ပူဇော်
ဖူးမြော်ကြလေ၊ မြတ်စွာဘုရားအား အစာအာဟာရ ဆက်ကပ်လှူဒါန်း
ကြလေဟု” တိုက်တွန်းလေ၏။ တပုဿနှင့်ဘလ္လိကညီနောင်တို့လည်း
ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာဖြင့် ဘီတင်းသုံးတော်မူရာ လင်းလွန်းပင်ရင်းသို့
ချဉ်းကပ်ကြ၏။

ထိုအခါ ရောင်ခြည်တော်များ ကွန့်မြူးလျက် တင့်တယ်စွာ
စံနေတော်မူသည့် ဘုရားရှင်အား အံ့သြဝမ်းသာ ကြည်ညိုသဒ္ဓါ
အဖြာဖြာဖြင့် ဖူးမြင်မဝဖြစ်ကြကာ မိမိတို့ထံတွင်ပါရှိလာသော
ထောပတ်၊ တင်လဲရည် စသည်တို့ဖြင့် ဖွဲ့ဆုပ်အပ်သော ပျားဆုပ်မုန့်၊
မဖွဲ့ဆုပ်ရသေးသော ထုထောင်းပြုလုပ်ထားသည့် မုန့်ကြွပ်ကျစ် စသည့်
မုန့်ခဲဖွယ်တို့ကို မုန့်ဆွမ်းအဖြစ် လှူဒါန်းကြလေ၏။ ထိုအခါ ဘုရားရှင်
သည် စတုမဟာရာဇ်နတ်မင်းကြီးလေးပါးတို့ လှူဒါန်းအပ်သော
ပဲနောက်အဆင်းရှိ သပိတ်လေးလုံးကို ထပ်ဆင့်တင်လျက် လက်တော်
ဖြင့်နှိပ်လေရာ သပိတ်လေးလုံးသည် အနားလေးရစ်ရှိသော တစ်လုံး

တည်းသောသပိတ်အဖြစ် ရောက်ရှိလေ၏။ မြတ်စွာဘုရားသည် ထိုသပိတ်တော်ဖြင့် မုန့်ဆွမ်းကိုခံယူ၍ ဘုဉ်းပေးတော်မူလေ၏။

ဗုဒ္ဓဘုရားရှင်သည် ဘုရားဖြစ်တော်မူသည့်နေ့မှစ၍ သတ္တဌာန ဗုဒ္ဓဝင်နေရာမြတ်တို့၌ ၄၉ရက်ကြာ သီတင်းသုံးတော်မူခဲ့သည့် ကာလပတ်လုံး မည်သည့် ဆွမ်း၊ ရေချမ်းကိုမျှ ဘုဉ်းပေးတော်မူခြင်း မရှိလေသောကြောင့် ကုန်သည်ညီနောင်တို့ ဆက်ကပ်သည့် မုန့်ဆွမ်းသည် ဦးစွာဘုဉ်းပေးတော်မူရသော ဆွမ်းဦးဖြစ်ပေသည်။ ထို့ကြောင့် ဘုရားရှင်၏ ပထမဦးဆုံးဥပါသကာများမှာ ဥက္ကလာပတိုင်းသား မြန်မာများဖြစ်ကြလေ၏။

တပုဿနှင့် ဘလ္လိကကုန်သည်ညီနောင်တို့သည် ဘုရားရှင်တော်ထံမှ “ဗုဒ္ဓံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ” “ဓမ္မံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ” ဟူသော သရဏဂုံနှစ်ပါးနှင့် ပဉ္စသီလများကို ခံယူဆောက်တည်ကြ၏။ ထိုအချိန်တွင် သံဃာရတနာပေါ်ထွန်းခြင်းမရှိသေးပေရာ နောင်အခါ မြတ်စွာဘုရားရှင် ရာဇဂြိုဟ်မြို့၌ သီတင်းသုံးတော်မူစဉ် ကုန်သည်ညီနောင်တို့ ပြန်လည်ဖူးခွင့်ကြုံရပြီး တရားတော်ကို နာကြားရသဖြင့် တပုဿသည် လူဒါယကာအဖြစ် သောတာပန်တည်၍ ဘလ္လိကသည် ရဟန်းပြုလျက် ဆဋ္ဌဘိညာရဟန္တာ ဖြစ်တော်မူခဲ့လေ၏။

ဆံတော်မြတ်ရှစ်ဆူကို ကုန်သည်ညီနောင်တို့ လက်ခံရရှိခြင်း

တပုဿနှင့် ဘလ္လိကညီနောင်တို့သည် “တပည့်တော်တို့အား ကိုးကွယ်ပူဇော်ရာကို ပေးသနားတော်မူပါ” ဟု လျှောက်ထားကြရာ မြန်မာတို့၏ နောင်အနာဂတ် သာသနာကော်ကြီး အရှည်တည်တံ့

ထွန်းကားပြန်ပွားမည်ကို သိမြင်တော်မူသော ဘုရားရှင်သည် လက်ယာလက်တော်ဖြင့် ဦးခေါင်းတော်ကို သုံးသပ်တော်မူလေရာ ဆံတော်မြတ်ရှစ်ဆူရရှိသဖြင့် ကုန်သည်ညီနောင်တို့အား ပူဇော်ရန် အလို့ငှာ ပေးသနားတော်မူ၏။

ဘုရားရှင်သည် အနာဂတံသ ဉာဏ်တော်အမြင်အရ “တပုဿနှင့် ဘလ္လိကညီနောင်တို့ သင်တို့အရပ်ဌာနမှ နောင်တော်ဘုရားသုံးဆူတို့၏ ပရိဘောဂဓာတ်မြတ်များ ကိန်းဝပ်ရာဖြစ်တော်မူသော သိင်္ဂုတ္တရကုန်းတော်မြတ်၌ ငါ၏ဆံတော်များကို ဌာပနာလျက် စေတီတည်ထားကိုးကွယ်ကြလေဟု ဗျာဒိတ်စကားမိန့်ကြားတော်မူ၏။ ဘုရားရှင်၏ဆံတော်မြတ်များကို ကုန်သည်ညီနောင်တို့၏ ဦးခေါင်းထက်၌ တင်လိုက်သည်နှင့် တောတောင်အလုံး ပြုံးပြုံးပြောင်ပြောင်ဖြင့် ရောင်ခြည်တော် အလင်းဓာတ်တို့ဖုံးအုပ်နေသည့်အလား ကြည်ညိုဖွယ် အဆင်းကို ဆောင်တော်မူ၏။ မဟာပထဝီမြေကြီးပြင်းစွာလှုပ်၍ မဟာသမုဒ္ဒရာအရပ်သည် လှိုင်းတံပိုးတို့ ထကြွလေ၏။

ဘုရားရှင်၏ ဆံတော်မြတ်ရှစ်ဆူ ကိန်းဝပ်စံပယ်တော်မူရန် အတွက် သိကြားမင်းသည် ပတ္တမြားကြုတ်တော်ကို ပြုလုပ်ဖန်ဆင်း၏။ တဖန် ထိုပတ္တမြားကြုတ်ထည့်သွင်းရန် နဝရတ်ကိုးပါးဖြင့် စီခြယ်အပ်သော ပြာသာဒ်တော်ကိုလည်း ဖန်ဆင်းပေးလေ၏။ ကုန်သည်ညီနောင်တို့လည်း ဘုရားရှင်ထံ ခွင့်ပန်လျှောက်ထားကာ ဆံတော်ကြုတ်ပါရှိသော နဝရတ်ပြာသာဒ်တော်ကို ဦးခေါင်းထက်၌ တင်ဆောင်ပြီး လှည်းငါးရာဖြင့် ခပြန်ခရီး စတင်ကြလေ၏။ ခရီးစဉ်အားဖြင့် မဟာဗောဓိပင်ဌာနမှ မိုင် ၂၀၀-ခန့်ဝေးသော မြစ်ဆိပ်သို့ လှည်းများဖြင့်

လည်းကောင်း၊ ၎င်းမှ ဗန္ဓုဝမြို့၊ ဒါးမိုးဒါး မြစ်နှင့် ဟူဂလီမြစ်ကြောင်း အတိုင်း စုန်ဆင်းကာ သမုဒ္ဒရာသို့ ထွက်ခဲ့ကြလေ၏။ ကုန်သည်ညီ နောင်တို့သည် ဘုရားရှင်၏ဆံတော် မြတ်တို့ကို သိကြားမင်းဖန်ဆင်း ပေးသော ရွှေသင်္ဘောထက်၌ တင်လျက်ခရီးဆက်ခဲ့ကြ၏။

ခရီးတစ်ထောက်အဖြစ် ဖရုံကာကျွန်းစုမှ အနောက်ဘက်ဆုံး ကျွန်းဖြစ်သည့် ဇေဋ္ဌဒီပကျွန်းပေါ်ရှိ အဇ္ဈတ္တနဂရမြို့သို့ ရောက်ရှိရာ၊ ဇေဋ္ဌဒီပကျွန်း၏ ဘုရင်မင်းမြတ်နှင့် ပြည်သူပြည်သားတို့မှ ဆီးကြို ပင့်ဆောင်ကြ၏။ ဆံတော်မြတ်များ ရောင်ခြည်တော် ကွန့်မြူးသည်ကို ကြည်ညိုဖူးမြင်မဝ ဖြစ်ကြသောအခါ ဆံတော်မြတ်နှစ်ဆူကို ကိုးကွယ် ရန်တောင်းခံကြလေ၏။ ကုန်သည်ညီနောင်တို့မှာ မပေးအပ်လိုသော် လည်း ကြည်ညိုသဒ္ဓါပြင်းပြလှသော ဘုရင်မင်းမြတ်က အနိုင်အထက် ပြုကာ ဆောင်ယူလေ၏။

ကုန်သည်ညီနောင်တို့ ဆက်လက်ခရီးထွက်ရာ နဂရာဇ် အင်္ဂ (ပုသိမ်မော်တင်စွန်း)သို့ ရောက်ရှိကြရာ ဆံတော်မြတ်မှ ရောင်ခြည် တော်များကွန့်မြူးစဉ် လူယောင်ဆောင်သော နဂါးလုလင်တစ်ဦး ရောက်ရှိလာပြီး၊ ဆံတော်မြတ်နှစ်ဆူကို ကိုးကွယ်ရန် အလို့ငှာဆောင် ယူလျက် ဇေယျသေန နဂါးမင်းထံ ဆက်သလေ၏။ ကုန်သည်ညီ နောင်တို့လည်း ဆံတော်မြတ်နှစ်ဆူ ထပ်မံပျောက်ဆုံးရသဖြင့် ဒုဂုံတိုင်း ဥက္ကလာပသို့ ရောက်ရှိမှသာ ဆံတော်မြတ်များအတွက် စိတ်အေးရ မည်ဖြစ်သဖြင့် ခရီးဆက်ကြရပြန်၏။

ကုန်သည်ညီနောင်တို့သည် မဟာသက္ကရာဇ် ၁၀၃-ခု၊ ဝါဆိုလဆန်း(၁၄)ရက် တနင်္ဂနွေနေ့၌ ပေါက္ခရာဝတီမြို့၏ ဆိပ်ကမ်း

ဖြစ်သော ဓညဝတီသို့ရောက်ရှိပြီး ဆိပ်ကမ်း၏ အနောက်ဘက် ၆-
မိုင်အကွာရှိ ကွမ်းဒေး(ယခုတွံတေးမြို့) ရွှေဆံတော်တည်ထားတော်
မူရာ မေရုတ(မေဂုဒ)ကုန်းပေါ်သို့ နဝရတ်ပြာသာဒ်တော်ကို ပင့်ဆောင်
ကာ ဘုရားရှင်၏ဆံတော်မြတ်တို့အား ခုနစ်ရက်ပတ်လုံး ပွဲကြီးကျင်းပ
လျက် ပူဇော်ကြလေ၏။

ဘုရားရှင်၏ဆံတော်မြတ်များနှင့် ဥက္ကလာပမင်းကြီး

တပုဿနှင့်ဘလ္လိက ကုန်သည်ညီနောင်တို့သည် ဘုရားရှင်
၏ဆံတော်မြတ်များအား ပင့်ဆောင်လာကြောင်းကို ဥက္ကလာပမင်းကြီး
ထံ တမန်များစေလွှတ် လျှောက်ထားကြရာ ဥက္ကလာပမင်းကြီးသည်
ကုန်သည်ညီနောင်တို့၏ဖခင် သုဝဏ္ဏသူဌေးကြီးနှင့် တိုင်ပင်လျက်
မဟာသက္ကရာဇ် ၁၀၃-ခု၊ ဝါခေါင်လပြည့်ကျော် ၅-ရက်၊ စနေနေ့
တွင် သင်္ဘောဖြင့်ဆိုက်ရောက်လာသည့် ဆံတော်မြတ်များကို ဥက္ကလာပ
ဆိပ်ကမ်းနေရာ (ယခု ဗိုလ်တစ်ထောင် စေတီတော်တည်ရာအရပ်)မှ
တပ်တော်ကြီးခင်းကာ စစ်ဗိုလ်ပေါင်း တစ်ထောင်ဖြင့် ကြိုဆိုပင့်ဆောင်
ပြီး ဆိပ်ကမ်းထက်၌ အသင့် ဆောက်လုပ်ထားသော ရတနာမဏ္ဍပ်
ဖောင်ကြီး၌ ကိန်းဝပ်စံပျော်စေကာ ပူဇော်ကြလေ၏။ ကုန်သည်
ညီနောင်တို့လည်း လမ်းခရီး၌ ဆံတော်မြတ်လေးဆူ ဆုံးရှုံးခဲ့ကြောင်း
ဥက္ကလာပမင်းကြီးထံ လျှောက်ထားခဲ့ပြီး မိမိတို့သည် ဘုရားရှင်မှတစ်ပါး
ကိုးကွယ်ရန် မရှိပြီဟုမှတ်ယူကာ “ဘုရားရှင်၏ ဗျာဒိတ်တော်စကား
နှင့်အညီ မိမိတို့ကိုးကွယ်ပူဇော်ရန် ဘုရားရှင်မှပေးသနားတော်မူသည်
မှာမှန်ကန်ပါက ဆံတော်မြတ်များသည် မူလအတိုင်းရှိပါစေသတည်း”

- ၁၂ -

ဟု လက်အုပ်ချီမှီးရှိခိုးကာ အဓိဋ္ဌာန်ပြုကြလေ၏။ ထိုသို့အဓိဋ္ဌာန်ပြုပြီး ပတ္တမြားကြုတ်တော်ကိုဖွင့်လေရာ ဆုံးရှုံးခဲ့ရသည့် ဆံတော်မြတ်လေးဆူအပါအဝင် ဘုရားရှင်ပေးသနားတော်မူခဲ့သည့်အတိုင်း ဆံတော်မြတ်ရှစ်ဆူကို ဝမ်းမြောက်ဖွယ် ဖူးမြင်ကြရလေ၏။ မင်းကြီးနှင့်ပြည်သူတို့သည် ရတနာမဏ္ဍပ်တော်ကြီး၌ ဆံတော်မြတ်များကို ခြောက်လတိုင်တိုင် ပူဇော်ပွဲကြီး ပွဲချီးကျင်းပကာ ပူဇော်လေ၏။

သိင်္ဂုတ္တရကုန်းတော်၌ ရွှေတိဂုံစေတီတော်တည်ထား ကိုးကွယ်ခြင်း

ဥက္ကလာပမင်းကြီးနှင့် ကုန်သည်ညီနောင်တို့သည် ဂေါတမဘုရားရှင်၏ ဗျာဒိတ်တော်အရ သိင်္ဂုတ္တရကုန်းတော်ကို စူးစမ်းရှာဖွေကြရာ လူ့လောကတွင် ထိုကုန်းတော်ကို သိသူမရှိသဖြင့် ဥက္ကလာပမင်းကြီးသည် ခမည်းတော်သိကြားမင်းအား အကူအညီတောင်းရလေ၏။ သိကြားမင်းလည်း အသက်ငယ်သောကြောင့် ရှေးဘုရားသုံးဆူတို့၏ မွေတော်များကိုနီးဝပ်ရာ သိင်္ဂုတ္တရကုန်းတော်ကိုမသိနိုင် ဖြစ်လေရာ အသက်ရှည်သော ကမ္ဘာနတ်ကြီး(၅)ပါးကို ပင့်ဖိတ်၍မေးရလေ၏။ ထိုသို့ မေးမြန်လျှောက်ထားသည့်အခါ အဓိတ္တ ရုက္ခဒေဝနတ် (ယခု မှော်ဘီနတ်ကြီး)မှ ၎င်းအား ကကုသန်ဘုရားရှင်မှ ချီးမြှင့်ပေးအပ်သွားသည့် တောင်ဌေးတော်ကို သိင်္ဂုတ္တရကုန်းတော်ရှိ ကညင်ပင်ကြီးအောက်တွင် မြှုပ်နှံထားသည်ကိုလည်းကောင်း၊ ဝေဠုသုမန ရုက္ခဒေဝနတ်မှ ၎င်းအား ကောဏဂုံဘုရားရှင်မှ ချီးမြှင့်ပေးအပ်သည့် ဓမ္မကရိုဏ်ရေစစ်တော်ကို သိင်္ဂုတ္တရကုန်းတော်ရှိ ကညင်ပင်အောက်တွင် မြှုပ်နှံထားသည်ကိုလည်းကောင်း၊ ဥဒုမ္ပရရုက္ခဒေဝနတ်မှ ၎င်းအား ကသပ

ဘုရားရှင်မှ ချီးမြှောက်ပေးသနားတော်မူသည့် ရေသနပ် သင်္ကန်းတော်ကို သိဂုံတ္ထရကုန်းတော် ကညင်ပင်အောင်တွင် မြှုပ်နှံထားသည်ကိုလည်းကောင်း၊ ခေပသွယ် ရုက္ခဒေဝနတ်နှင့် သော်ကရုက္ခဒေဝနတ်တို့မှလည်း ယခု ဂေါတမဘုရားရှင် လက်ထက်တော်မှ အရိမေတ္တယျဘုရားပွင့်သည့်တိုင်အောင် အသက်ရှည်၍ သာသနာတော်ကို စောင့်ထိန်းရပါသည်ဟု အသီးသီးပြောဆိုကြ၏။

ထိုနတ်ကြီးငါးပါး၊ သိကြားမင်း၊ ဗြဟ္မာ၊ ဥက္ကလာပမင်းတို့ တိုင်ပင်စုဝေး စစ်ဆေးပြောဆိုကြသောနေရာကို စုဝေးကုန်း (ယခု ဆူးလေကုန်း)ဟု ခေါ်တွင်လေ၏။ ထိုနတ်မင်းကြီးငါးပါးလုံးကပင် ရှေးဘုရားသုံးဆူတို့၏ တောင်ဝှေးတော်၊ ရေစစ်တော်၊ ရေသနပ်သင်္ကန်းတော်တို့ ကိန်းဝပ်ရာ သိဂုံတ္ထရကုန်းတော်ကို အညီအညွတ် ညွှန်ပြကြသဖြင့် အသိတဉ္စနမြို့၏ အရှေ့မျက်နှာ တောင်ကုန်း (၉၉)ကုန်း အရံရှိသော သိဂုံတ္ထရကုန်းတော်ကို တွေ့မြင်ကြရလေ၏။ ထိုသို့ ဘုရားရှင်ဗျာဒိတ်တော်အတိုင်း သိဂုံတ္ထရကုန်းတော်ကို တွေ့ရှိရသောအခါ ဥက္ကလာပမင်း၊ သိကြားမင်း၊ ကုန်သည်ညီနောင် သူမြတ်လေးဦးတို့ ညီညွတ်တိုင်ပင်၍ ပြည်သူတို့စုပေါင်းပါဝင်လျက် ဘုရားရှင်သုံးဆူ၏ မွေတော်များ ဌာပနာရာအရပ်တွင် ဥမင် အစောက်၊ အဝ၊ အလျား (၄၄)တောင်စီ အညီတူးကြ၏။

ထိုအခါလူတို့သည် သွေးမွန်သောရောဂါဖြစ်ကြ၍ မူးမိုက် တွေဝေပြိုလဲကြသဖြင့် သိကြားမင်းမှ နတ်တို့တန်ခိုးဖြင့် ရေကန် ဖန်ဆင်းပြီး ထိုရေကန်၌ဒေဝဩသနတ်ဆေးခပ်၍ လူအပေါင်းအား သောက်ခြင်း၊ ရှူခြင်း၊ မျက်နှာသစ်ခြင်းပြုစေလျှင် သွေးရောဂါမှစ၍ (၉၆)ပါးသော ရောဂါတို့ပျောက်ကင်းကြလေ၏။ ထိုကန်ကို သိကြားမင်းက သွေးရောဂါကြောင့် ဆေးခပ်သောရေကန်ဖြစ်၍ သွေးဆေး

ကန်ဟု ခေါ်တွင်ပြီး ရွှေတိဂုံစေတီတော် မြောက်ဘက်စောင်းတန်း ထိပ်တွင် တည်ရှိလေသည်။

ထိုသို့ ဥမင်လိုဏ်ကိုတူးကြသောအခါ လှော်ဦးစဖြစ်သော ဇေယျရာဇ် နာရဏီရွှေကို တွေ့ရဘိသကဲ့သို့ ကကုသန်မြတ်စွာဘုရား ၏ တောင်ဝှေးတော်၊ ကောဏဂုံမြတ်စွာဘုရား၏ ဓမ္မကရိဏ် ရေစစ်တော်၊ ကဿပမြတ်စွာဘုရား၏ ရေသနပ်သင်္ကန်းတော် တို့ကို ဖူးတွေ့ရလေ၏။ ဥက္ကလာပမင်းကြီးနှင့် ပြည်သူ့အပေါင်းတို့သည် ဂေါတမမြတ်စွာ၏ ဆံတော်ရှစ်ဆူနှင့်တကွ ဖွင့်တော်မူပြီး ဘုရားရှင်သုံးဆူ တို့၏ ပရိဘောဂ ဖွေတော်၊ ဓာတ်တော်(၃)မျိုးကို ဌာပနာ၍ စေတီတည် ထားကိုးကွယ်ရန် သိဂုံတ္တရကုန်းတော်ပေါ်တွင် စံကျောင်းမဏ္ဍပ်ကြီး တည်ဆောက်၍ ခေတ္တထားရှိပူဇော်ကြ၏။ ယင်းနေရာ၌ အထိမ်း အမှတ်စေတီတော် တည်ထားရာ “နောင်တော်ကြီးစေတီတော်” ဟူ၍ ယခုတိုင် ရွှေတိဂုံစေတီတော်မြတ်ကြီးအနီး သိဂုံတ္တရကုန်းပေါ် အရှေ့ မြောက်အရပ်တွင် ရှိလေသည်။

ထို့နောက် ဌာပနာတော်များ ကိန်းဝပ်စံပယ်တော်မူရန် အတွက် ရှေးဘုရားရှင်သုံးဆူတို့၏ ဓာတ်တော်မြတ်များကို တူးဖော်တွေ့ ရှိရသည့် မြေတွင်းဥမင်ကြီးကို ဌာပနာတိုက်ပြုလျက် ဆောင်ယူထား အပ်သော ကျောက်ဖျာကြီးခြောက်ချပ်ဖြင့် ခင်းကျင်းကာရံကြရာတွင် ငွေရောင်အဆင်းရှိသော ကျောက်ဖျာကြီးကို အောက်ခြေအခင်း၊ စိန် ရောင်အဆင်းရှိသော ကျောက်ဖျာကြီးကို အရှေ့ဘက်နံရံ၊ မြရောင် အဆင်းရှိသော ကျောက်ဖျာကြီးကို အနောက်ဘက်နံရံ၊ ပုလဲရောင် အဆင်းရှိသော ကျောက်ဖျာကြီးကို မြောက်ဘက်နံရံနှင့် နီလာရောင်

အဆင်းရှိသော ကျောက်ဖျာကြီးကို တောင်ဘက်နံရံတို့၌ အသီးသီး ကာရံမှုပြုကြလေ၏။

ဌာပနာတိုက်အတွင်း၌ အဖိုးအနဂ္ဂ ထိုက်တန်သော ရတနာ ပစ္စည်းမျိုးစုံကို ဒူးဆစ်ခန့်နှစ်သည့်တိုင်အောင် ထည့်ကြလေ၏။ ထိုရတနာများအပေါ်မှ ရတနာအမျိုးမျိုးတို့ဖြင့် မွမ်းမံစီခြယ်အပ်သော ရွှေသင်္ဘောတော်ကိုတင်လှူကြလေ၏။ ရွှေသင်္ဘောထက်၌ ရတနာ အတိပြီးသော ပြာသာဒ်ငါးဆူကို အစီအရီတင်လှူလေ၏။ ရတနာ ပြာသာဒ် ငါးဆူအတွင်းသို့ ပတ္တမြားပြာသာဒ်ငါးဆူကို တစ်ဆူစီ ထည့် သွင်းပြန်လေ၏။ ကကုသန်ဘုရား၏ တောင်ဌေးတော်၊ ကောဏဂုံ ဘုရားရှင်၏ ရေစစ်တော်နှင့် ကဿပဘုရားရှင်၏ ရေသနပ်သင်္ကန်း တော်တို့ကို ပတ္တမြားပြာသာဒ်တော် သုံးဆူတွင် တစ်ဆူစီ ထည့်သွင်း ပူဇော်လေ၏။ ဂေါတမဘုရားရှင်ထံမှ တပုဿနှင့်ဘလ္လိကတို့ ရရှိခဲ့ သော ဆံတော်မြတ်တို့ကို ပတ္တမြားပြာသာဒ်တော်အတွင်းရှိ ပတ္တမြား ကြုတ်တော်အတွင်း၌ ထည့်သွင်းပူဇော်ကြလေ၏။ ကျန်ရှိသော ပတ္တမြားပြာသာဒ်တစ်ဆူကိုမူ နောင်ပွင့်ထွန်းတော်မူမည့် အရိမေတ္တယျ ဘုရားရှင်၏ဓါတ်တော်၊ မွေတော်တို့ကို ထည့်သွင်းဌာပနာရန် ရည်မှန်း ထားကြလေ၏။

ထို့ပြင် ဖယောင်းတိုင်ထိပ် အကျယ်သုံးဆုပ်၊ အမြင့် ငါးတောင် ခန့်ရှိသည့် ဖယောင်းတိုင်ကြီးလေးတိုင်တို့ကို ဆီမီးထွန်းညှိလျက် ဌာပနာတိုက်၏ ထောင့်လေးထောင့်တွင် “ သာသနာ ငါးထောင်ပတ် လုံး ဆီမီးအလင်းရောင်မငြိမ်းဘဲ တည်ပါစေသတည်း” ဟု ဆုတောင်း အဓိဋ္ဌာန်ပြုလျက် စိုက်ထူထားလေ၏။ ဆံတော်မြတ်များကို ရေဆေး

ရန် ကုန်းတော်ပေါ်၌ပင် ရေတွင်းတူးလျက်ထွက်လာသော ရှစ်ကွမ်း
စားရှိ သန္တာမြသား ပတ္တမြားအရောင်အဆင်း ဆောင်သည့်ရေဖြင့်
ဆံတော်များကို ရေသပ္ပယ်မှုပြုကြရာ ဆံတော်တွင်းဟု ယခုအခါ
ထင်ရှားလျက် ရှိသည့်အပြင် ရွှေတိဂုံစေတီတော် မြောက်ဘက်အာရုံခံ
တန်ဆောင်းရှေ့ တွင် ဆံတော်တွင်းတန်ဆောင်းဟု ခေါ်တွင်လျက်
ရှိကြလေ၏။ သိကြားမင်းသည် ဆံတော်မြတ်များကို ရေသပ္ပယ်ရန်
အလို့ငှာ ပတ္တမြားကြုတ်မှ ပင့်ဆောင်လိုက်သောအခါ ဆံတော်မြတ်
တို့သည် ထန်းပင်ခုနစ်ပြန်ခန့်မြင့်သော ကောင်းကင်ယံသို့ပျံတက်လျက်
ကိန်းဝပ် တော်မူရာ ဆံတော်မြတ်တို့မှ ကွန့်မြူးပေါ်ထွက်လာသော
ရောင်ခြည်တော် အလင်းခါတ်တို့သည် လောကတစ်ခွင်လုံး ဖုံးလွှမ်း
လေရာ လူနတ်ဗြဟ္မာသတ္တဝါအပေါင်းတို့သည် ထူးကဲသော စေတနာ၊
မြင့်မားသောသဒ္ဓါတို့ ထူးခြားစွာဖြစ်ပေါ်ကုန်၏။ သိကြားမင်းနှင့်
မိဖုရားလေးပါးအပြင်၊ ဥက္ကလာပမင်းနှင့် ပြည်သူအများတို့သည်
သဒ္ဓါဇောအဟုန်ဖြင့် လှူဒါန်းပူဇော်နေကြပုံမှာ ရတနာစုံမိုးကြီး ရွာသွန်း
နေဘိအလား တင်စားလောက်ပေသည်။

သိကြားမင်း၊ ဥက္ကလာပမင်း၊ မယ်တော်၊ မိဖုရား၊ ကုန်သည်
ညီနောင်တို့၏ ရွှေသားရုပ်တုများနှင့် ရတနာပန်းခက်၊ ပန်းခိုင်တို့က
ဆံတော်မြတ်များအား ဝန်းရံပူဇော်ကြဟန် ထည့်သွင်းပူဇော်ထားကြ
လေ၏။ ဌာပနာတော်များကို ထည့်သွင်းပူဇော်ပြီးသည့်အခါ ဌာပနာ
တိုက်၏အရပ်လေးမျက်နှာတွင် မီးစက်၊ ရေစက်၊ လုံ၊ ခါးစက် စသည့်
စက်ယန္တရားများကို စီမံထားရှိကာ သံကွန်ချာခုနစ်ထပ်ဖြင့် ဖုံးအုပ်ထား
လေ၏။ ပြီးလျှင်သိကြားမင်းကိုယ်တိုင် ပတ္တမြား အရောင်အဆင်းရှိသော

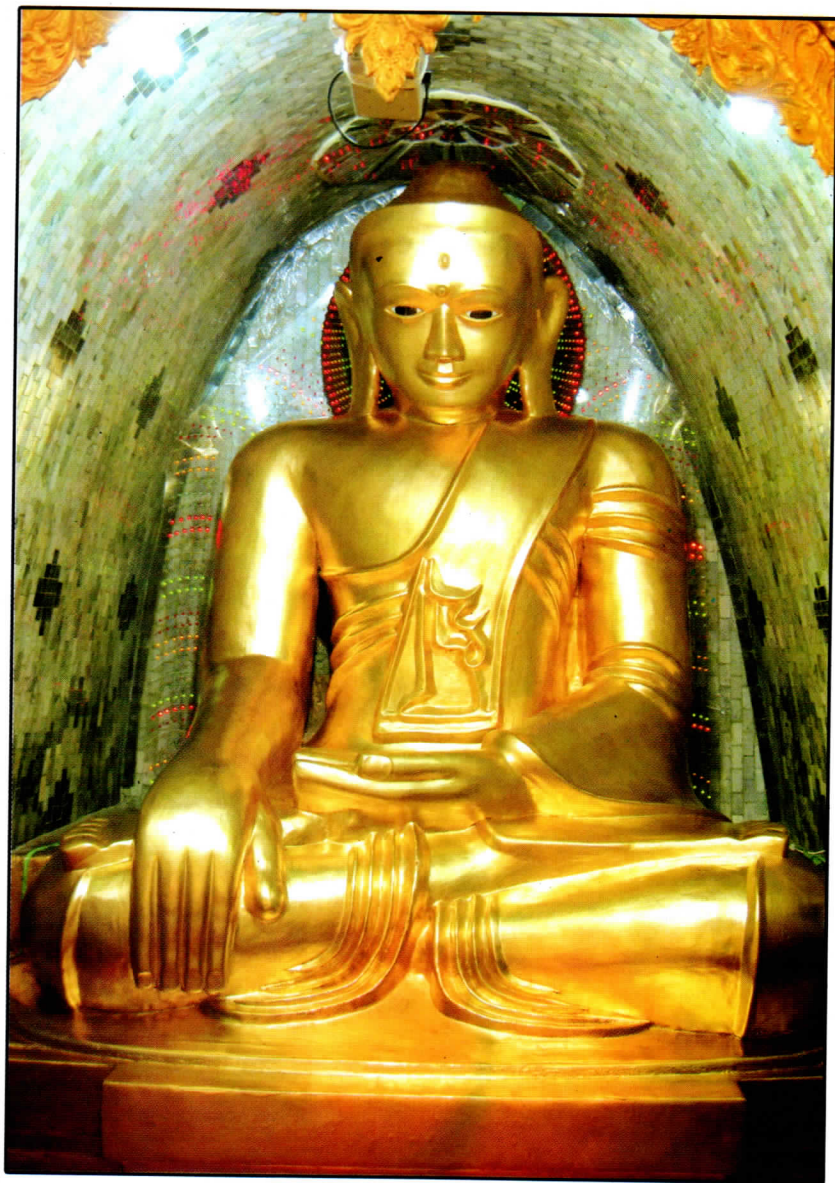
ရွှေသာ: ရွှေတိဂုံ ပုံတူစေတီ

ကျောက်စိမ်းဗုဒ္ဓရုပ်ပွားတော်

ရွှေတိဂုံစေတီတော် ဆပ်သွားဖူးတော်မူ ရတနာများနှင့် ရွှေဆည်းလည်း

အထက်ပစ္စယံ ပတ္တမြားမျက်ရှင် ရုပ်ပွားတော်

ဓမ္မစေတီကျောက်စာတိုက်နှင့်ကျောက်စာများ

ကျောက်ဖျာကြီးဖြင့် ဌာပနာတိုက်ကို အထက်မှ အမိုးပိတ်ဖုံးထားလိုက်လေသည်။

ဌာပနာတိုက်ဥမင်ကြီး၏အထက်ရှိ ပတ္တမြားအရောင်အဆင်းရှိသော ကျောက်ဖျာကြီး၏အထက်၌ ပထမရွှေအုတ်တို့ဖြင့် ရွှေစေတီတည်၏။ တဖန်ရွှေစေတီကို၎်၌ ငွေစေတီတည်၏။ ငွေစေတီကိုအုပ်၍ မိုးကြိုးစေတီတည်၏။ မိုးကြိုးစေတီကို၎်၌ ကြေးဖြူစေတီတည်၏။ ကြေးဖြူစေတီကို၎်၌ ကြေးနီစေတီတည်၏။ ကြေးနီစေတီကို၎်၌ သံလွဲစေတီတည်၏။ သံလွဲစေတီကို၎်၌ သံစေတီတည်၏။ သံစေတီကိုအုပ်၍ ကျောက်ဖြူစေတီတည်၏။ ဤသို့ အထပ်ထပ်မျှ၍ ထည့်ထားပြီးမှ ရွှေအုတ်၊ ငွေအုတ်၊ မိုးကြိုးအုတ်၊ ကြေးအုတ်၊ သံလွဲအုတ်၊ ကျောက်ဖြူအုတ်၊ မြေအုတ်တို့ဖြင့် ဖိနပ်တော်မှ ငှက်ပျောဖူးတော်အထိ ရတနာမျိုးမျိုးတို့ဖြင့် အဆန်းတကျယ်မွမ်းမံလျက် ဉာဏ်တော်ငှာတောင် (၆၆-ပေ) အမြင့်ရှိသော စေတီတော်ကိုတည်ထားကိုးကွယ်ကြ၏။ ထို့နောက် ထီးတော်၊ စိန်ဖူးတော်နှင့်တကွ အပြီးသတ်တည်ထား၍ စေတီတော်ကြီးအား သောင်းသောင်းဖြဖြပူဇော်ကြ၏။

စေတီတော်ကြီး ဌာပနာသွင်းပူဇော်ခြင်း၊ စေတီတော်တည်ထားခြင်းမည်သော ဗုဒ္ဓကိစ္စအဝဝတို့ကို သိကြား၊ ဗြဟ္မာ၊ နတ်အပေါင်းတို့နှင့်တကွ ဥက္ကလာပမင်း၊ ကုန်သည်ညီနောင်တို့အပါအဝင် ပြည်သူပြည်သားလူအများတို့၏ပေါင်းစည်းအားဖြင့် တည်ထားကြခြင်းဖြစ်လေ၏။ နေ့အခါတွင် ဥက္ကလာပမင်းနှင့် ပြည်သူအများတို့က စေတီကိုတည်ကြလေ၏။ ညအခါတွင် သိကြား၊ ဗြဟ္မာ၊ နတ်ဒေဝါအပေါင်းက စေတီတော်ကို တည်ကြလေ၏။ ထိုသို့ဗုဒ္ဓကိစ္စကြီးပြီးကြလျှင် သိကြား၊

ဗြဟ္မာ နတ်တကာတို့သည် မိမိတို့အရပ်သို့ အသီးသီးပြန်ကြကုန်၏။
ထိုအခါစေတီတော်မှ ရောင်ခြည်တော်ခြောက်သွယ် ကွန့်မြူးလျက်
လူ၊ နတ်အများ သောင်းသောင်းဖြဖြပူဇော်ကြရလေ၏။

ဤ၌ ရွှေတိဂုံမည်ခြင်းမှာ တိကုမ္ဘဟူ၍ ကကြီးနှင့်ရေးစေပြီး
ကုမ္ဘဟူသည် မွန်ဘာသာအရ ချောင်းကိုဆိုလိုသည်။ မာဂသေဒ္ဒါသုံး
သင်္ချာအဟောတိသဒ္ဒါနှင့်တွဲ၍ ချောင်းသုံးခုဆိုရာမြို့ဟုဆို၏။ ချောင်း
သုံးခုအမည်မှာ (၁) ပဲခူးချောင်း၊ (၂) ငမိုးရိပ်ချောင်း၊ (၃) ပန်းစွန့်
တောင်ချောင်းတို့ဖြစ်၏။ ထိုတိကုမ္ဘနဂရကိုစွဲ၍ တိဂုံမြို့ဟုခေါ်၏။
နောင်ကာလ ဒဂုံမြို့ဟုခေါ်၏။ ထိုမြို့ကို အစွဲပြု၍ စေတီတော်ကြီး
အားလည်း ရွှေတိဂုံစေတီတော်ကြီးဟု ခေါ်ဝေါ်ကြ၏ ဟူ၍ လည်း
ကောင်း၊ တိဂူမ္ဘ၌ တိ-သဒ္ဒါ(၃)ခုအဟောနှင့် ဂုမ္မ- သဒ္ဒါအပေါင်းအစု
အဟောကို ပေါင်းစပ်၍ ဤဘဒ္ဒကမ္ဘာတွင် ပွင့်တော်မူပြီးသော ကကု
သန်၊ ကောဏဂုံနှင့် ကဿပဘုရားရှင်တို့၏ တောင်ဌေးတော်၊ ရေစစ်
တော်နှင့် ရေသနပ်သင်္ကန်းတော်တည်းဟူသော ပရိဘောဂသုံးပါး
တည်ရှိရာ ကုန်းတော်တွင် တည်ထားသောကြောင့် ရွှေတိဂုံစေတီ
တော်ကြီးဟု ခေါ်ဝေါ်ကြ၏ဟူ၍လည်းကောင်း မှတ်သားရပါသည်။
ထို့အပြင် ဤဘဒ္ဒကမ္ဘာတွင် ပွင့်တော်မူပြီးသော ဘုရားလေးဆူတို့၏
မွေတော်ဓာတ်တော်များ ဌာပနာရာစေတီတော်မြတ်ကြီးဖြစ်သောကြောင့်
လေးဆူဓာတ်ပုံ ရွှေတိဂုံစေတီတော်ကြီးဟူ၍ ယခုအခါ ခေါ်ဝေါ်နေကြ
ခြင်းမှာ များစွာမှန်ကန်လှပေသည်။

- ၁၉ -

(၂)

မင်းအဆက်ဆက် တိုးတက်ပြောင်းလဲပုံ

မင်းအဆက်ဆက်တိုးတက်ပြောင်းလဲလာသောမြတ်ဘုရားရွှေတိဂုံ

“သာသနာအစ ရွှေတိဂုံက” ဟု ဆိုသည့်အတိုင်း ရွှေတိဂုံစေတီတော်မြတ်ကြီးမှာ ဂေါတမဘုရားရှင် ပွင့်တော်မူပြီးနောက် အစောဆုံး တည်ထားကိုးကွယ်ခဲ့သော ဆံတော်ရှင်စေတီတော်ကြီး ဖြစ်ပေရာ မင်းအဆက်ဆက်နှင့်ပြည်သူများက သဒ္ဓါတရားထက် သန်စွာ ဆက်လက်ကြည်ညိုကိုးကွယ်ခဲ့ကြပါသည်။ စေတီတော်ကြီးအား မူလအနေအထားမှ တိုးချဲ့ပြုပြင် တည်ဆောက်ခဲ့ခြင်း၊ သဘာဝဘေးဒဏ်ကြောင့် ပျက်စီးချို့ယွင်းမှုများအား ပြန်လည်မွမ်းမံတည်ဆောက်ခြင်းတို့ကို စဉ်ဆက်မပြတ် ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြ၍ ယနေ့ မြင်တွေ့ရသည့်အတိုင်း ကမ္ဘာ့အလယ်အံ့ဖွယ်မကုန်သည့် မဟာစေတီတော်ကြီးအဖြစ် ထင်ရှားကျော်ကြားနေခြင်းဖြစ်ပေသည်။

ရွှေတိဂုံစေတီတော်မြတ်ကြီးအား ဥက္ကလာပမင်းကြီးနှင့် ကုန်သည်ညီနောင်တို့မှ မဟာသက္ကရာဇ် ၁၀၃-ခုနှစ်၊ တပေါင်းလပြည့်နေ့တွင်တည်ထားပြီး ယင်းနောက်ပိုင်း မင်းအဆက်ဆက်နှင့် ပြည်သူတို့မှ ဆက်လက်ပူဇော် ထိန်းသိမ်းတည်ဆောက်ခဲ့ကြရာ၌ ဥက္ကလာပမင်းကြီး၏ သားတော်၊ မြေးတော်၊ မြစ်တော် ဆယ့်နှစ်ဆက်သောမင်းတို့သည် ရွှေတိဂုံစေတီတော်မြတ်ကြီးအား ဆက်လက်စောင့်ရှောက် ပူဇော်ခဲ့ကြပါသည်။

သာသနာသက္ကရာဇ် ၁၀၁-ခုနှစ်တွင် သရေခတ္တရာပြည်တွင် နန်းတက်သော ဒုတ္တပေါင်မင်းကြီးသည် ဆံတော်မြတ်အား ဟုံဆောင်ရန် ကြံဆောင်သော်လည်း မအောင်မြင်သဖြင့် ရွှေထီး၊ ရွှေတံခွန်၊ ပန်းပေါက်ပေါက်စသော ရတနာတို့ဖြင့် ပူဇော်ခဲ့ပါသည်။

သာသနာသက္ကရာဇ် ၂၁၈-ခုနှစ်တွင် မဇ္ဈိမဒေသတွင် မင်းဖြစ်သော သီရိဓမ္မာသောက မင်းကြီးလက်ထက်တွင် ရာမညတိုင်းသည် သာသနာမေးမှိန်လျက် ရွှေတိဂုံစေတီတော်မှစ၍ သီရိတ္တရကုန်းတော်ကြီး တောချုံအတိ ဖြစ်နေပေ၏။ ထိုအခါ သီရိဓမ္မာ သောက မင်းကြီးသည် မဇ္ဈိမဒေသတွင် တတိယသံဂါယနာ တင်တော်မူ၏။ သာသနာသက္ကရာဇ် ၂၃၆-ခုနှစ်တွင် အရှင်သောဏထေရ်နှင့် ဥတ္တရထေရ်မြတ်တို့သည် သီရိတ္တရကုန်းတော်၌ ဆံတော်ရှိကြောင်း သီရိဓမ္မာ သောက မင်းကြီးအားကြားသိစေရာ မင်းကြီးလည်း မူးမတ်အပေါင်းခြံရံ၍ ကုန်းတော်မှ ချုံနွယ်ပိတ်ပေါင်းများ ရှင်းလင်းပြီး ရွှေထီး၊ ငွေထီး၊ ရွှေတံခွန်၊ ငွေတံခွန်၊ ရွှေပန်းခိုင်၊ ငွေပန်းခိုင်တို့ဖြင့် ပူဇော်၏။ ထိုအခါ ဆံတော်ရှင်ဓာတ်မြတ်သည် ကောင်းကင်ထက်၌ ရောင်ခြည်တော် ခြောက်သွယ် ကွန့်မြူးတော်မူ၏။

ကောဇာသက္ကရာဇ် ၄၀၆-တွင် ပုဂံပြည်အနော်ရထာမင်းသည် ဆံတော်မြတ်အား ပင့်ဆောင်ရန် ကြံဆောင်ခဲ့ရာ မအောင်မြင်သဖြင့် စေတီတော်အား ရတနာအမျိုးမျိုးတို့ဖြင့် ပူဇော်၏။

သက္ကရာဇ် ၇၃၃-ခုနှစ်တွင် ရာမညတိုင်း၊ ဟံသာဝတီတွင် မင်းပြုသော ဆင်ဖြူရှင် ဗညားဦး (ခရစ်နှစ်-၁၃၅၃-၁၃၈၅)သည် ပြိုပျက်နေသော ဆံတော်ရှင်စေတီတော်ကို ဥက္ကလာပမင်းကြီးတည်ထားကိုးကွယ်တော်မူခဲ့သော ဉာဏ်တော်(၄၄)တောင် အမြင့်အတိုင်းထား၍ ထပ်မံတည်ဆောက်တော်မူ၏။ ဒဂုံ၊ ဒလ၊ သံလျင်၊ မုတ္တမ မင်းတို့ကလည်း ဆင်ဖြူရှင် ဗညားဦးမင်းကြီးနှင့်အတူ ပူးပေါင်းလုပ်ဆောင်ပူဇော်ကြပါသည်။

သက္ကရာဇ် ၇၄၅-ခုနှစ်တွင် ရာဇာဓိရာဇ်မင်းသည် မင်းသားဘဝကပင် ရွှေတိဂုံစေတီတော်ကြီးအားပူဇော်၍ မင်းဖြစ်ရန် ဆုတောင်းခဲ့ပေသည်။

မူလဉာဏ်တော် (၄၄)တောင်မှ (၃၂၆)ပေအထိ တိုးတက်မြင့်မားလာခြင်း

သက္ကရာဇ် ၇၉၀-ပြည့်နှစ်တွင် ရာဇာဓိရာဇ်၏သားတော် (ရှင်စောပုဘုရင်မကြီး၏အစ်ကိုတော်) ဗညားရန်(ဗညားရန်ခိုက်မင်း) (ခရစ်နှစ် -၁၄၂၆-၁၄၄၆)လက်ထက်တွင် မြေလျှင်ကြီးစွာ လှုပ်ခတ်ရာ ရွှေတိဂုံဆံတော်ရှင်စေတီတော်သည် ခေါင်းလောင်းအထိ ပြိုကျလေ၏။ ထိုအခါ ဗညားရန်ခိုက်မင်းသည် စေတီတော်ကို တိုးချဲ့ဆောက်တည် ပူဇော်ရန်အကြံဖြင့် ပထမစေတီပန်းခုံတော်၊ (၂၂) တောင်ကို အတောင်(၁၃၀)တိုင်အောင်တိုးချဲ့၏။ အတောင်(၁၃၀) ပန္နက်ချပြီး ရွှေ၊ ငွေ၊ ကြေး၊ ကျောက်သံလွဲ၊ မြေတို့ဖြင့်ပြုလုပ်သော အုတ်အမျိုးမျိုးတို့ဖြင့် တည်ဆောက်တော်မူရာ အောက်ကလပ်ခြေမှ ပန်းတည်ကလပ်ခြေပစ္စယာနှစ်ဆင့်သာ ပြီးစီးခဲ့ပြီး နတ်ရွာစံခဲ့၏။

သက္ကရာဇ် ၈၀၉-ခုနှစ်တွင် ဗညားရန်ခိုက်မင်း၏တူတော် ရှင်စောပု၏သားတော် ဗညားဗရမင်း (ခရစ်နှစ် ၁၄၄၆-၁၄၅၀)မှ ရွှေတိဂုံပစ္စယာနှစ်ဆင့်မှ ဆက်လက်တည်တော်မူရာ သက္ကရာဇ် ၈၁၁-တွင် နတ်ရွာစံသဖြင့် ပစ္စယာငါးဆင့်သာပြီးစီး၏။

သက္ကရာဇ် ၈၁၁-ခုနှစ်တွင်နန်းတက်သော ရှင်စောပု၏ မောင်တော် ဗညားကင်းဒေါ (ဗညားကျန်း) (ခရစ်နှစ် ၁၄၅၀-၁၄၅၃) မင်းမှ တစ်ပိုင်းတစ်ဝက်သာရှိနေသေးသော တိဂုံဆံတော်ရှင်စေတီတော်ကြီးအား ဆက်လက်တည်ဆောက်တော်မူ၏။ ပစ္စယာငါးဆင့်မှ ရင်ဖွဲ့စည်း၊ သပိတ်မှောက်၊ ခေါင်းလောင်းပုံ၊ ဖေါင်းရစ်၊ ကြာမှောက်၊ ကြာလန်၊ ရွှေ ခရားသီး၊ ငှက်ပျောဖူး ရောင်လှံတော် အထိ အမြင့်ပေ ၃၀၂-ပေထိ ထပ်မံတည်ဆောက်လှူဒါန်းခဲ့သည်။ ဤသို့ ဗညားဗရမင်းနှင့်ဗညားကင်းဒေါတို့ ကောင်းမှုပြုလုပ်ပြင်ဆင်သောအချိန်၌ ရှင်စောပု၏ကြပ်မတ်ဆောင်ရွက်မှုများ ပါဝင်ခဲ့ပေရာ ဥက္ကလာပမင်းကြီးတည်

ထားခဲ့သော ရွှေတိဂုံစေတီတော်အမြင့်ပေ ၃၀၂-ပေထိ ဉာဏ်တော် အမြင့်တိုင်အောင် ၁၄၃၆-ခုနှစ်တွင် ဟံသာဝတီပြည့်ရှင် မွန်ဘုရင်မကြီး ရှင်စောပုနှင့် မောင်တော် ဗညားကင်းဒေါ(ဗညားကျန်း)တို့မှ ထပ်မံ လှူဒါန်းပူဇော်ခဲ့ကြကြောင်း မှတ်တမ်းများအရသိရှိရပါသည်။

ဘုရင်မကြီးလှူဒါန်းသော ဉာဏ်တော်အမြင့် ၃၀၂-ပေမှာ ၁၄၃၆-ခုနှစ်မှ ၁၇၆၈-ခုနှစ်အထိ ကြာမြင့်စွာဖူးမြင်ရပါသည်။ ၁၇၆၈-ခုနှစ်၊ ဇွန်လ ၁၃ရက်နေ့တွင် မြေလျင်ကြီးစွာလှုပ်သောကြောင့် ရွှေတိဂုံ စေတီတော်ကြီးမှာ သပိတ်မှောက်အထက်ပိုင်းမှ ပြိုကျသွားပါသည်။ ထိုသို့ပြိုကျရာတွင် အောက်ခြေပန်းတည်ခုံများပါ ပျက်စီးသွားပါသည်။

ထိုအခါကုန်းဘောင်မင်းဆက်မှ အလောင်းမင်းတရားကြီး ၏ သားတော် ဆင်ဖြူရှင်မင်းသည် ယခင်ပစ္စယာအဟောင်းပေါ်တွင် သံတောင်ကိုးရာဖွင့်၍ စေတီတော်ကြီး၏ အောက်ခြေဖိနပ်တော် ပစ္စယာကို ပတ်လည်အကျယ် ၁၄၂၀-ပေ ထား၍ အမြင့်ကို ၂၀-ဒသမ ၁၁-ပေ ထားပြီး အထက်သို့ ဆက်လက်တည်ထား ကိုးကွယ် တော်မူရာ အောက်ခြေဖိနပ်တော်မှ အထက်စိန်ဖူးတော် အထိ ၃၂၆-ပေ မြင့်လာပါသည်။ ယခု ဖူးတွေ့နေရသော ရွှေတိဂုံစေတီတော်ကြီး ၏ ဉာဏ်တော်အမြင့်ပေ ၃၂၆-ပေမှာ ဆင်ဖြူရှင်မင်း တည်ထားခဲ့သော ဉာဏ်တော်အမြင့်ပေ ဖြစ်ပါသည်။

ထို့ကြောင့် ရွှေတိဂုံစေတီတော်ကြီးကိုယခုချိန်အထိသုံးကြိမ် သုံးခါ တည်ဆောက်ထားသည်ဟု မှတ်တမ်းများကဆိုပါသည်။ ပထမအကြိမ် မဟာသက္ကရာဇ် ၁၀၃-တွင်၊ ဥက္ကလာပမင်းကြီးနှင့် ကုန်သည်ညီနောင်တို့မှ ဉာဏ်တော် ၄၄-တောင် ၆၆-ပေ အထိ လည်းကောင်း၊ ခရစ်နှစ် ၁၄၃၆-ခုတွင် ဘုရင်မကြီးရှင်စောပုနှင့် မောင်တော်ဗညားကင်းဒေါ (ဗညားကျန်း)တို့မှ ဉာဏ်တော် ၃၀၂ပေ အထိလည်းကောင်း၊ ခရစ်နှစ် ၁၇၆၈-ခုနှစ်တွင် အင်းဝဘုရင် ဆင်ဖြူ ရှင်မှ ဉာဏ်တော် ၃၂၆-ပေအထိ လည်းကောင်း အသီးသီး တိုးခဲ့တည် ထားကိုးကွယ်ခဲ့ကြောင်း မှတ်တမ်းများအရ လေ့လာသိရှိရပါသည်။

- ၂၃ -

(၃)

ရွှေတိဂုံစေတီတော်မှ မင်းအဆက်ဆက်တို့၏ သမိုင်းဝင် ကောင်းမှုတော်များ

ဘုရင်မကြီးရှင်စောပုကောင်းမှုတော်

သက္ကရာဇ် ၈၁၄-နှစ်တွင် ရာဇာဓိရာဇ်မင်း၏သမီးတော် ဗညားကျန်းတောဘွဲ့ခံ ရှင်စောပုသည် ဟံသာဝတီထီးနန်းကို စိုးစံရာ ရွှေတိဂုံဆံတော်ရှင်အား ကြည်ညိုတော်မူလှသဖြင့် မိမိ၏ရွှေကိုယ် အလေးချိန် ၂၅ပိဿာ(၉၁-ပေါင်)နှင့်စက်၍ ညီမျှသောရွှေကို မျက်ပါး ခတ်ပြီး စေတီတော်ကြီးအား ရွှေသင်္ကန်းအပြည့်ကပ်လှူ၏။ ရပ်ပြင်တော် ကို ကျောက်ပြားအပြည့်ခင်း၍ မဟာရံတံတိုင်းကြီး (၇-ထပ်)ပြုလုပ် တည်ဆောက်လှူဒါန်း၏။ မဟာရံတံတိုင်းအတွင်း ထန်း၊ အုန်း၊ ပေါ့ ကံ့ကော်၊ သရက်၊ ပိန္နဲ စသော သစ်သီးဝလံပင်များ စိုက်ပျိုး၏။ စောင်းတန်းလေးဘက်တွင် ကျောက်လှေကားပြုလုပ်၏။ နယ်မြေလေး ရပ်နှင့် ကျွန်း(၅၀၀)လှူ၏။ ဘုရင်မကြီး၏ကောင်းမှုများကို ထိန်းသိမ်း စောင့်ရှောက်ရန် ရာထူးအလိုက် လူပေါင်း (၁၀၀၆)ဦး တာဝန်ပေးချ ထားခဲ့ရာ ဘုရင်မကြီးရှင်စောပုလက်ထက်မှာပင် စတင်၍ ဝန်ထမ်း များ ခန့်ထားခဲ့ခြင်းဖြစ်ပေသည်။ ထို့ပြင် ကြေးပိဿာချိန် ၁၇၀၀- ကိုလည်း ခေါင်းလောင်းသွန်းလုပ် လှူဒါန်းတော်မူ၏။ (ယခုခေါင်း လောင်းတော်မှာ ဘုရားကြီးတွင် မရှိတော့ကြောင်း မှတ်တမ်းများအရ သိရပါသည်။) ရှင်စောပု ဆုတောင်းပြည့်ဘုရားမှာလည်း ဘုရင်မကြီး ရှင်စောပုလှူဒါန်းခဲ့သော ရုပ်ပွားတော်ဂူဘုရားဖြစ်ပါသည်။ (ရန်ကုန်မြို့ တော်လှန်ရေးပန်းခြံနေရာတွင် ရှင်စောပုကုန်းဟူ၍ရှိခဲ့သည်။ ဘုရင်မ

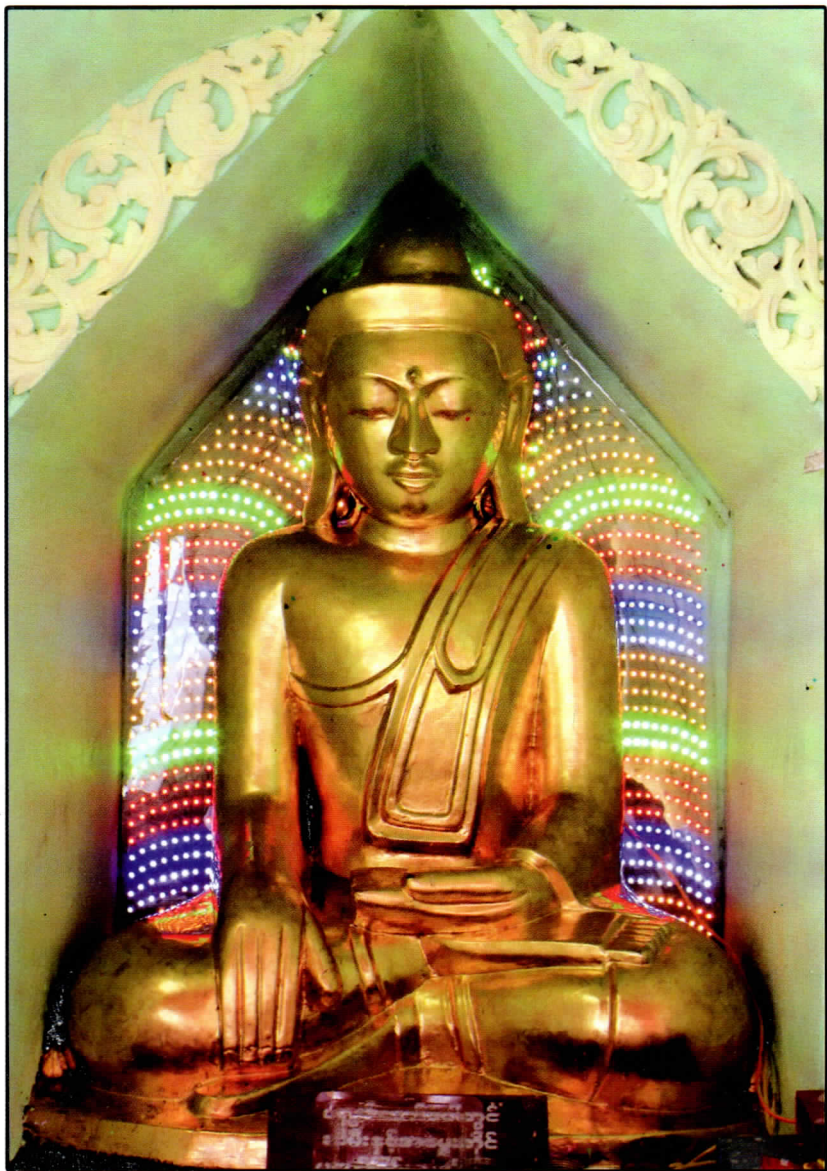
ကြီး၏ သင်္ချိုင်းတော် အရိုးအိုးစေတီငယ်တစ်ဆူမှာ အစိုးရလေဟာအနီး၊
ဝင်ဆာလမ်းတစ်ဘက်ရှိ ဘုန်းတော်ကြီးကျောင်းဝင်းအတွင်း၌ ရှိသည်
ဟုဆိုကြပါသည်။)

ဓမ္မစေတီမင်းကောင်းမှုတော်

သက္ကရာဇ် ၈၂၀-နှစ်တွင် နန်းတက်သော ရှင်စောပုဘုရင်မ
ကြီး၏ သမက်တော် ဓမ္မစေတီမင်းမှာလည်း ဘာသာရေးလေးစား
သောရဟန်းလူထွက်ဖြစ်၍ ဘုရင်းမကြီးကိုယ်စား ရွှေတိဂုံစေတီတော်
မြတ်ကြီးတွင် သမိုင်းဝင်ကောင်းမှုတော်များ ဆက်လက်ပြုလုပ်ခဲ့ရာ
ကြေးပိဿာချိန် တစ်သောင်းကို ခေါင်းလောင်း ပြုလုပ်လှူဒါန်းခဲ့၏။
ထိုဓမ္မစေတီခေါင်းလောင်းတော်မှာ အဝ ၈-တောင်၊ အကျယ်၁၂-
တောင်ရှိ၍ သက္ကရာဇ် ၉၆၅ မှ ၉၇၄-ခုနှစ်အတွင်း သံလျင်မြို့စား
ကုလားဇင်ကာ (ပေါ်တူဂီလူမျိုး)ယူဆောင်သွားရာ ဒေါပုံမြစ်ထဲတွင်
နစ်မြုပ်ပျောက်ဆုံးရပါသည်။ (ယခုအခါ ပြန်လည် ဆယ်ယူရေးအတွက်
ကြိုးပမ်းလျက်ရှိကြောင်း သိရှိရပါသည်။) ထို့ပြင် ဓမ္မစေတီမင်းကြီး
သည် ရွှေတိဂုံစေတီတော်တည်ထားပုံ သမိုင်းနှင့် ဗညားဦး စသော
မင်းများ၏ကောင်းမှုကို ရေးထိုးထားသည့် မွန်၊ မြန်မာ၊ ပါဠိ သုံး
ဘာသာဖြင့် ကျောက်စာတိုင်ကြီး ၃-ချပ်ကို ရင်ပြင်တော်၏အောက်
ပေ၅၀-ခန့် နက်သောနေရာ အရှေ့ဘက်စောင်းတန်း၏ဘေးတွင်
စိုက်ထူလှူဒါန်းခဲ့ပါသည်။ (ယခုအခါ ရွှေတိဂုံစေတီရင်ပြင်တော်
တနင်္ဂနွေထောင့် အနောက်ဘက်တွင် ရှိပါသည်။) ကျောက်စာကို
မွန်လူမျိုးတို့ထုံးစံအတိုင်း မြောက်ဘက်သို့ လှည့်လျက်တည်ထားပြီး
မြောက်ဘက်တွင် မွန်ဘာသာပါရှိ၍ တောင်ဘက်တွင် မြန်မာဘာသာ

ဆယ်တော်မူဘုရား

ရှင်စောပုဘုရား

နိဿယကျောက်စာ ပါရှိပါသည်။ တဖန် ဓမ္မစေတီဘုရားနှင့် ကျား-
ခြင်္သေ့ဘုရားများကို ခေါင်းလောင်းကြီးလှူသည့်နှစ် ၈၄၇-ခုနှစ်မှာပင်
လှူဒါန်းခဲ့သည်ဟုသိရှိရပါသည်။ ယင်းဘုရားနှစ်ဆူမှာ ဆုတောင်းပြည့်
အဓိဋ္ဌာန်အောင်မြင်ကြကာ ရွှေတိဂုံစေတီတော် အံ့ဖွယ်ဘုရားများအဖြစ်
ထင်ရှားပြီး ရွှေတိဂုံ စေတီတော် တနင်္လာထောင့် ရင်ပြင်တော်အနီးရှိ
ဘိုးဘိုးအောင် ဆုတောင်းပြည့်ဘုရား၏ အနောက်ဘက်တွင် ရှိပါ
သည်။

ဆင်ဖြူရှင်မင်းကောင်းမှုတော်

သက္ကရာဇ် ၁၁၃၀-ပြည့်နှစ်တွင် အလောင်းမင်းတရားကြီး၏
ဒုတိယသားတော် ကုန်းဘောင် ဆင်ဖြူရှင်မင်းလက်ထက်တွင် မြေ
ငလျင်ပြင်းစွာလှုပ်၍ ရွှေတိဂုံစေတီတော်ကြီးမှာ သပိတ်မှောက်အထက်
ပိုင်းမှပြိုကျပြီး အောက်ခြေပန်းတည်ခုံများပါ ပျက်စီးရပါသည်။ ထိုအခါ
ဆင်ဖြူရှင်မင်းသည် ယခင်ပစ္စယာအဟောင်းပေါ်တွင် စတုရန်းသံ
တောင်ကိုးရာဖွင့်ပြီး ကောင်းမွန်အောင် ပြင်ဆင်၏။ စေတီတော်ပြို
ပျက်ရာတွင်ရသည့် ရွှေဆင်းတု ၆၂၅-ဆူ၊ ငွေဆင်းတု ၇၇၄၆-
ဆူ၊ ကုသိုလ်တော် ရွှေဆင်းတု၊ ငွေဆင်းတုများနှင့် ရွှေစေတီ၊ ငွေ
စေတီများတွင် သီရိရဇာတ်တော်မွေတော်များကို ပတ္တမြားကြုတ်နှင့်
သွင်းပြီး ဌာပနာတော်မူ၏။ စေတီတော်၏သပိတ်မှောက်အထက်
လည်သီးသုံးဆင့်မှစ၍ သံတောင် ၈၇-တောင် ၂-မိုက်ကို ပြန်လည်
တည်ဆောက်ရာတွင် ကုသိုလ်တော် ရွှေအုတ်၊ ငွေအုတ်တို့ဖြင့် ကြေး
တစ်သိန်း၊ သံတစ်သိန်းတို့နှင့်ကွပ်ကာ ကြေးမို၊ သံမိုစွဲ၍ ကောင်းမွန်
သည်ထက် ကောင်းမွန်အောင် သေချာခိုင်ခံ့စွာ တည်ဆောက်လှူဒါန်း
တော်မူ၏။

- ၂၆ -

ထို့နောက် ကိုယ်တော်လေးရွှေစင် ၄၇-ပိဿာ၊ ၃၅-ကျပ်
သားကိုမျက်ပါးခတ်၍ ဆတ်သွားဖူးမှ ဖိနပ်တော်အထိ ရွှေလုံးပြည့်
ဆက်ကပ်တော်မူသည်။ တင်လှူရန်ထီးတော်ကို သံတစ်ထပ်၊ ကြေး
တစ်ထပ်ပြုလုပ်၍ ကြေးမှို၊ သံမှိုစွဲ၍ ခိုင်ခန့်အောင် ပြုလုပ်၏။
ထီးတော်၏ ပထမဘုံမှာ အချင်း ကိုးတောင် နှစ်မိုက်ရှိ၏။ ထီးတော်
ဘုံ ၇-ဆင့်နှင့် ဆတ်သွားဖူး၊ စိန်ပျံ၊ ငှက်မြတ်နားတို့ကို စုစုပေါင်း
ရွှေပိဿာ ၂၇၀ ကို ခပ်လုပ်မွမ်းမံစေပြီး နဝရတ်ကိုးပါး၊ ကျောက်လုံး
ရေ ၁၅၀၃၈-လုံးဖြင့် စီခြယ်၏။ ရွှေဆည်းလည်း၊ ငွေဆည်းလည်း၊
ပဉ္စလောဟာဆည်းလည်းတို့ဖြင့် ထီးတော်ကိုမွမ်းမံ၏။ သက္ကရာဇ်
၁၁၃၆-ခုနှစ်၊ တပေါင်းလပြည့်နေ့တွင် စစ်အင်္ဂါလေးပါးစီစဉ် ခင်း
ကျင်း၍ ရွှေထီးအထွတ်တင်လှူတော်မူ၏။

စဉ့်ကူးမင်းကောင်းမှုတော်

သက္ကရာဇ် ၁၁၃၈-ခုနှစ်တွင် ဆင်ဖြူရှင်မင်း၏သားတော်
စဉ့်ကူးမင်းသည် ရွှေတိဂုံစေတီတော်ကို ရွှေမျက်ပါးသင်္ကန်း ကိုယ်လုံး
တော်ပြည့်ကပ်လှူတော်မူ၏။ ရွှေတိဂုံစေတီတော် ရင်ပြင်တော်
လေးမျက်နှာ၊ မုခ်လေးမုခ်တွင်လည်း တန်ဆောင်း၊ ပလ္လင်တော်နှင့်
တကွ အရှေ့ဘက်မုခ်တွင် ကကုသန်ဘုရား၊ တောင်ဘက်မုခ်တွင်
ကောဏာဂုံဘုရား၊ အနောက်ဘက်တွင် ကဿပဘုရား၊ (မူလ ရုပ်ပွား
တော်မှာ မီးခသွားသဖြင့် အသစ်ပြုလုပ်ပူဇော်ထားပါသည်) မြောက်
ဘက်မုခ်တွင် ဂေါတမဘုရားတို့၏ ရုပ်ပွားတော်များကို ပဉ္စလောဟာ
ဖြင့် ဥဒါန်းကျူးဟန် သွန်းလုပ်လှူဒါန်းခဲ့ပါသည်။

သက္ကရာဇ် ၁၁၄၀-ပြည့်နှစ်၊ တပို့တွဲလဆန်း ၁-ရက်နေ့

တွင် “မဟာဃဏ္ဍ” ဘွဲ့အမည်တပ်ပြီး အချင်း၅-တောင်၊ အရပ်
 ၇-တောင် ၂-မိုက်၊ ကြေးပိဿာချိန်ပေါင်း ၁၅၅၅၅၅တို့ဖြင့်
 ခေါင်းလောင်းတော်ကြီးကို စဉ့်ကူးမင်းကြီးမှ သွန်းလုပ်လှူဒါန်းခဲ့ပါ
 သည်။ ရွှေတိဂုံစေတီတော် ရာဟုထောင့်ရှိ ခေါင်းလောင်းရံထဲတွင်
 ချိတ်ဆွဲထားရှိပါသည်။ ခေါင်းလောင်းတော်ကြီး၏အသံမှာ လွန်စွာ
 သာယာပြီး ယင်း၏အတိတ်သမိုင်းဖြစ်ရပ်များက စိတ်ဝင်စားဖွယ်
 ကောင်းလှ၏။ အင်္ဂလိပ်-မြန်မာ ပထမစစ်ပွဲအပြီး ခရစ်နှစ် ၁၈၂၄-
 ခုနှစ်တွင် အင်္ဂလိပ်တို့မှအင်္ဂလန်နိုင်ငံသို့ပို့ရန် ခေါင်းလောင်းကြီးကို
 ရွှေတိဂုံကုန်းတော်ပေါ်မှ သယ်ယူကြပါသည်။ နယ်ချဲ့တို့ လှိုင်မြစ်အတွင်း
 စစ်သင်္ဘောပေါ်သို့ တင်ဆောင်စဉ် ခေါင်းလောင်းကြီး ရေထဲကျသွားပါ
 သည်။ နယ်ချဲ့တို့ ခေါင်းလောင်းကြီးအား ကြိုးစားဆယ်ယူသော်လည်း
 အောင်မြင်မှုမရခဲ့ပေ။ ပထမ အင်္ဂလိပ်-မြန်မာစစ်ပွဲပြီးသော် သံဃာ
 တော်များ၏ မေတ္တာရပ်ခံချက်အရ ဗြိတိသျှအာဏာပိုင်များက ဆယ်ယူ
 ခွင့်ပြုခဲ့ရာ မြန်မာတို့၏စည်းလုံးညီညွတ်မှု၊ ဗုဒ္ဓဘာသာအပေါ် အလေး
 အမြတ်ယုံကြည်မှုတို့ကြောင့် ခေါင်းလောင်းကြီးအား ဆယ်ယူရရှိခဲ့ပြီး
 မူလနေရာ ရွှေတိဂုံစေတီတော် ရာဟုထောင့်တွင် ပြန်လည်ချိတ်ဆွဲ
 ထားခဲ့ပါသည်။

သာယာဝတီမင်းကောင်းမှုတော်

အမရပူရ၊ ရွှေဘိုမြို့တော်ကို နှစ်ကြိမ်မြောက် ထူထောင်
 မင်းပြုသော သာယာဝတီမင်း(ရွှေဘိုမင်း) မိဖုရား၊ သားတော်၊ သမီး
 တော်များနှင့်တကွ စုန်တော်မူပြီး ရွှေချိန် ၁၂-ပိဿာကို မျက်ပါးခပ်ပြီး
 ရွှေတိဂုံစေတီတော်အား ရွှေသင်္ကန်းအပြည့်ကပ်တော်မူ၏။ တဖန်

အရပ် သုံးတောင်တစ်မိုက် အနားလုံးပတ် တစ်ဆယ့်ငါးတောင်၊
ခါးစီးလုံးပတ် တစ်ဆယ့်သုံးတောင် တစ်မိုက်လေးသစ်၊ ကြေးစင်
ပိဿာချိန်၂၅၉၄၉-ပိဿာရှိ နရသီဟခြင်္သေ့လေးပါးစီပါသော
ခေါင်းလောင်းတော်ကြီးကို ခုနစ်ကြာပုံစံလှပအောင်ပြုလုပ်ပြီး သက္ကရာဇ်
၁၂၀၆-ခုနှစ်၊ တပေါင်းလတွင် ဟံသာဝတီမြို့ဝန် ကိုယ်တိုင်ကြပ်မတ်
၍ ပွဲသဘင်ရုံခံကာ ရေစက်ချလှူဒါန်းခဲ့ပါသည်။ ရွှေတိဂုံစေတီတော်
ရင်ပြင်တော် အရှေ့မြောက် တနင်္ဂနွေထောင့်တွင် ပြာသာဒ်နှင့်တကွ
ချိတ်ဆွဲထားပါသည်။ ထိုခေါင်းလောင်းကြီးမှာ ရွှေတိဂုံကုန်းတော်ပေါ်ရှိ
ခေါင်းလောင်းများတွင် အကြီးဆုံးဖြစ် ပြီး ခေါင်းလောင်းကြီးဘွဲ့တော်မှာ
“မဟာတိသဒ္ဒဿဏ္ဍရာဇာ”ဟု အမည်တွင်၏။

ထို့ပြင် သာယာဝတီမင်းကြီးသည် သံသေဆည်းလည်း
နှစ်လုံးကိုလည်းကောင်း၊ သာယာဝတီမင်း၏မိဖုရား အနောက်နန်းမ
တော် မမြလေးမှ အနောက်ဘက်စောင်းတန်းကြီးအား ပြင်ဆင်
ဆောက်လုပ်ပြီး မြောက်ဘက်မှ၌လည်း စောင်းတန်းများဆောက်လုပ်
လှူဒါန်းခဲ့ပါသည်။

မင်းတုန်းမင်းကြီးကောင်းမှုတော်

သက္ကရာဇ် ၁၂၁၄-ခုနှစ်တွင် မင်းတုန်းမြို့စား ဘဝရှင်
မင်းတရားကြီးသည် အမရပူရရွှေနန်းကို သိမ်းပိုက်၍ မန္တလေးမြို့သစ်
ကို တည်ထောင်ပြီးစံတော်မူစဉ် အောက်မြန်မာပြည်ကို အင်္ဂလိပ်တို့
သိမ်းပိုက်ခဲ့ရာ ရွှေတိဂုံတည်ရှိရာ သိဂုံတ္ထရကုန်းတော်မှာ အင်္ဂလိပ်အုပ်
ချုပ်ရာနယ်မြေအတွင်း ကျရောက်လျက်ရှိ၏။ သက္ကရာဇ် ၁၂၃၁-
ခုနှစ်ရောက်သောအခါ သက္ကရာဇ် ၁၁၃၆-ခုနှစ်က ဆင်ဖြူရှင်မင်း

တရားကြီးတင်လှူခဲ့သော ထီးတော်မှာ နှစ်ပေါင်း ၉၅-နှစ်ကျော်ပြီ ဖြစ်၍ ဟောင်းနွမ်းနေကြောင်း စစ်ကဲကြီး ဦးထော်လေး၊ ဦးထွန်းအောင် အမှူးရှိသော ရာမညတိုင်းသား ပြည်သူများက မင်းတုန်းမင်းကြီးအား လျှောက်ထားကြ၏။ မင်းကြီးလည်း ဝမ်းမြောက်စွာဖြင့် ထီးတော်ကို ပြုလုပ်စေရာ ပထမဘုံ ထီးဝ ၉-တောင် ၂-မိုက် ၄-သစ်၊ အရပ် ၂-တောင် ၁-မိုက်မှစ၍ ပထမဘုံမှ သတ္တမဘုံအထိ ထီးတော်အရပ် ၁၄-တောင် ၇-သစ်၊ ကလပ်၊ ဆပ်သွားဖူး၊ ငှက်မြတ်နား၊ စိန်ဖူး အထွတ်အထိ ၈တောင် ၁-သစ် နှစ်ရပ်ပေါင်း ထီးတော်အမြင့် ၂၂-တောင် ၁-မိုက်ရှိသော ထီးတော်ကြီးကိုပြုလုပ်ပြီး ရွှေ၊ ငွေ၊ ရတနာ၊ ရွှေသားချိန် ၂၀၂၉၉-ကျပ် ၄-မူး၊ ကျောက်နီကြီး၊ ကျောက်နီလတ်၊ ကျောက်နီသေး၊ မြကြီး၊ မြလတ်၊ မြလေး၊ စိန်အကြီး၊ စိန်အလတ်၊ စိန်အသေး၊ ကြောင်၊ နီလာ၊ ပုလဲ၊ ဥဿဗယား၊ ဂေါ်မိတ်၊ သန္တာ အလုံးရေပေါင်း ၃၆၄၁၁-လုံးတို့ဖြင့် စီခြယ်မွမ်းမံတော်မူ၏။

ထီးတော်သစ်ကြီးလုပ်ဆောင်ပြီး သက္ကရာဇ် ၁၂၃၃-ခုနှစ်၊ နတ်တော်လဆန်း ၈-ရက်မှ ၁၅-ရက်တိုင်တိုင် မင်းတုန်းမင်းကြီး ကိုယ်စား၊ ပုပ္ပိုးမြို့စား မင်းကြီး“မဟာမင်းကျော်မင်းထင်” ကြီးမှူး၍ သိဂုံတ္ထရကုန်းတော်တွင် စည်ကားစွာ ပွဲသဘင်ခင်းကျင်းလျက် မင်းတုန်းမင်းကြီး၏ ထီးတော်အသစ်ကို ခမ်းနားစွာ တင်လှူတော် မူ၏။ စေတီတော်ကိုလည်း လုံးတော်ပြည့်ရွှေသင်္ကန်းကပ်တော်မူ၏။

နယ်ချဲ့လက်အောက် အများပြည်သူကောင်းမှုတော်

သက္ကရာဇ် ၁၂၃၃-ခုနှစ်တွင် မင်းတုန်းမင်း ကောင်းမှုတော် အနေဖြင့် ရွှေထီးတော်သစ်တင်လှူပြီးနောက် ၁၂၃၄ (ခရစ်နှစ် ၁၈၇၁) တွင် အင်္ဂလိပ်အစိုးရက ဂေါပကအဖွဲ့ဝင်(၅)ဦး ရွေးချယ်ခန့်ထားခဲ့ပါသည်။ ဂေါပကလူကြီးများ ခန့်ထားစာနှင့်အတူ ဂေါပကအဖွဲ့ဝင် လူကြီးများအား လုပ်ပိုင်ခွင့်(၁၄)ရပ် ပြဋ္ဌာန်းပေးခဲ့ပါသည်။ လုပ်ပိုင်ခွင့် (သို့မဟုတ်)စည်းမျဉ်းစည်းကမ်း ပီပီပြင်ပြင် စတင်ပေါ်ပေါက်လာခဲ့ပါသည်။

၁၈၈၅-ခုနှစ်တွင် ရွှေတိဂုံဂေါပကလူကြီးများ လိုက်နာဆောင်ရွက်ရန် စကင်းဥပဒေကို တရားမမှုစွဲဆိုပြီး ရီကော်ဒါ မင်းကြီးက အမိန့်ချအတည်ပြုခဲ့ပါသည်။

ထိုကာလတွင် တာဝန်ယူဆောင်ရွက်သော ဘဏ္ဍာတော်ထိန်းလူကြီးများသည် ရွှေတိဂုံစေတီတော်အား အင်္ဂလိပ်စစ်တပ်တပ်စွဲထားခြင်းကိုဖယ်ရှားပေးရန် ကြိမ်ဖန်များစွာ ကြိုးပမ်းခဲ့ကြပါသည်။

အင်္ဂလိပ်အစိုးရအုပ်ချုပ်မှုအောက်တွင် ဘဏ္ဍာတော်ထိန်းလူကြီးများသည် သတ်မှတ်ထားရှိသော စည်းမျဉ်းဘောင်အတွင်းမှ ရွှေတိဂုံစေတီတော်မြတ်ကြီးအား ရွှေသင်္ကန်းတော် ကပ်လှူခြင်း အပါအဝင် သာသနိကအဆောက်အဦများ ပြုပြင်မွမ်းမံတည်ဆောက်ခြင်းများ ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြပါသည်။

ရွှေတိဂုံစေတီတော်မြတ်ကြီး၏ ငှက်ပျော့တော်တွင် တစ်ပေပတ်လည်ရွှေပြားသင်္ကန်းတော်များ ကပ်လှူခြင်းကို ၁၂၆၀-ခုနှစ်တွင် စတင်ခဲ့ပြီး ၁၂၆၆-ခုနှစ်တွင် အောင်မြင်စွာပြီးစီးခဲ့သောကြောင့်

ငှက်ပျောဖူးတော် ရွှေပြားဖွင့်ပွဲအခမ်းအနားကို အင်္ဂလိပ်အစိုးရအရာရှိ အကြီးအကဲနှင့် ဟံသာဝတီဂိုဏ်းအုပ် ဘုန်းတော်ကြီးတို့က ဦးဆောင် ကာ အမြောက်၊ သေနတ်များ ပစ်ဖောက်ပြီး စည်ကားသိုက်မြိုက်စွာ ကျင်းပခဲ့ပါသည်။

နှစ် ၂၅၀၀ ပြည့်ကောင်းမှုတော်

ကောဇာသက္ကရာဇ် ၁၃၇၃-ခုနှစ်သည် ရွှေတိဂုံ စေတီတော် နှစ်၂၆၀၀ပြည့်မြောက်သော ကာလဖြစ်သောကြောင့် လွန်ခဲ့သောနှစ် (၁၀၀)သို့မဟုတ် ရွှေတိဂုံစေတီတော် နှစ်ပေါင်း(၂၅၀၀)ပြည့်မြောက် သော ကောဇာသက္ကရာဇ် ၁၂၇၃ခုနှစ်တွင် ရွှေတိဂုံစေတီတော်၌ ထူးထူးခြားခြား ဆောင်ရွက်ခဲ့သော ကုသိုလ်တော်ပွဲများကို ပြန်လည် လေ့လာသင့်မည် ဖြစ်ပါသည်။

ထိုကာလ၌ အောက်မြန်မာနိုင်ငံသည် အင်္ဂလိပ်လက် အောက်ရောက်ရှိသည်မှာ ကြာမြင့်ပြီး အင်္ဂလိပ်အစိုးရ၏ စည်းမျဉ်းခံ ဘဏ္ဍာတော်ထိန်းလူကြီးများက ရွှေတိဂုံစေတီတော်၏ ဝေယျာဝစ္စ ကုသိုလ် တော်လုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်ရသောကာလဖြစ်ပါသည်။

၁၂၆၈ခုနှစ်မှ ၁၂၇၃ အထိ ကာလတွင် ကြာမောက်၊ ကြာလှန်၊ ရွှံ့ စသည်တို့အား ကြေးဘောင် ဖရိန်ပြုလုပ်ပြီး ရွှေပြား သင်္ကန်းတော်များ ကပ်လှူခဲ့ရာ အောင်မြင်စွာ ပြီးမြောက်ခဲ့သော ကြောင့်(၁၉၁၁-ခုနှစ်) ၁၃၇၃ခုနှစ်၊ ကဆုန်လဆုတ်(၂)ရက်၊ တနင်္ဂနွေ နေ့တွင် ရွှေပြားဖွင့်ပွဲအခမ်းအနားကို ခမ်းနားထည်ဝါစွာ ကျင်းပခဲ့ပါ သည်။

ရွှေပြားကပ်ထားသော ရွှေတိဂုံစေတီတော်၏ ကြာမှောက်၊
ကြာလှန်ဧရိယာကို ကတ္တီပါလိုက်ကာ အနီဖုံးအုပ်ထားပြီး ငြမ်း
ကြိုးကိုဆွဲပါက ကတ္တီပါလိုက်ကာ လျော့ကျပွင့်သွားစေရန် စီစဉ်ထား
ပါသည်။

အင်္ဂလိပ်အုပ်စိုးသောကာလဖြစ်သည်နှင့်အညီ အင်္ဂလိပ်
အစိုးရအကြီးအကဲများဖြစ်သော တရားဝန်ကြီးချုပ်(၄)ပါး၊ ပုဂံမင်းကြီး
ဘီလီဆင်သခင်၊ စစ်ဗိုလ်ချုပ်ကြီးအစရှိသော လူပရိသတ်၊မင်းပရိ
သတ်တို့ရှေ့တွင်ဟတ်တနီသခင်ဘုရားတို့ ရွှေပြားဖွင့်လှစ်ရန် တောင်း
ပန်ချက်အရ ပထမအကြိမ်တိုက်အုပ်ဆရာတော်ဘုရားကြီးနှင့် တကွ
သူကောင်းဖြစ်မြို့ဝန်မင်း ဦးဘိုးကြင်က သြဘာစာဖတ်ကြားခြင်း ၊
ဟတ်တနီသခင်က ရွှေပြားရွှေဆိုင်းများ ပြုပြင်ကပ်လှူသဖြင့် ပြည်သူ
လူထုက အထူးနှစ်သက်ကြောင်း ပြောကြားပါသည်။ ထိုနောက်
ပွဲစားကြီး မြို့ဝန်မင်း ဦးဘိုးသာက ဘုရားကြီး၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိအခြေ
အမြစ်မှ ယခုနှစ်ပေါင်း ၂၅၀၀ပြည့်မြောက်ပြီးဖြစ်ကြောင်း ပြောကြား
ပါသည်။ ရွှေပြားဖွင့်ပွဲ လူကြီးမင်း ဦးဘိုးမြိုင်က ရွှေပြားများဖွင့်လှစ်
ပေးရန် အချိန်သင့်ပြီ ဖြစ်ကြောင်း တောင်းပန်၍ မင်္ဂလာအခါပေးပြီး
သည်နှင့် သေနတ် (၆)ချက် ပစ်ဖောက်အမှတ်ပြုကာ ငြမ်းကြိုးကို
ဆွဲငင်ဖွင့်လှစ်လိုက်ရာ ဖုန်းအုပ်ထားသော ကြာဖတ်ကြီး(၉)ချပ်သည်
ရွှေရောင်တဝင်းဝင်းတောက်၍ ဟင်းလင်းပွင့်လာပါသည်။ ဆက်လက်
၍အမြောက်ချက်ရေ များစွာ ပစ်ဖောက်ကြပါသည်။ ထိုနောက်ကြွလာ
သူ ပရိတ်သတ်များအနက်မှ သံဃာတော်အပါး(၁၀၀)ကိုရောင်တော်ဖွင့်
တန်ဆောင်း၌ ပွဲစားကြီး ဦးဘိုးသာ၊ ဦးဘိုးမင်း၊ ဦးနေဒွန်းတို့က
လှူဒါန်းကျွေးမွေးပါသည်။ ပရိတ်သတ်များကို တန်ဆောင်းများ၌
ညှော်ခံကျွေးမွေးပါသည်။ ထိုနောက်ဘဏ္ဍာတော်ထိန်းလူကြီးများသည်

အင်္ကျီရည်ဘော့ဖြူဝတ်ဆင်ပြီးလျက် ရွှေပြားကပ်သူ ပန်းတိမ် ဆရာသက်ကို ရွှေဒဂါးပြားကိုးပြားနှင့် တံဆိပ်တစ်ခု ဆုအဖြစ်ပေးကမ်း ချီးမြှင့်ကြပါကြောင်း ၁၉၁၁ခုနှစ်၊ မေလ (၁၄)ရက်တွင် ကျင်းပသော ဘဏ္ဍာတော်ထိန်းအဖွဲ့ အစည်းအဝေး၌ မှတ်တမ်းတင်ထားသည်ကို တွေ့ရပါသည်။

နယ်ချဲ့အင်္ဂလိပ် လက်အောက်ကျရောက်နေသော အခြေအနေ၌ပင် ရွှေတိဂုံစေတီတော်တွင် ဘဏ္ဍာတော်ထိန်းလူကြီး မင်းများသည် အများပြည်သူတို့ကို ဦးဆောင်၍ ရွှေပြားသက်န်း တော်များကပ်လှူခြင်း၊ ဖွင့်ပွဲအခမ်းအနားများကျင်းပခြင်းများ ဆောင် ရွက်ကြကြောင်း ရွှေတိဂုံစေတီတော် တည်ထားပူဇော်ခဲ့သည့် နှစ်ပေါင်း ၂၅၀၀ပြည့်မြောက်သောကာလသည် နယ်ချဲ့အင်္ဂလိပ်လက်အောက် တွင် မှေးမှိန်ညှိုးငယ်စွာ ဖြတ်သန်းပြီးမြောက်ခဲ့ရပါကြောင်း ရှာဖွေ တွေ့ရှိသမျှ ရွှေတိဂုံစေတီတော် နှစ်၂၅၀၀ပြည့်မြောက်သော ကာလ ကို ဖော်ပြအပ်ပါသည်။

နိုင်ငံတော် အေးချမ်းသာယာရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးကောင်စီ ကောင်းမှုတော်

ရွှေတိဂုံ စေတီတော်မြတ်ကြီးသည် ပြည်ထောင်စု မြန်မာ နိုင်ငံ၏ ကျက်သရေဆောင် ပုံရိပ်သာသနိကအဆောက်အအုံကြီး ဖြစ် သောကြောင့် ရေရှည်တည်တံ့စေရန် ထိန်သိမ်းစောင့်ရှောက်ရုံမျှ သာမက တင့်တယ်ကြည်ညိုဖွယ်၊ ဂုဏ်ယူဖွယ်ဖြစ်ရန်လည်း လိုအ လှပါသည်။ စေတီတော်ဂေါပကအဖွဲ့သည် စွမ်းနိုင်သမျှသော ပညာရှင် အင်အား၊ ဘဏ္ဍာငွေ အင်အားဖြင့် ရွှေတိဂုံစေတီတော်ကြီးနှင့်တကွ သာသနိကအဆောက်အအုံများအား ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်သော်

လည်း လုပ်ငန်းပမာဏ များပြားလွန်းလှသောကြောင့် သာသနိက အဆောက်အဦများအား စနစ်တကျပြည့်စုံလုံလောက်စွာ ဆိန်းသိမ်း စောင့်ရှောက်ရန်မှာ များစွာ ခက်ခဲလှပါသည်။ စေတီတော် မြတ်ကြီးနှင့် တကွ အရံသာသနိက အဆောက်အဦများအား ရေရှည် တည်တံ့ခိုင်ခံ့ စေရန် ရှေးယခင်မင်းဘုရင်အဆက်ဆက်ကပင် ထိန်းသိမ်း စောင့်ရှောက်ခဲ့ကြသည့်နည်းတူ မျက်မှောက်ကာလတွင် နိုင်ငံတော် အေးချမ်းသာယာရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးကောင်စီအစိုးရသည် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ သာသနာတော်အား ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်သောအားဖြင့်လည်း ကောင်း၊ နိုင်ငံတစ်ဝှမ်းလုံး ဘက်စုံဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုနှင့် လိုက်လျောညီထွေရှိစေရန်လည်းကောင်း၊ ရွှေတိဂုံစေတီတော် သြဝါဒါစရိယဆရာတော်ကြီးများထံ လျှောက်ထားသြဝါဒခံယူပြီး ဂေါပကအဖွဲ့ကိုဦးဆောင်၍ ရွှေတိဂုံစေတီတော်မြတ်ကြီးနှင့်တကွ အရံသာသနိကအဆောက်အဦများအား တင့်တယ်ဝင့်ထည်စွာ ရေရှည်တည်တံ့ခိုင်ခံ့စေရန် ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ခဲ့ပါသည်။

နိုင်ငံတော်အစိုးရသည် ၁၉၈၈-ခုနှစ်တွင် နိုင်ငံတော် တာဝန်များကို စတင်လွှဲပြောင်း ထမ်းဆောင်ပြီးနောက် ၁၉၈၉ခုနှစ် မှစတင်ကာ ရွှေတိဂုံစေတီတော်ဝတ္ထကမြေအတွင်း၌-

- သိဂုံတ္တရညယျာဉ်တော်တည်ဆောက်ခြင်း၊
- မဟာဗုဒ္ဓဝင်ပြခန်းတည်ဆောက်ခြင်း၊
- ပြတိုက်၊ ပိဋကတ်တိုက်၊ မော်ကွန်းတိုက်

တည်ဆောက်ခြင်း အစရှိသော စီမံကိန်းလုပ်ငန်းကြီး (၃)ရပ်တို့အား ၁၉၈၉-ခုနှစ်မှ ၁၉၉၂-ခုနှစ်ကာလအတွင်း၌ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။ ဘဉ္စကမြေအနောက်ဘက် မျက်နှာ

စာနှင့် တစ်ဆက်တည်းတွင် ပြည်သူ့ရင်ပြင်နှင့် ပြည်သူ့ဥယျာဉ်ကြီးကိုလည်း နိုင်ငံတော်မှ ဦးစီးတည်ဆောက်ခဲ့ပေသည်။ ပြည်သူ့ရင်ပြင်၊ သိင်္ဂုတ္တရဥယျာဉ်နှင့် ရွှေတိဂုံစေတီတော်တို့အား ကူးသန်းသွားလာရာတွင် အဓိကကျသော အနောက်ဘက်စောင်းတန်းကြီးသည် ရှည်လျားမတ်စောက်သောကြောင့် ဘုရားဖူးပြည်သူများ သက်သာလွယ်ကူစွာ တက်ဆင်းနိုင်စေရန် အနောက်ဘက်စောင်းတန်း၌ စက်လှေကားများ တည်ဆောက်ခြင်း လုပ်ငန်းကြီးကိုပါ ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။

၁၉၉၅-ခုနှစ်တွင် နိုင်ငံတော်အစိုးရသည် ရွှေတိဂုံစေတီတော်မြတ်ကြီးနှင့်တကွ သာသနိက အဆောက်အဦများ ဘက်စုံပြုပြင်မွမ်းမံတည်ဆောက်ခြင်းလုပ်ငန်းများကို စနစ်တကျ ဆောင်ရွက်နိုင်စေရန် ရွှေတိဂုံစေတီတော် ထာဝရဘက်စုံ ပြုပြင်မွမ်းမံတည်ဆောက်ရေး ကော်မတီကို ဖွဲ့စည်းတာဝန်ပေးအပ်ခဲ့ပါသည်။

သာသနိကအဆောက်အဦများအား ဘက်စုံပြုပြင်မွမ်းမံတည်ဆောက်ခြင်းလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ရုံသာမက ရေရှည်တည်တံ့ခိုင်ခံ့အောင် အစဉ်အမြဲ ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်နိုင်စေရန် “ထာဝရဘက်စုံ ပြုပြင်မွမ်းမံ တည်ဆောက်ရေးကော်မတီ” ဟုပင် အမည်ပြုဖွဲ့စည်းခဲ့ပါသည်။

ရွှေတိဂုံစေတီတော် သာသနိကအဆောက်အဦများအား ဘက်စုံပြုပြင်မွမ်းမံတည်ဆောက်ရာ၌ လုပ်ငန်းကဏ္ဍအလိုက် စနစ်တကျ ဆောင်ရွက်နိုင်စေရန် နာယကအဖွဲ့တွင် နိုင်ငံတော်အေးချမ်းသာယာရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးကောင်စီ အတွင်းရေးမှူး(၁)၊ ရန်ကုန်တိုင်း အေးချမ်းသာယာရေးနှင့်ဖွံ့ဖြိုးရေးကောင်စီ ဥက္ကဋ္ဌ (ရန်ကုန်တိုင်း

- ၃၆ -

စစ်ဌာနချုပ်တိုင်းမှူး)၊ သာသနာရေးဝန်ကြီးဌာန ဝန်ကြီးနှင့် မြို့တော်
ဝန်တို့အား ဖွဲ့စည်းတာဝန်ပေးအပ်ပါသည်။

ရွှေတိဂုံစေတီတော် ထာဝရဘက်စုံပြုပြင်မွမ်းမံ တည်ဆောက်
ရေး ဦးစီးကော်မတီတွင် ရန်ကုန်တိုင်းစစ်ဌာနချုပ် ဒုတိယ တိုင်းမှူးနှင့်
ဌာနဆိုင်ရာအသီးသီးတို့မှ ဦးဆောင်ညွှန်ကြားရေးမှူးများ၊ ညွှန်ကြား
ရေးမှူးချုပ်များ၊ ဂေါပကအဖွဲ့ဝင်များ၊ စစ်ဒေသမှူးများနှင့် ခ။ ယ။ က
ဥက္ကဋ္ဌများအပါအဝင် အကြီးအကဲများကို ဖွဲ့စည်းတာဝန်ပေးအပ်ပါ
သည်။

ဦးစီးကော်မတီအောက်တွင် လုပ်ငန်းကော်မတီနှင့် သက်
ဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းကဏ္ဍအလိုက် ဆပ်ကော်မတီအသီးသီးတို့ကိုပါ စနစ်
တကျ ဖွဲ့စည်းတာဝန်ပေးအပ် ဖွဲ့စည်းပေးခဲ့ပါသည်။

ရွှေတိဂုံစေတီတော် ထာဝရဘက်စုံပြုပြင်မွမ်းမံတည်ဆောက်
ရေး နာယကအဖွဲ့နှင့် ဦးစီးကော်မတီသည် (၂၅-၇-၉၅)နေ့တွင်
ရွှေတိဂုံစေတီတော် သြဝါဒါစရိယ ဆရာတော်ကြီးများထံ လျှောက်
ထား သြဝါဒခံယူ၍ ရွှေတိဂုံစေတီတော်၌ အကောင်အထည်ဖော်
ဆောင်ရွက်ရန် လုပ်ငန်းကြီး(၃၆)ရပ်ကို လျာထားသတ်မှတ်ပြီး ပထမ
ဦးစွာ လုပ်ငန်းကြီး(၁၀)ရပ်ကို ဦးစားပေး စတင်အကောင်အထည်ဖော်
ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။ ယင်းတို့မှာ -

- (၁) စေတီတော်ကြီးအား ရွှေသင်္ကန်းတော် ကပ်လှူ
ပူဇော်ခြင်းလုပ်ငန်း
- (၂) အရှေ့ဘက်စောင်းတန်းကြီး အသစ်ပြန်လည်
တည်ဆောက်ခြင်းလုပ်ငန်း

- ၃၇ -

- (၃)တောင်ဘက်စောင်းတန်းကြီး အသစ်ပြန်လည်
တည်ဆောက်ခြင်းလုပ်ငန်း
- (၄) အရှေ့ဘက်ဓါတ်လှေကားနှစ်စင်း အသစ်တည်
ဆောက် တပ်ဆင်ခြင်းလုပ်ငန်း
- (၅) တောင်ဘက်ဓါတ်လှေကားနှစ်စင်း အသစ် တည်
ဆောက် တပ်ဆင်ခြင်းလုပ်ငန်း
- (၆) ရင်ပြင်တော်ကျောက်ပြားများ အသစ်မွမ်းမံ ပြင်
ဆင်ခြင်းလုပ်ငန်း
- (၇) ဂြိုဟ်တိုင်နှင့် ဆီမီးတင်ခုံများ အသစ်မွမ်းမံပြုလုပ်
ခြင်းလုပ်ငန်း
- (၈) အနောက်ဘက်စောင်းတန်းရှိ တိုင်လုံးများ မှန်စီ
ရွှေချ မွမ်းမံခြင်းလုပ်ငန်း
- (၉) အနောက်ဘက်စောင်းတန်းတွင် နိုင်ငံခြားသား
ညွှတ်သည်များ ခေတ္တနားနေဆောင် တည်ဆောက်
ခြင်းလုပ်ငန်း
- (၁၀) သိဂုံတ္တရ ဥယျာဉ်တော် ပြန်လည်မွမ်းမံ တည်
ဆောက်ခြင်းလုပ်ငန်းတို့ ဖြစ်ကြလေသည်။

ရွှေတိဂုံစေတီတော် ထာဝရဘက်စုံ ပြုပြင်မွမ်းမံတည်
ဆောက်ရေးကော်မတီသည် သက်ဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းကဏ္ဍအလိုက်
လုပ်ငန်း ကော်မတီနှင့် ဆက်သွယ်၍ အသီးသီးတို့ကို စနစ်တကျ
ဖွဲ့စည်းကာ ရဟန်းရှင်လူ ပြည်သူအပေါင်းတို့၏ စုပေါင်းလှူဒါန်းသော
အလှူတော်ငွေများဖြင့် သာသနိကအဆောက်အဦများ ဘက်စုံပြုပြင်

မွမ်းမံ တည်ဆောက်ရေးလုပ်ငန်းများကို စဉ်ဆက်မပြတ် အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။ ၁၉၉၈-ခုနှစ် ကုန်ပိုင်းတွင် ဦးစားပေးလုပ်ငန်းကြီး(၁၀)ရပ်သာမက လုပ်ငန်းငယ်ပေါင်းများစွာကိုပါ ဆောင်ရွက်ပြီးစီးခဲ့ပါသည်။ မူလလျာထားသောလုပ်ငန်း၌ မပါဝင်သော မြောက်ဘက်စောင်းတန်း မွမ်းမံတည်ဆောက်ခြင်း၊ မြောက်ဘက် ဓါတ်လှေကား မွမ်းမံတည်ဆောက်ခြင်း၊ မြောက်ဘက် ဂါလံ(၂၄၀၀၀)ဆန့် ကွန်ကရစ်ရေစင်ကြီး၊ အနောက်ဘက်ခြင်္သေ့ရုပ်ထုကြီးများ တည်ဆောက်ခြင်း၊ တောင်ဘက်အာရုံခံမုခ်ဦး တန်ဆောင်းမွမ်းမံခြင်း လုပ်ငန်းကြီးများကိုပါ အောင်မြင်စွာ ဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့ပါသည်။

၁၉၉၉-ခုနှစ်တွင် ရွှေတိဂုံစေတီတော်မြတ်ကြီးအား ရွှေထီးတော်သစ် တင်လှူပူဇော်ခြင်းနှင့်အတူ လုံးတော်ပြည့် ကြေးဘောင်ကြေးပြားကပ်လှူခြင်း၊ ရွှေပြားသင်္ကန်းတော် ကပ်လှူပူဇော်ခြင်း၊ ရွှေမျက်ပါး သင်္ကန်းတော်များ ဆပ်ကပ်လှူဒါန်းခြင်းစသော အလှူတော်လုပ်ငန်းပေါင်းများစွာကို ဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့ပါသည်။

သက်တမ်း ၁၂၈-နှစ် ကြာမြင့်ခဲ့ပြီးဖြစ်သော မင်းတုန်းမင်းတရားကြီး၏ ထီးတော်မှာ လေဒဏ်၊ မိုးဒဏ် အကြိမ် ကြိမ်ခံခဲ့ရသဖြင့် ပျက်စီး ယိုယွင်းမှုများရှိခဲ့ပြီး ကြံ့ခိုင်မှုစွမ်းရည် နည်းပါးလာသည်ကို လေ့လာ သိရှိရသည့်အခါ ရွှေတိဂုံစေတီတော်ကြီးကို ထီးတော်အသစ် ပြုလုပ် ပူဇော်ရန် စတင်ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။

ထီးတော်တင်ပွဲ

ရွှေတိဂုံစေတီတော်ကြီး ထီးတော်အသစ် တင်လှူနိုင်ရေး အတွက် နိုင်ငံတော်သံဃမဟာနာယက ဆရာတော်ကြီးများထံမှ ဩဝါဒခံယူလျက် နိုင်ငံတော်မှကြီးမှူး၍ ရွှေတိဂုံစေတီတော် ထာဝရ ဘက်စုံပြုပြင်မွမ်းမံ တည်ဆောက်ရေးအဖွဲ့နှင့် လုပ်ငန်းကော်မတီများ၊ ရွှေတိဂုံစေတီတော် ဂေါပကအဖွဲ့နှင့် ဝန်ထမ်းများ၊ အများပြည်သူ အားလုံးက ဦးစားပေးလုပ်ငန်းတစ်ရပ်အနေဖြင့် မိမိ ကျရာတာဝန်များ ကို ကျေပွန်စွာဆောင်ရွက်ခဲ့ကြပါသည်။

အသစ်တင်လှူမည့်ထီးတော်ကြီးကို ထာဝရတည်တံ့ ခိုင်မြဲ ရန်အတွက် သက်ဆိုင်ရာ အတတ်ပညာရှင်များ၊ အသိပညာရှင်များနှင့် ခေတ်မီနည်းပညာများပေါင်းစပ်ကာ သံချေးမတက်သည့် သံမဏိ သံထည်(Stainless Steel)များဖြင့်ပြုလုပ်ထားသော ထီးတော်သစ်ကြီး ကို အများပြည်သူတို့မှ ပါဝင်လှူဒါန်းသော အလှူငွေများ၊ ရတနာ၊ ရွှေ၊ ငွေ အစရှိ သည့်လှူဖွယ်ပစ္စည်းများနှင့် တင့်တယ်စွာ တန်ဆာ ဆင်လျက် ခန့်ညားထယ်ဝါစွာ ပြုလုပ်နိုင်ခဲ့ပါသည်။

ထို့ကြောင့်ပင် နိုင်ငံတော်အကြီးအကဲများ ကိုယ်တိုင်ဦးစီး လျက် ပြည်သူတစ်ရပ်လုံး တစ်ခဲနက်ပါဝင်သော ရွှေတိဂုံစေတီတော် ထီးတော်သစ်တင်လှူပွဲကို ၁၉၉၉-ခုနှစ်၊ ဧပြီလ(၄)ရက်နေ့မှ ဧပြီလ (၆)ရက်နေ့အထိ (၃)ရက်တိုင်တိုင် စည်ကားသိုက်မြိုက်စွာ အောင် အောင်မြင်မြင် ကျင်းပနိုင်ခဲ့ပါသည်။ ဗုဒ္ဓဘိသေက အနေကဇာတင် ပူဇော်ပွဲအခမ်းအနားကိုလည်း (၂၄ ၄ ၁၉၉၉)နေ့တွင် အောင်မြင်စွာ ကျင်းပပြီးစီးခဲ့ရာ ယခုအခါ ရွှေတိဂုံစေတီတော်ကြီးမှာ ထီးတော်အသစ်

နှင့် ပိုမိုတင့်တယ်လျက် မြန်မာဘုရားဖူးများသာမက ကမ္ဘာ့အရပ်ရပ်မှ ဘုရားဖူးနိုင်ငံခြားသားများနှင့် နေ့ညမပြတ် စည်ကားလျက်ရှိပေသည်။ (၁၉၉၉ခုနှစ်တွင် ရွှေတိဂုံစေတီတော်မြတ်ကြီးအား ရွှေထီးတော်သစ် တင်လှူပူဇော်မှု သမိုင်းမှတ်တမ်းကို “အံ့ချီးမကုန် မြတ်ရွှေတိဂုံ” အမည်ဖြင့် နိုင်ငံနှင့်ပြည်သူ သဒ္ဒါကြည်ဖြူ လှူဒါန်းမှု သာသနာဝင် မှတ်တမ်းစာအုပ်အဖြစ် ရွှေတိဂုံစေတီတော် ထာဝရဘက်စုံပြုပြင်မွမ်းမံ တည်ဆောက်ရေးကော်မတီမှ ထုတ်ဝေထားပြီးဖြစ်ပါသည်။)

ထီးတော်စေတီ

မြန်မာသက္ကရာဇ် ၁၂၃၃ (ခရစ်နှစ် ၁၈၇၁)ခုနှစ်တွင် မင်းတုန်းမင်းတင်လှူခဲ့သော ထီးတော်ကြီးသည် ၁၉၉၉-ခုနှစ်သို့ ရောက်ရှိသောအခါ နှစ်ပေါင်း ၁၂၈ နှစ် သက်တမ်းသို့ ရောက်ရှိခဲ့ပြီ ဖြစ်သောကြောင့် များစွာဟောင်းနွမ်းပျက်စီးနေပြီဖြစ်၍ နိုင်ငံတော် အစိုးရအနေဖြင့် ရွှေထီးတော်အသစ်တင်လှူခဲ့ပါသည်။

ထီးတော်တင်ရန် ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်နေဆဲ ကာလ၌ မင်းတုန်းမင်း လှူဒါန်းခဲ့သော ထီးတော်ကြီးသည် အမှန်တကယ်ပင် ဟောင်းနွမ်းပျက်စီးလျက်ရှိသည်ကို အများပြည်သူတို့ အနီးကပ် လေ့လာကြည့်ညှိနိုင်စေရန် ရွှေတိဂုံစေတီတော်ရင်ပြင် ရာဟုထောင့် ချမ်းသာကြီးတန်ဆောင်း၌ (၂၀-၁-၉၉ မှ ၃၁-၃-၉၉)အထိ ထီးတော် ပြပွဲကြီး စီစဉ်ဖွင့်လှစ်ပြသခဲ့ပါသည်။ ထိုပြပွဲတွင် ထီးတော်ပေါ်၌ မင်းတုန်းမင်းအပါအဝင် ရှေးယခင် အလှူရှင်ပေါင်းများစွာတို့ လှူဒါန်း ထားခဲ့သော ရွှေစင်ရွှေသားများ၊ လက်ဝတ်ရတနာမျိုးစုံ၊ ရွှေဆည်း လည်း၊ ငွေဆည်းလည်းမျိုးစုံ စသည့်ထီးတော်ပေါ်ရှိ ပစ္စည်းအားလုံးကို အပိုင်းကဏ္ဍခွဲ၍ ပြသခဲ့ပါသည်။ ထီးတော်အဟောင်း၏ ပျက်စီးချို့

လွင်းမှု အခြေအနေများနှင့်အတူ ရွှေတိဂုံစေတီတော်၏ သမိုင်းဝင် ဓါတ်ပုံများကိုပါ ခင်းကျင်းပြသထားခဲ့ပါသည်။ ထိုပြပွဲ၌ ထီးတော် ဟောင်းအစား အသစ်တင်လှူမည့် (Stainless Steel)ဖြင့် ပြုလုပ်ထားသော ထီးတော်အစိတ်အပိုင်းများကိုလည်း ပြီးစီးသမျှ ဆောင်ရွက်နေသမျှအခြေအနေကို အများပြည်သူတို့အား ပြသထားခဲ့ပါသည်။

ဘုရားဖူးပြည်သူများသည် ရွှေတိဂုံစေတီတော်၏ ဟောင်းနွမ်းပျက်စီးနေသော ထီးတော်ကြီးနှင့်အတူ အသစ်တင်လှူမည့် ထီးတော်အစိတ်အပိုင်းများကို မျက်ဝါးထင်ထင်တွေ့မြင်ရသောအခါ ကြည်ညို သဒ္ဓါစိတ်များပေါ်ပေါက်လာကာ ငွေအသပြာများကိုသာမက အဖိုးတန်လက်ဝတ်ရတနာပေါင်းများစွာကို လှူဒါန်းခဲ့ကြပါသည်။ ၂၀၁၁ ခု ၉၉ မှ ၂၀၁၂ ခု ၉၉အထိ ကာလအတွင်း၌ အလှူငွေကျပ်သိန်းပေါင်း ၅၆၈၈ သိန်း၊ နိုင်ငံခြားငွေ အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၄၅၇၁ လက်ဝတ်ရတနာပစ္စည်း အမျိုးပေါင်း(၆၇၈၆၈)အထိ လှူဒါန်းခဲ့ကြပါသည်။

ရွှေတိဂုံစေတီတော်၌ ရွှေထီးတော်သစ်ကြီးတင်လှူပြီးနောက် မင်းတုန်းမင်းတင်လှူခဲ့သော ထီးတော်ဟောင်းကြီး၏ အစိတ်အပိုင်းအားလုံးကို စနစ်တကျစုစည်းပြီး မူလပုံသဏ္ဌာန်ပေါ်လွင်စေရန် ဆက်စပ်တပ်ဆင်ကာ နောင်တွင်အများပြည်သူတို့ အနီးကပ်ဖူးတွေ့နိုင်ရန် ထီးတော်စေတီတည်ဆောက်လျက် ထည့်သွင်းပြသထားပါသည်။

ထီးတော်စေတီကို(၁၇၄၄ ခု ၉၉)နေ့တွင် ပန္နက်တင်မင်္ဂလာ အခမ်းအနား၊ (၁၉၁၄ ခု ၉၉)တွင် ရတနာအုတ်မြစ်တော်စီ မင်္ဂလာအခမ်းအနား၊(၁၉၁၅ ခု ၉၉)တွင် မူလဌာပနာမင်္ဂလာအခမ်းအနား၊(၁၉၁၆ ခု ၁၁

၉၉)တွင် ကြာကလပ်တင်မင်္ဂလာအခမ်းအနား၊ (၆. ၁၂. ၉၉) တွင် ပန်းလည်တိုင်စိုက်ထူပွဲမင်္ဂလာအခမ်းအနား၊ (၂၂. ၁၂. ၉၉)တွင် ထီးတော်တင်ပွဲ၊ အထက်ဌာပနာမင်္ဂလာနှင့် ဗုဒ္ဓါဘိသေကမင်္ဂလာ အခမ်းအနားများ ကျင်းပလျက် မြန်မာရိုးရာထုံးတမ်း အစဉ်အလာနှင့် အညီ စနစ်တကျတည်ဆောက်ခဲ့ပါသည်။

အထူးသဖြင့် ထီးတော်စေတီတွင် မင်းတုန်းမင်း၏ထီးတော် ကြီးနှင့်အတူ အောက်ခံအဖြစ် ထည့်သွင်းပြသထားသော ကြာကလပ် တော်ကြီးသည် ၈၆ တန် အလေးချိန်ရှိပါသည်။ ရွှေတိဂုံစေတီတော် ကြီး၏အထွတ်ငှက်ပျောဖူးထိပ်တွင် အမှန်တကယ်ရှိနေသော မူလကြာကလပ်တော်ကြီးနှင့် ပုံစံတူအရွယ်တူ ပြုလုပ်သွန်းလောင်း ထားခြင်းဖြစ်ပါသည်။ အများပြည်သူတို့အနီးကပ်ဖူးတွေ့နိုင်ရန် စီစဉ်ပြုလုပ်ပြသပူဇော်ခံထားခြင်းဖြစ်ပါသည်။

ကျောက်စိမ်းဗုဒ္ဓရုပ်ပွားတော်

ရွှေတိဂုံစေတီတော်မြတ်ကြီးအား ရွှေထီးတော်သစ်တင်လှူ ပူဇော်ပွဲနှင့် ထူးကဲတိုက်ဆိုင်စွာ ယခု “ပုညကုသလ ဗဟုကရ” အသင်းတန်ဆောင်း၌ ပူဇော်ခံထားသော ကျောက်စိမ်းရုပ်ပွားတော် မြတ်ကို ရဟန်းရှင်လူပြည်သူအပေါင်းတို့ ဖူးမြော်ကြည်ညိုနိုင်စေရန် ၃၁၂၀၉၉ နေ့တွင် ရွှေတိဂုံစေတီတော်သို့ နိုင်ငံတော်အစိုးရမှ လှူဒါန်းခဲ့ပါသည်။

လွန်ခဲ့သော (၉)နှစ်ခန့်မှစတင်၍ မြန်မာကျောက်မျက်ရတနာ လုပ်ငန်းတွင် ထိုကျောက်စိမ်း ဗုဒ္ဓရုပ်ပွားတော်အား ထုဆစ်ခဲ့ရာ ၁၉၉၉ ခုနှစ် ရွှေထီးတော်လှူသောကာလ၌ အောင်မြင်ပြီးစီးခဲ့ကြောင်း သိရပါ

သည်။

ကျောက်စိမ်းဗုဒ္ဓရုပ်ပွားတော်ဆိုင်ရာ အချက်အလက်များ

၁။ ဉာဏ်တော်အမြင့်	၃၀လက္ခ
၂။ မုဒြာ	ဘူမိဗဿ
၃။ ကျောက်အမျိုးအစား	အထည်ကျောက်
၄။ ကျောက်အရောင်	မဲစိမ်းအကြား
၅။ ကျောက်သားအလေးချိန်	၁၇၉ကီလို=
	၂၄၁.၆၅ပိဿာ
၆။ ကျောက်ထွက်ရှိရာဒေသ	ဖားကန့်မြို့နယ်
	(ဝါကျမော်)
၇။ ရွှေအလေးအချိန် -နဖူးသင်းကျစ်တော်	၁၀.၅၅ ကျပ်သား
-ဥဏ္ဍလုံမွေရှင်တော်	၀.၀၉ ကျပ်သား
-သင်္ကန်းတော်	၇.၂၄ ကျပ်သား

ပေါင်း

၁၇.၈၈ ကျပ်သား

၈။ ကျောက်မျက်အရေအတွက်	စိန်၉ ပွင့်
	ပတ္တမြား ၉၁ လုံး
၉။ ကျောက်မျက်အလေးချိန်	၂၂.၅၄၈ ဂရမ်
၁၀။ လုပ်ငန်းကာလ	၁-၁၀-၉၁ မှ
	၁၈-၃-၉၉
၁၁။ ထုလုပ်သူပညာရှင်	ဦးဟန်စိန်၊ ဦးအုံးရွှေ
	နှင့်အဖွဲ့

မြန်မာ့ကျောက်မျက်လုပ်ငန်း

ကျောက်စိမ်းဗုဒ္ဓရုပ်ပွားတော်စမခန့်

၁။	အမြင့်	၉ လက်မ
၂။	ခူးတော်အကျယ်	၂၈ လက်မ
၃။	ရှေ့နောက်အကျယ်	၁၇ လက်မ
၄။	ကျောက်သားအလေးချိန်	၁၄၅ ကီလို(၁၉၅.၇၅) ပိဿာ
၅။	ကျောက်အမျိုးအစား	အထည်ကျောက်
၆။	ကျောက်အရောင်	ခရမ်းစိမ်း အဖြူ
၇။	ကျောက်ထွက်ရှိရာဒေသ	ဖားကန့်မြို့နယ်(ဆမားမော်)
၈။	ရွှေအလေးချိန်	၂၄.၉၇ ကျပ်သား
၉။	လုပ်ငန်းကာလ	၂၄-၄-၉၈ မှ ၁၈-၃-၉၉
၁၀။	ထုလုပ်သူပညာရှင်	ဦးအုံးရွှေအဖွဲ့

မြန်မာ့ကျောက်မျက်လုပ်ငန်း

ရွှေသားပုံတူစေတီ

ရွှေတိဂုံစေတီတော် ရွှေထီးတော်သစ် တင်လှူသောကာလတွင် ရွှေထီးတော်သစ်တင်လှူခြင်း အထိမ်းအမှတ် အလှူတော်အနေဖြင့် နိုင်ငံတော်မှဦးဆောင်ပြီး ဉာဏ်တော်အမြင့် ၄၅ လက်မရှိသော ရွှေသားပုံတူစေတီ ပြုလုပ်လှူဒါန်းပူဇော်ခြင်းဖြစ်ပါသည်။

အများပြည်သူ စုပေါင်းကောင်းမှု အလှူတော်ဖြစ်ပါသည်။
မြန်မာ့ကျောက်မျက်ရတနာလုပ်ငန်းတွင် ၈ ၃ ၉၉ မှစတင်ပြုလုပ်ခဲ့ရာ ၂၂ ၄ ၉၉ နေ့တွင် အောင်မြင်စွာပြီးစီး၍ ၂၈ ၄ ၉၉ နေ့တွင် ရွှေတိဂုံ

- ၄၅ -

စေတီတော်သို့ ပင့်ဆောင်ခဲ့ပါသည်။

ရွှေသားပုံတူစေတီဆိုင်ရာ အချက်အလက်များ

တန်ဖိုးပမာဏ

(က) ကျောက်မျက်တန်ဖိုး ၂၈၉၂၃၅၀၄.၀၀ ကျပ်

(ခ) ရွှေသားတန်ဖိုး ၁၁၃၂၈၃၁၆.၇၅ ကျပ်

(ဂ) လက်ခဲတန်ဖိုး ၂၀၄၇၄၅၀.၀၀ ကျပ်

စုစုပေါင်း ၁၄၄၂၅၄၁၁၆.၀၀ ကျပ်

ရွှေသားအလေးချိန်

(က) စေတီတော်နှင့် အတွင်းဖရိန်ခွေခြင်း ၃၀၉၂၀.၈၃ ဂရမ်

၁၈၉၃.၂၉ ကျပ်သား

(ခ) စေတီတော်၌ကျောက်မျက်ရတနာ ၅၁၉၇.၅ ဂရမ်

စီခြယ်ခြင်း ၃၁၈.၂၄ ကျပ်သား

(ဂ) မုခ်ဦးစေတီလေးဆူ ၁၉၆၆.၆၉ ဂရမ်

၁၂၀.၄၂ ကျပ်သား

(ဃ) စေတီရံ (၆၄)ဆူ ၅၄၈၃.၀၈ ဂရမ်

၃၃၅.၇၃ ကျပ်သား

စုစုပေါင်း

၄၃၅၆၈.၁ ဂရမ်

၂၆၆၇.၆၈ ကျပ်သား

- ၄၆ -

ကျောက်မျက်ရတနာ

(၁)စိန်(အထွတ်)	၁ လုံး	၁၀ ကာရက်	၂၀၀ ဂရမ်	၁၀၀၀၀၀၀၀ ကျပ်
(၂)စိန်	၂၄၁ လုံး	၄၁.၁၇ ကာရက်	၈.၂၃ ဂရမ်	၆၀၃၇၂၀၀ ကျပ်
(၃)ကျောက်စိမ်း	၇၀၁ လုံး	၂၇၈.၁၇ ကာရက်	၅၅.၆၃ ဂရမ်	၆၅၃၉၀၀ ကျပ်
(၄)ပတ္တမြားတာ	၁၈၉၅ လုံး	၆၃၃.၇၃ ကာရက်	၁၂၆.၇၅ ဂရမ်	၁၁၉၀၆၇၁၄ ကျပ်
(၅)နီလာတာ	၂၄၂ လုံး	၅၃.၉၀ ကာရက်	၁၀.၇၈ ဂရမ်	၂၀၅၉၀၀ ကျပ်
(၆)နီလာလုံးချော	၁၅၉ လုံး	၁၅၀.၅၉ ကာရက်	၃၀.၁၂ ဂရမ်	၁၁၉၇၉၀ ကျပ်

စုစုပေါင်း ၃၂၃၅ လုံး ၁၀၆၇.၅၆ ကာရက် ၂၃၃.၅၁ ဂရမ် ၂၀၉၂၃၅၀၄ ကျပ်

ရွှေထီးတော်သစ်တင်လှူပြီးနောက် တည်ဆောက်ပြုပြင်မှု လုပ်ငန်းများ

ရွှေတိဂုံစေတီတော်မြတ်ကြီးအား ရွှေထီးတော်သစ်တင်လှူခြင်းကို အကြောင်းပြုကာ ပညာရှင်ပေါင်းများစွာစုစည်းလျက်ရှိနေဆဲအချိန် ရွှေတိဂုံစေတီတော်မြတ်ကြီးအား လုံးတော်ပြည့်ကြေးပြားကပ်လှူရန် လှူဒါန်းထားသော ကြေးပြားများ ပိုလုံနေသောကြောင့် ထိုကြေးပြားများကို သုံးစွဲပြီး နောင်တော်ကြီးစေတီအား ဘက်စုံပြုပြင်မွမ်းမံ၍ လုံးတော်ပြည့် ကြေးဘောင်ကြေးပြားကပ်သောလုပ်ငန်းကို ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။ ထိုမျှသာမက အနောက် ဘက်စောင်းတန်းကြီးအား ရှေးမူလက်ရာမပျက် ပြုပြင်သောလုပ်ငန်း၊ တောင်ဘက်အာရုံခံတန်ဆောင်း၊ မြောက်ဘက်အာရုံခံတန်ဆောင်း၊ ရှင်အဇ္ဈင်္ဂဂေါဏ တန်ဆောင်းတို့ကိုလည်း မွမ်းမံပြုပြင်ခဲ့ပါသည်။ နောင်တော်ကြီးစေတီတော် ဗုဒ္ဓါဘိသေကအနေကဇာတင်ပွဲနှင့် အနောက်ဘက်စောင်းတန်းဖွင့်ပွဲအခမ်းအနားကို (၂၈-၁၂-၂၀၀၂) နေ့တွင် စည်ကားသိုက်မြိုက်စွာ

ကျင်းပနိုင်ခဲ့ပါသည်။ မြောက်ဘက်ကားကွင်း တိုးချဲ့တည်ဆောက်ခြင်း အလယ်ပစ္စယံအနံ့အပြား၌ ရှိနေသော စားသောက်ဆိုင်များအား အ နောက်မြောက် အောက်ပစ္စယာ၌ ဈေးဆိုင်များဆောက်လုပ်၍ နေရာချ ထားခြင်းကိုလည်းဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။ တပ်မတော်ဓမ္မာရုံအနီး ဂါလံ (၁၁၀၀၀၀)ဆန့်မြေအောက်ရေလှောင်ကန် တည်ဆောက်ခြင်း၊ ဝတ္တက မြေအတွင်း ရေလုံလောက်စွာရရှိရေးအတွက် ဗဟန်းမြို့နယ်၊ ရေတာ ရှည်လမ်း၊ ညောင်တုန်းကျောင်းတိုက် ရှေ့ရေဘားမှ အနောက်ဘက် ဦးဝိစာရအပိုင်းအနီး မြေအောက်ရေလှောင်ကန်အထိ ၆"၀ ရေပိုက်နှင့် ၄"၀ ရေပိုက်များဖြင့် ပေ(၅၀၀၀)ခန့် ဆက်သွယ်သောလုပ်ငန်းကို လည်း ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။

ရှင်ဥပဂုတ္တမင်္ဂလာကန်တော်ဥယျာဉ်နှင့် အောင်မင်းအောင်စေတီ

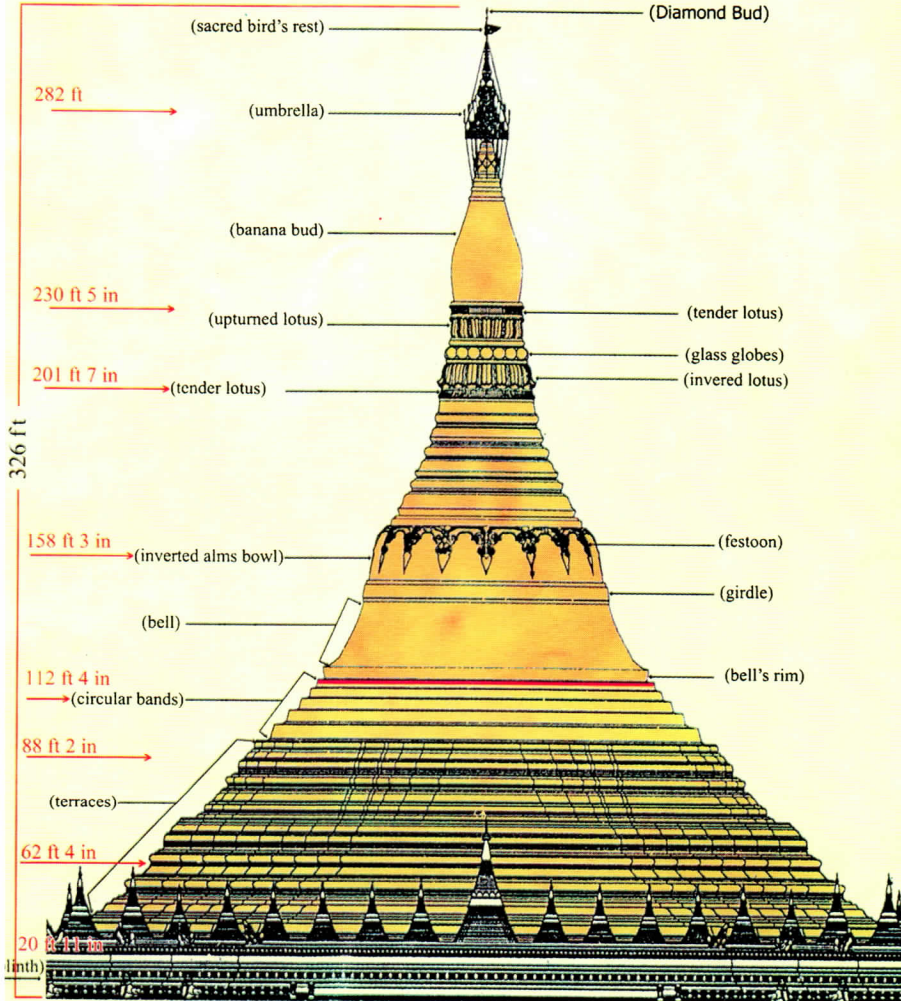
၂၀၀၃-ခုနှစ်မှစတင်၍ ရှင်ဥပဂုတ္တ မင်္ဂလာကန်တော် ဥယျာဉ် တည်ဆောက်ခြင်းလုပ်ငန်း၊ ရှင်ဥပဂုတ္တကန်တော် ပြုပြင်ခြင်း၊ ရှင်ဥပဂုတ္တကျောင်းဆောင်အား မူလသစ်သားကျောင်းဆောင်မှကွန်ကရစ် ကျောင်းဆောင်အဖြစ် ပြောင်းလဲတည်ဆောက်ခြင်း လုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်ခဲ့ရာ ၂၀၀၅-ခုနှစ်တွင် ပြီးမြောက်ခဲ့ပါသည်။ ဥယျာဉ်တော် တည်ဆောက်ခြင်းလုပ်ငန်းတွင် မူလက သံပုံချိုင့်ဟုခေါ်သော မြေနိမ့် ချိုင့်ဝှမ်းကြီးတွင် မြေကားစီရေ(၁၂၀၀၀)ကျော်ဖြင့် ဖြည့်ဖို့ပြီး မြေယာ မောင်ဝိတ် မိသားစုကုမ္ပဏီက ငွေကျပ်သိန်းပေါင်း(၂၇၀၀)ကျော် ကျခံ လှူဒါန်းခဲ့ပါသည်။

- ၄၈ -

သောကြောင့် တိမ်းစောင်းသွားသော အောင်မင်းအောင်စေတီ ပြန်လည်
တည်မတ်ခြင်းလုပ်ငန်းကိုပါ ပူးတွဲဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။ (၅- ၂- ၂၀၀၆)
နေ့တွင် အောင်မင်းအောင်စေတီ ထီးတော်တင်ပွဲနှင့် ရှင်ဥပဂုတ္တ
မင်္ဂလာကန်တော် ဖွင့်ပွဲအခမ်းအနားကို စည်ကားသိုက်မြိုက်စွာ ကျင်းပ
ခဲ့ပါသည်။ ရှင်ဥပဂုတ္တ မင်္ဂလာကန်တော် ဥယျာဉ်တည်ဆောက်ခြင်း
လုပ်ငန်းတွင် ငွေကျပ်သိန်းပေါင်း (၅၀၀၀)ကျော် ကုန်ကျခဲ့ရာ
မောင်ဝိတ် မိသားစုကုမ္ပဏီက ငွေကျပ်သိန်းပေါင်း(၂၃၀၀)ကျော် ကျခံ
လှူဒါန်းခဲ့ပါသည်။

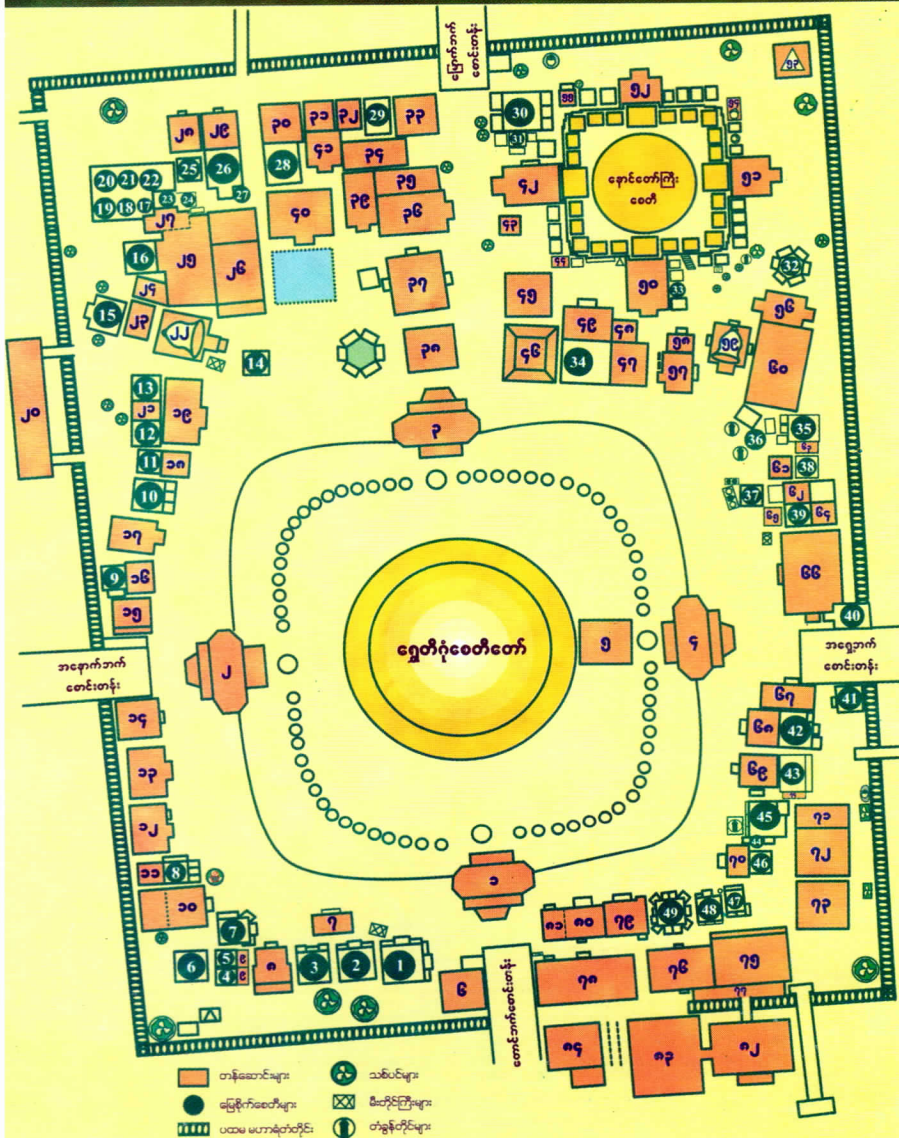

ရွှေတိဂုံစေတီတော်အတိုင်းအတာပြပုံ

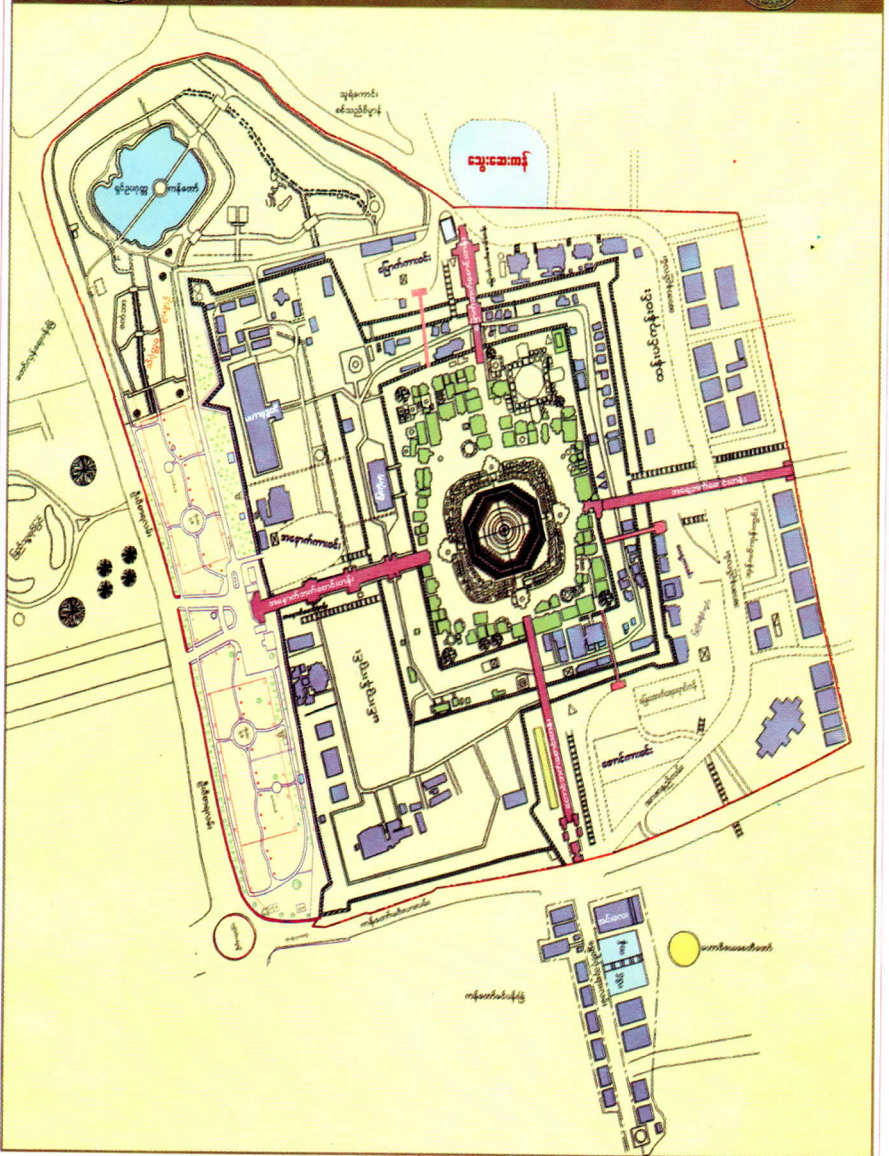

ရွှေတိဂုံစေတီတော်ရပ်ပြင်တော်ပေါ်ရှိ
တန်ဆောင်းများနှင့် မြေစိုက်စေတီများ

ရွှေတိဂုံစေတီတော် ဝတ္ထုကမြေ

ရွှေတိဂုံစေတီတော် ရပ်ပြင်တော်ပေါ်ရှိ တန်ဆောင်းများ

၁။ တောင်ဘက်အာရုံခံတန်ဆောင်း
 ၂။ အနောက်ဘက်အာရုံခံတန်ဆောင်း
 ၃။ ပြောက်ဘက်အာရုံခံတန်ဆောင်း
 ၄။ အရှေ့ဘက်အာရုံခံတန်ဆောင်း
 ၅။ ပတ္တမြားမျက်ရှင်တန်ဆောင်း
 ၆။ ဗုဒ္ဓဟူးညနေတန်ဆောင်း
 ၇။ CMA တန်ဆောင်း
 ၈။ ရွှေတောင်ငွေတောင်တန်ဆောင်း
 ၉။ နေလတန်ဆောင်း
 ၁၀။ အောင်ရွှေထီးတန်ဆောင်း
 ၁၁။ သီလရက္ခိတတန်ဆောင်း
 ၁၂။ ရခိုင်တန်ဆောင်း
 ၁၃။ ရွှေဂုဏ်မြင့်တန်ဆောင်း
 ၁၄။ ဦးချိန်တန်တန်ဆောင်း
 ၁၅။ ဦးမောင်ကလေးတန်ဆောင်း
 ၁၆။ ဗုဒ္ဓသာသနာ့ဟိတတန်ဆောင်း
 ၁၇။ စေတနာသမ္ဘာရတန်ဆောင်း
 ၁၈။ မနောဓိတ္တမြှုပ်တန်ဆောင်း
 ၁၉။ အိမ်စောပြတန်ဆောင်း
 ၂၀။ ပြတိုက်၊ ပိဋကတ်တိုက်၊ မော်ကွန်းတိုက်
 ၂၁။ ဆောက်လုပ်ရေးတန်ဆောင်း
 ၂၂။ စဉ်းကူးမင်းခေါင်းလောင်းတန်ဆောင်း
 ၂၃။ ကိုးနင်းတန်ဆောင်း
 ၂၄။ အာဂါသဟာဓိတန်ဆောင်း
 ၂၅။ ဦးဘိုးသောင်းတန်ဆောင်း
 ၂၆။ သျှမ်းသာကြီးတန်ဆောင်း
 ၂၇။ ရှင်စောပုတန်ဆောင်း
 ၂၈။ ပဉ္စမောဓိတန်ဆောင်း
 ၂၉။ ပါရမီတန်ဆောင်း
 ၃၀။ သာသနာဝေယျာဝစ္စ
 ၃၁။ ဓမ္မသီရိတန်ဆောင်း
 ၃၂။ ဗုဒ္ဓသာသနာဝေယျာဝစ္စ
 ၃၃။ ရှမ်းတန်ဆောင်း
 ၃၄။ စိန်ပေါလ်တန်ဆောင်း
 ၃၅။ ဖဟိတမြက်လှည်းတန်ဆောင်း
 ၃၆။ သောကြာသန့်ရှင်းရေးတန်ဆောင်း
 ၃၇။ ထီးတော်ရုံတန်ဆောင်း
 ၃၈။ ဆံတော်တွင်းတန်ဆောင်း
 ၃၉။ (၇)ရက်သားသမီးတန်ဆောင်း
 ၄၀။ ရွှေတန်ဆောင်း
 ၄၁။ ပန်းရေချမ်းတန်ဆောင်း
 ၄၂။ ဝိဇ္ဇာတန်ဆောင်း

၄၃။ သမားတော်တန်ဆောင်း
 ၄၄။ ဦးဝမ်းတင်အိမ်စောတင်တန်ဆောင်း
 ၄၅။ သုကကာရီတန်ဆောင်း
 ၄၆။ အိမ်ခုံခင်ခင်လေးတန်ဆောင်း
 ၄၇။ ဘိုးဘိုးအောင်တန်ဆောင်း
 ၄၈။ တနင်္ဂနွေညနေတန်ဆောင်း
 ၄၉။ သာသနာ့ဟိတတန်ဆောင်း
 ၅၀။ ရှင်အဂ္ဂဂေါဏတန်ဆောင်း
 ၅၁။ ပေါင်းမြက်သန့်ရှင်းရေးတန်ဆောင်း
 ၅၂။ ရှင်ပထီးတန်ဆောင်း
 ၅၃။ ဓမ္မစေတီကျောက်စာတန်ဆောင်း
 ၅၄။ ဘိုးမင်းခေါင်တန်ဆောင်း
 ၅၅။ ရာဇပုနီတန်ဆောင်း
 ၅၆။ အောင်မောဓိတန်ဆောင်း
 ၅၇။ ဦးဘရီတန်ဆောင်း
 ၅၈။ အောင်သစ္စာသမာဓိတန်ဆောင်း
 ၅၉။ သာယာဝတီမင်းခေါင်းလောင်း
 ၆၀။ အောင်မြေတန်ဆောင်း
 ၆၁။ ဦးအောင်ရီတန်ဆောင်း
 ၆၂။ ဘိုးဘိုးအောင်တန်ဆောင်း
 ၆၃။ နေစကြာ၊ လစကြာတန်ဆောင်း
 ၆၄။ ဓမ္မစေတီတန်ဆောင်း
 ၆၅။ လေးတိုင်စင်တန်ဆောင်း
 ၆၆။ ရေကြည်တော်ဝတ်အသင်းတန်ဆောင်း
 ၆၇။ ရွှေခေါင်းလောင်းကြီးတန်ဆောင်း
 ၆၈။ ဦးဝိဇ္ဇာအိမ်ပုတန်ဆောင်း
 ၆၉။ စတုသစ္စာတန်ဆောင်း
 ၇၀။ ကလျာဏပါရမီတန်ဆောင်း
 ၇၁။ ရှင်မဟာကသပတန်ဆောင်း
 ၇၂။ ဖဟိလေဟာမြင်တန်ဆောင်း
 ၇၃။ မောဓိမဂ္ဂဗိုလ်တန်ဆောင်း
 ၇၄။ ပြဒါးရှင်ဘုရားတန်ဆောင်း
 ၇၅။ ရောင်တော်မွှင်တန်ဆောင်း
 ၇၆။ ဦးမောင်မောင်ကြီးတန်ဆောင်း
 ၇၇။ ဂေါပကရုံးသစ်ရှေ့လျှောက်လမ်း
 ၇၈။ ရှေးဟောင်းတန်ဆောင်း
 ၇၉။ ဦးခံချိန်တန်ဆောင်း
 ၈၀။ ဧည့်ခံတန်ဆောင်း
 ၈၁။ ဧည့်တော်တန်ဆောင်း
 ၈၂။ ဂေါပကရုံးသစ်
 ၈၃။ ဂေါပကရုံးဟောင်း
 ၈၄။ လုံခြုံရေးတန်ဆောင်း

- ၄၉ -

(၄)

**သဘာဝဘေးဒဏ်နှင့် မင်းအဆက်ဆက်မှ ပြုပြင်ထိန်းသိမ်း
စောင့်ရှောက်ခြင်း**

သဘာဝဘေးဒဏ်

သက္ကရာဇ် ၈၅၆-ခုနှစ်၊ ဓမ္မစေတီမင်း၏သားတော် ဗညားရန်စီ မင်းလက်ထက် လေပြင်းမုန်တိုင်း သည်းထန်စွာကျရောက်၍ ရွှေတိဂုံစေတီတော်ထီးတော်သည် အနောက်မြောက် တစ်တိုင်ကွာတိုင် လွင့်စင်၍မြေခရ၏။ ဗညားရန်စီမင်းမှ စစ်အင်္ဂါလေးပါးနှင့်သွားရောက်ကောက်ယူတော်မူ၍ ထီးတော်အသစ်လုပ်ဆောင်ကာ ရွှေထီးအထွတ်တင်လှူ၏။ ထို့ပြင်ရွှေတိဂုံစေတီတော် ပထမ ပစ္စယာပလ္လင်အထက်၌စေတီရံ(၄၈)ဆူကို သက်စေ့တည်တော်မူ၏။

သာသနာနှစ် ၁၅၆၄-ခုနှစ်တွင် ဘုရင့်နောင်မင်းတရားကြီးလက်ထက်၌ ငလျင်ပြင်းစွာလှုပ်ခတ်ပြန်၍ ထီးတော်ပြိုကျခဲ့ရာ ၁၅၇၂-ခုနှစ်တွင် ဘုရင့်နောင်မင်းတရားကြီးကိုယ်တိုင် ပြင်ဆင်၍ ထီးတော်အသစ်ကို တင်လှူတော်မူ၏။

၁၅၈၂-ခုနှစ်တွင် ငါးဆူဒါယိကာ နန္ဒဘုရင်လက်ထက် တွင် ထီးတော်အသစ်တင်လှူခဲ့၏။

၁၆၀၈-ခုနှစ်တွင် ငလျင်ကြောင့် စေတီတော်အပျက်အစီးများကို သံဃာတော်များကဦးစီးပြီး ပြည်သူများမှ စုပေါင်းပြင်ဆင်ကာ ထီးတော်သစ်ကို တင်လှူခဲ့ကြသည်။

၁၆၁၉-ခုနှစ်တွင် အနောက်ဘက်လွန်မင်းကြီး လက်ထက် ထီးတော်အသစ်တစ်ကြိမ် တင်လှူခဲ့သည်။ ၁၆၂၀-ခုနှစ်တွင် ငလျင်လှုပ်၍ စေတီတော်အထက်ပိုင်းပြိုကျသည်ကို ၁၆၂၁-ခုနှစ်တွင် အနောက်ဘက်လွန်မင်းကြီးမှပင်ပြုပြင်၍ ထီးတော်သစ် တင်လှူ၏။

၁၆၄၄-ခုနှစ်တွင် ငလျင်လှုပ်၍ပြိုကျပြန်ရာ သာလွန်မင်း
တရားကြီးမှပြုပြင်၍ ထီးတော်သစ်တင်လှူ၏။

၁၆၅၂-ခုနှစ်တွင် ငလျင်လှုပ်၍ပြိုကျပြန်ရာ ပင်းတလဲမင်းမှ
ပြုပြင်၍ ထီးတော်သစ်တင်လှူ၏။

၁၆၆၂-ခုနှစ်တွင် ငလျင်လှုပ်၍ ထီးတော်မြေခသည်ကို
ပြည်မင်းမှ အသစ်မွမ်းမံတင်လှူ၏။

၁၆၆၄-ခုနှစ်တွင် ငလျင်လှုပ်၍ ထီးတော်မြေခသည်ကို
ပြည်မင်းမှပင် ပြင်ဆင်မွမ်းမံ၍ ထီးတော်သစ်တင်လှူ၏။

ကောဇာသက္ကရာဇ် ၁၁၃၀-ပြည့်နှစ်၊ သာသနာတော်နှစ်
၂၃၁၂-ခုနှစ်တွင် အလောင်းမင်းတရားကြီး၏ ဒုတိယသားတော်
ကုန်းဘောင်ဆင်ဖြူရှင်မင်းတရားကြီးလက်ထက်တွင် မြေငလျင် ပြင်း
စွာလှုပ်၍ ရွှေတိဂုံစေတီတော်ဆတ်သွားဖူးမှ ပထမဖေါင်းရစ် အထိ
ပြိုကျပျက်စီးခဲ့ရ၏။ မင်းတရားကြီးသည် အောက်ခြေပစ္စယာကို
တိုးချဲ့၍ အမြင့် အရပ်ကိုလည်း အချိုးကျတိုးမြှင့်တည်ဆောက်ခဲ့ရာ
ယနေ့ဖူးတွေ့နေရသော ရွှေတိဂုံစေတီတော်ကြီး၏ ဉာဏ်တော် အမြင့်
၃၂၆-ပေ ထိတိုင် ဖြစ်ပေသည်။ မင်းကြီးသည် မိမိကိုယ် အလေးချိန်
နှင့်ညီမျှသော ရွှေ (၄၇)ပိဿာ (၃၅)ကျပ်သားကို မျက်ပါးခပ်၍ ဆတ်
သွားဖူးမှ ပိနပ်တော်အထိ ကိုယ်လုံးတော်ပြည့် ရွှေသင်္ကန်းဆက်ကပ်၏။
ထို့နောက် ဘုံခုနစ်ဆင့်ပါသော ထီးတော်၊ ရွှေ ငွေကျောက်သံပတ္တမြား
စီခြယ်အပ်သော ဆတ်သွားဖူး၊ စိန်ယုံ ငှက်မြတ်နားတို့နှင့် ရွှေဆည်း
လည်း၊ ငွေဆည်းလည်း၊ ပဉ္စလောဟာ ဆည်းလည်းတို့ဖြင့် မွမ်းမံအပ်
သော ထီးတော်ကိုသက္ကရာဇ် ၁၁၃၆-ခုနှစ်၊ တပေါင်းလပြည့်နေ့တွင်
စစ်အင်္ဂါလေးပါးစီစဉ်ခင်းကျင်း၍ ထီးတော်အထွတ်တင်လှူတော်မူ၏။

သက္ကရာဇ် ၁၂၁၄-ခုနှစ်တွင် ဒုတိယအင်္ဂလိပ်နယ်ချဲ့စစ်ပွဲ
ပြီးသုံး၍ ယင်းစစ်ပွဲကာလအတွင်း အင်္ဂလိပ်တို့က သိင်္ဂုတ္တရကုန်းတော်

ကို တပ်စွဲတိုက်ခိုက်သည့်အပြင် စေတီ၏ အချို့အစိတ်အပိုင်းများ ဖျက်ဆီးခြင်း၊ ပထမပလ္လင်အထက် အရှေ့အလယ်တည့်တည့်မှ မြေအားဖျက်ဆီးခြင်းတို့ကြောင့် သက္ကရာဇ် ၁၂၁၆-ခုနှစ်တွင် စစ်ကဲ ကြီး ဦးထော်လေး ကမကထပြု၍ ပြည်သူများက ပြန်လည် မွမ်းမံပြင် ဆင်ခဲ့ရပါသည်။

သက္ကရာဇ် ၁၂၃၁-ခုနှစ်တွင် ဆင်ဖြူရှင်မင်းတရားကြီး တင်လှူခဲ့သောထီးတော်မှာ နှစ်ပေါင်း ၉၅-နှစ်ကြာပြီဖြစ်၍ ဟောင်း နွမ်းနေကြောင်း၊ စစ်ကဲကြီးဦးထော်လေးအမှူးပြုသည့် ပြည်သူများ လျှောက်ထားချက်အရ မင်းကြီးလည်းဝမ်းမြောက်စွာဖြင့် ထီးတော် သစ်ကြီးပြုလုပ်ကာ သက္ကရာဇ် ၁၂၃၃-ခုနှစ်၊ နတ်တော်လဆန်း ၈ရက်မှ ၁၅ရက်တိုင် ပွဲသဘင်ကျင်းပလျက် မင်းကြီးကိုယ်စား ပုပ္ပါးမြို့စားမင်းကကြီးကြပ်ကာ ထီးတော်အသစ်ကို တင်လှူတော် မူ၏။

သက္ကရာဇ် ၁၂၅၀-ပြည့်နှစ်တွင် ငလျင်ပြင်းစွာလှုပ်၍ စေတီ တော်၏ ငှက်မြတ်နားမြေခရာ ပြည်သူအပေါင်းမှ ငှက်မြတ်နားအား ပြန်လည်ကောက်ယူအသစ်ပြုလုပ်ပြီး ယင်းနှစ်တပေါင်းလ ရွှေတိဂုံပွဲ တော်အခါတွင် စည်ကားစွာပြန်လည် တင်လှူ၏။

သက္ကရာဇ် ၁၂၈၁-ခုနှစ်တွင် မြေငလျင်ပြင်းစွာလှုပ်၍ ရွှေတိဂုံစေတီတော် ပိန္နဲတိုင် အနောက်မြောက်ဘက်သို့ ယိမ်းယိုင် သွား၏။ ယိမ်းယိုင်သွားသော ပိန္နဲတိုင်ကို ပြန်လည်တည်မတ်၍ အသစ် ပြုပြင်ပြီးစီးသွားသော စိန်ဖူး၊ ငှက်မြတ်နားတော်ကြီးကို ဘဏ္ဍာတော် ထိန်းအဖွဲ့ဦးဆောင်၍ ပြည်သူများက သက္ကရာဇ် ၁၂၈၂-ခုနှစ်၊ တပေါင်းလပြည့်နေ့တွင် တင်လှူကြ၏။

သက္ကရာဇ် ၁၂၉၂-ခုနှစ်တွင် မြေငလျင်ပြင်းစွာလှုပ်ပြန်၏။ လှုပ်ခတ်ချိန်ကြာမြင့်သဖြင့် စေတီတော်မြတ်ကြီး၏ ထီးတော် အထက်

ပိန္နဲတိုင်ကြီးကျိုး၍ စိန်ဖူး၊ ငှက်မြတ်နားတို့သည်လည်း အနောက်
မြောက်ဘက် ထီးဆက်ပေါ်သို့ တွဲလွဲကျလျက်ရှိ၏။ ထိုအခါ စိန်ဖူး၊
ငှက်မြတ်နားတို့အား ကြိုးဖြင့်ချ၍ ပရိဘောဂတိုက် တွင် အများပြည်သူ
ပူဇော်နိုင်ရန်နှင့် ထပ်မံလှူဒါန်းနိုင်ရန် ထားရှိ၏။ ပြည်သူတို့လည်း
ရွှေ၊ ငွေ၊ ကျောက်သံပတ္တမြားစသည့် ရတနာများစွာလှူဒါန်း၏။
ထို့နောက် ပြီးပြည့်စုံပြီးဖြစ်သည့် စိန်ဖူး၊ ငှက်မြတ်နား၊ ဆတ်သွားဖူး
စသော ထီးအထွတ်များကို သက္ကရာဇ် ၁၂၉၃-ခုနှစ်၊ ကဆုန်လဆန်း
၁၅ရက်နေ့တွင် စည်ကားစွာတင်လှူ ပူဇော်ကြ၏။

အနောက်စောင်းတန်းမှစ၍ မီးစွဲလောင်ခြင်း

သက္ကရာဇ်-၁၂၀၃ခုနှစ်တွင် သာယာဝတီမင်းနှင့် အနောက်
ဘက်နန်းမိဖုရားမမြလေးတို့ ဆောက်လုပ်လှူဒါန်းခဲ့သော အနောက်
ဘက်စောင်းတန်းတော်ကြီး၏ အမိုးများကို သက္ကရာဇ် ၁၂၁၄-ခုနှစ်
တွင် အင်္ဂလိပ်စစ်တပ်က ဖျက်သိမ်းဖယ်ရှားပေးခဲ့ပါသည်။

အများပြည်သူတို့ကို ရွှေတိဂုံစေတီတော်ကြီးအား ဖူးမြော်
ခွင့်ပြုထားသော်လည်း ကုန်းတော်အနောက်ဘက်ခြမ်းကို အင်္ဂလိပ်
စစ်တပ်မှ ပိတ်ဆို့ထားခဲ့ရာ ၁၂၉၁-ခုနှစ်အထိ (၈၇)နှစ် ကြာမြင့်ခဲ့
ပါသည်။ ရွှေတိဂုံစေတီတော် ဘဏ္ဍာတော်လူကြီးများ ကြိုးပမ်းမှု
ကြောင့် ခရစ်နှစ်၁၉၂၉-ခုနှစ်၊ သက္ကရာဇ်၁၂၉၁-ခုနှစ်၊ တပေါင်း
လဆန်း(၄)ရက်နေ့တွင် အင်္ဂလိပ်တို့က အနောက်ဘက်မုခ်ကို ပြန်လည်
လွှဲပြောင်းပေးခဲ့သဖြင့် ဖွင့်ပွဲအခမ်းအနားကို စည်ကားသိုက်မြိုက်စွာ
ကျင်းပခဲ့ပါသည်။

ဖွင့်ပွဲအခမ်းအနား ကျင်းပစဉ်က ဆောက်လုပ်ခဲ့သော မဏ္ဍပ်
များစွာအနက် အမှိုက်ပုံမှတစ်ဆင့် ဦးနက်မဏ္ဍပ်ကြီးကို ၁၂၉၂-
ခုနှစ်၊ တပေါင်းလဆုတ်(၃)ရက်နေ့၊ ညနေ(၃)နာရီတွင် မီးစွဲလောင်ခဲ့

ရာမှ အစပြုလျက် အနောက်ဘက်စောင်းတန်းကြီး ရွှေတိဂုံ ငြိမ်းစေတီ ကြီးအပါအဝင် ရင်ပြင်တော်နှင့် အရှေ့ဘက်စောင်းတန်းမှ ဇရပ်တန် ဆောင်းပေါင်း (၂၃)ဆောင်နှင့် တံခွန်တိုင်များ မီးလောင် ဆုံးရှုံးခဲ့ရပါ သည်။

မီးလောင်ပျက်စီးသွားသော တန်ဆောင်းများအနက် အ နောက်ဘက်စောင်းတန်းတော်ကြီးအား ဂေါပကအဖွဲ့က ဦးဆောင် ကြပ်မတ်၍ သီးခြားဒီဇိုင်းရေးဆွဲလျက် အသစ်ပြန်လည်တည်ဆောက် ပါသည်။ ရင်ပြင်တော်မုခ်ဦးဆောင်ကို သိမ်ကြီးဈေးမှ ဈေးသည် မိသားစုများက တစ်ဦးလျှင် နှစ်ပြားနှုန်း ကောက်ခံစုဆောင်း၍စုပေါင်း လှူဒါန်းပါသည်။ ပြာသာဒ်ဆောင်ကြီး(၅)ခု၊ အခန်းပေါင်း(၃၄)ခန်း ကို သီးခြားအလှူရှင်များ၏ ထည့်ဝင်လှူဒါန်းငွေဖြင့် တည်ဆောက် ပါသည်။ အခြားသော အရှေ့ဘက်စောင်းတန်း၊ ဇရပ်၊ တန်ဆောင်း များအား သီးခြားအလှူရှင်များ၊ မူလအလှူရှင်များက အသီးသီးပြန် လည် ဆောက်လုပ်လှူဒါန်းခဲ့ပါသည်။

ဘေးအန္တရာယ်အမျိုးမျိုးကြောင့် ရွှေတိဂုံစေတီတော်ကြီးသာ မက အရံစေတီများ၊ အရံသာသနိကအဆောက်အဦများ ပျက်စီး ယိုယွင်းသည့်အခါတိုင်း မင်းနှင့် ပြည်သူတို့ သဒ္ဓါတရားထက်သန်စွာ ဖြင့် မဆုတ်မနစ်သော ဇွဲဖြင့် ဗုဒ္ဓသာသနာတော်ဆက်လက်တည်တံ့ ပြန့်ပွားစေရန် ဗုဒ္ဓအလင်းရောင်ဖြစ်သော ရွှေတိဂုံစေတီတော်ကြီး မှေး မှိန် ပျောက်ကွယ်ခြင်းမရှိစေရန် ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ပုံများအား သမိုင်းအထောက်အထားများအရ ဖော်ပြအပ်ပါသည်။

နာဂစ်မုန်တိုင်းတိုက်ခတ်ခြင်း

၂. ၅. ၂၀၀၈-ခုနှစ် ည(၁၁)နာရီခန့်တွင် စတင်တိုက်ခတ်ခဲ့သော နာဂစ်မုန်တိုင်း၏အရှိန်မှာ ၃.၅.၂၀၀၈-ခုနှစ်၊ နံနက်(၂)နာရီခန့်တွင် ရွှေတိဂုံစေတီတော်ရင်ပြင်တော်အနွဲ့ ပြင်းပြင်းထန်ထန် တိုက်ခတ်လာပါသည်။ တစ်နာရီမိုင်(၇၀)နှုန်းခန့်ဖြင့် စတင်တိုက်ခတ်လာသော မုန်တိုင်းကြီးမှာ မိုင်(၁၂၀)နှုန်းအထိ မြင့်တက်ခဲ့ပြီး မုန်တိုင်း၏ ထုထည်ပမာဏ အချင်းဝက်မှာ မိုင် (၁၂၀)မျှ ကျယ်ဝန်းပေ၏။ ရွှေတိဂုံစေတီတော်မြတ်ကြီး တည်ထားကိုးကွယ်ရာ သိဂုံတ္ထရကုန်းမြေသည် ပင်လယ်ရေမျက်နှာပြင် အထက်ပေ (၁၉၀)ရှိ၏။ ရန်ကုန်မြို့တွင် အမြင့်ဆုံးဖြစ်၍ လေမုန်တိုင်းဒဏ်ကို အခံရဆုံးဖြစ်ပါသည်။ ရွှေတိဂုံစေတီတော်မြတ်ကြီး၏သက်တမ်း နှစ်ပေါင်း(၂၅၉၆)တွင် သဘာဝဘေးဒဏ် အမျိုးမျိုးခံရကာ ယခုလည်း “နာဂစ်”မုန်တိုင်းဒဏ်ကို အလူးအလဲ ခံစားရပြန်ပါသည်။

မုန်တိုင်းဒဏ်ကြောင့် ကုန်းတော်တစ်ခုလုံး အပျက်အစီးများဖြင့် ပြည့်နှက်နေရာ ထူးခြားသည်မှာ ရွှေတိဂုံစေတီတော်မြတ်ကြီးမှာချို့ယွင်းမှုမရှိဘဲ နောင်တော်ကြီးစေတီမှာ ထီးတော် အနည်းငယ်စောင်းသွားပါသည်။ မုန်တိုင်းဒဏ်ကြောင့် ရွှေတိဂုံစေတီတော်ကြီးမှ ရတနာများပြုတ်ကျ၏။ အထက်ပစ္စယံ အရံစေတီ(၆၈)ဆူရှိသည့် အနက် အရံစေတီ(၆)ဆူပျက်စီးသည်။ ပန်းအိုး၊ ပန်းခိုင်(၄၄)ခုအနက် (၂၉)ခု ပျက်စီးသည်။ မြေစိုက်စေတီ (၄၉)ဆူအနက် (၂၅)ဆူပျက်စီးသည်။ ဆီမီးခုံအရံစေတီ (၈၈)ဆူ အနက် (၈၀)ဆူ ပျက်စီးသည်။ အုတ်ဂူပြာသာဒ်စေတီ (၁၃၀)အနက် (၉၉)ဆူ ပျက်စီးပါသည်။ ရွှေတိဂုံစေတီတော်ပေါ်မှ ရတနာပစ္စည်း(၂၃)မျိုးပြုတ်ကျပါသည်။ ရင်ပြင်တော်ပေါ်နှင့် စောင်းတန်းလေးသွယ်မှာလည်း မုခ်ဦးတန်ဆောင်းအပါအဝင် (၄၃)လုံး ပျက်စီးသွားပါသည်။

ထို့ပြင်အလယ်ပစ္စယံ အောက်ပစ္စယံတစ်လျှောက်တွင် ရှိသော အုန်းပင်၊ ထန်းပင်နှင့် အခြားသီးနှံပင်များစွာပြုလဲကုန်ပါ သည်။ ပျက်စီးမှုများတွင် ဘုရားစေတီများမပါ၊ တောင်ဘက်၊ အရှေ့ဘက်နှင့်အနောက်ဘက် အာရုံခံတန်ဆောင်းတို့မှာ အပျက်အစီး ဆုံးဖြစ်ပြီး အာရုံခံတန်ဆောင်း အနောက်ဘက်ရှိ အရံစေတီကြီး တစ်ဆူပါ ပျက်စီးသွားပါသည်။ မြောက်ဘက်အာရုံခံတန်ဆောင်း လည်းပျက်စီးသွားပြီး ထန်းပင်နှစ်ပင်ပါ ပြုလဲသွားပါသည်။ ရင်ပြင် တော်ပေါ်တစ်လျှောက်ရှိ ပျက်စီးသွားသောစာရင်းမှာ လုံခြုံရေး ရုံးခန်း အပါအဝင် (၈၄)လုံး ဖြစ်ပါသည်။

“နာဂစ်” မုန်တိုင်းကြောင့် ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှုများ မည်မျှရှိစေ ကာမူ ရွှေတိဂုံစေတီတော်ဂေါပကအဖွဲ့မှပျက်စီးသွားသော တန်ဆောင်း များ၊ မုခ်ဦးအာရုံခံတန်ဆောင်းများ၊ ဂူဘုရားများ၊ အရံ စေတီများနှင့် မြေစိုက်စေတီများကို ချက်ချင်းစီမံချက်ချ၍ ပြင်ဆင်ပါသည်။ တစ်ဖက် မှ လည်းလေမုန်တိုင်းကြောင့် ပျက်စီးသွားသော အဆောက်အဦများ အတွက် အလှူခံဌာနဖွင့်လှစ်ထားရာ ပြည်သူတို့မှ သဒ္ဓါတရားထက် သန်စွာ ထည့်ဝင်လှူဒါန်းကြပါသည်။ ရင်ပြင်တော်ပေါ်ရှိ ဘုရားများ၊ တန်ဆောင်းများ၏ မူလအလှူရှင်များထံသို့လည်း မိမိတို့လှူဒါန်းထား သော ဘုရားများ၊ တန်ဆောင်းတော်များကို ပြန်လည် လှူဒါန်းလိုပါက အချိန်မီလှူဒါန်းနိုင်ရန် အကြောင်းကြားခဲ့ပါသည်။ မြန်မာလူမျိုးတို့၏ သဒ္ဓါတရားထက်သန်မှုနှင့် ဗုဒ္ဓဘာသာအပေါ် လေးမြတ်စွာသက်ဝင်ယုံ ကြည်မှု အစဉ်အလာအတိုင်း ဗုဒ္ဓသာသနာ၏ အမွေကောင်းများကို ကိုယ်စွမ်းဉာဏ်စွမ်းရှိသမျှ ထိန်းသိမ်းကာကွယ် စောင့်ရှောက်ကြသဖြင့် ယခုအခါ ရွှေတိဂုံစေတီတော်ကြီးမှာ ရွှေရောင် တဝင်းဝင်း အလင်းတ ထိန်ထိန်ဖြင့် မြန်မာတို့၏ဂုဏ်သိမ်ကို ဖော်ညွှန်း ပြသလျက်ရှိပါသည်။

“မြန်မာနိုင်ငံတော်ရှိ ရိုသမှုသော အခြားဝတ္ထုများ အကယ်၍ ပျက်စီးဆုံးရှုံးသွားသည့်တိုင် ရွှေတိဂုံစေတီတော်မြတ်ကြီးကိုသာ အထင်အရှားကျန်ရစ်အောင် ထိန်းသိမ်းထားမည်ဆိုပါက မြန်မာလူမျိုး တို့၏ ဓလေ့စရိုက်အမူအယာများအကြောင်းကို ကမ္ဘာသို့ပြောပြရန် လုံလောက်သော အကြောင်းအရာများ ကျန်ရစ်နေပေလိမ့်ဦးမည်ဖြစ် ပေသည်” ဟု ရွှေတိဂုံစေတီတော်မြတ်ကြီးအား ဖူးမြော်သော Scott O Corner ဆိုသူ အင်္ဂလိပ်လူမျိုးစာရေးဆရာတစ်ဦးက ၎င်း၏ “The Slulen East” ဟူသော စာအုပ်တွင် ထောပနာပြု မှတ်တမ်းတင်ခဲ့ပေ သည်။

ကိုယ်လုံးတော်ကြံ့နိုင်ရေး

ရွှေတိဂုံစေတီတော်မြတ်ကြီးအား ရွှေသားတောင်ထွတ်ကြီး ပမာ အစဉ်အမြဲတင့်တယ်စွာ ဖူးတွေ့ပူဇော်နိုင်ရန် (၅)နှစ်တစ်ကြိမ် ပုံမှန်ရွှေသင်္ကန်းတော်ကပ်လှူသောစနစ်မှာ လွန်ခဲ့သောနှစ်ပေါင်း (၄၀) ခန့်မှ စတင်ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။ ရှေးယခင်က တစ်ခါတစ်ရံ လုံးတော် ပြည့်ရွှေသင်္ကန်းကပ်လှူပြီး တစ်ခါတစ်ရံ ကိုယ်လုံးတော်တစ်ဝက်ခန့် သာ ရွှေသင်္ကန်းကပ်လှူနိုင်ပါသည်။ တစ်ခါတစ်ရံတွင် လုံးတော်ပြည့် ရွှေသင်္ကန်းကို(၂)နှစ်ခွဲ၍ ကပ်လှူရခြင်းလည်းရှိပါသည်။

ရွှေသင်္ကန်းတော်ကပ်လှူခြင်းသည် ကိုယ်လုံးတော်ကြံ့ခိုင်မှု၊ အတွက် သာမန်စစ်ဆေးသည့် သဘောလည်းဖြစ်ပေပါသည်။ ရွှေမျက် ပါးသင်္ကန်းကပ်လှူရာ၌ ကိုယ်လုံးတော်ရှိရွှေချမည့်ဧရိယာအား သစ် စေးသရိုးသုတ်လိမ်းရပါသည်။ တစ်နည်းအားဖြင့် သစ်စေးသရိုးအလွှာ တစ်ခုဖြင့် ကာကွယ်ရာရောက်ပါသည်။ ရွှေပြားသင်္ကန်းကပ်ခြင်းသည်

ကိုယ်လုံးတော်ကြံ့ခိုင်မှုအတွက် (၁၂)လက်မပတ်လည် အရွယ်၊
 ကြေးဘောင်ဖရိန်ဖြင့် ရစ်ပတ်ချုပ်နှောင်ထားသကဲ့သို့ ဖြစ်စေပါသည်။
 ထိုကြေးဘောင်ပေါ်၌ ကြေးပြားကပ်ခြင်းသည် ကိုယ်လုံးတော်အား
 ကြေးပြားဖြင့်ကာကွယ်ခြင်းဖြစ်စေပါသည်။

သက္ကရာဇ် ၁၂၆၀-ခုနှစ်၊ (၁၈၉၈)မှစတင်ကာ ရွှေတိဂုံစေတီ
 တော်ကြီး၏ အထက်ပိုင်း ငှက်ပျောဖူးတော်မှ အောက်ပိုင်းသို့ တဖြည်း
 ဖြည်းတိုး၍ ရွှေပြားသင်္ကန်းတော်များကပ်လှူခဲ့ရာ ၁၉၈၀-ခုနှစ်တွင်
 သပိတ်မှောက်ခေါင်းလောင်းကြီး၏ အလယ်ရင်စည်းတော်အထိ
 ရောက်ရှိခဲ့ပါသည်။

ရွှေပြားသင်္ကန်းတော်မကပ်မီကြိုတင်၍ (၁၂)လက်မပတ်
 လည်အရွယ် ကြေးဘောင်ဖရိန်ပြုလုပ်ပြီး (၁၂)လက်မပတ်လည်
 ကြေးပြားကပ်ရပါသည်။ ကြေးဘောင်ဖရိန်ပြုလုပ်သည့်အခါ အောက်
 ခံအင်္ဂတေ ပလာစတစ်(မိုတာ)ကို တောင့်တင်းခိုင်မာအောင် ပြင်ဆင်ရ
 ပါသည်။ ကြေးဘောင်ဖရိန်ခွေပြီးသောအခါ ကြေးဘောင်ဖရိန်မျက်နှာ
 ပြင်ညီရန် အင်္ဂတေပလာစတစ်(မိုတာ) ဖြည့်သိပ်ရပါသည်။ ဤသို့ဖြင့်
 ကြေးဘောင် ကြေးပြားကပ်ပြီးသောနေရာသည် မူလအင်္ဂတေ
 မျက်နှာပြင်ထက် ပိုမိုကြံ့ခိုင်တောင့်တင်းသွားပါသည်။

ရွှေတိဂုံစေတီတော်သမိုင်းတစ်လျှောက်တွင် မြေလျင်ဒဏ်
 ကြောင့် ပြိုပျက်ခြင်း၊ အသစ်ပြန်တည်ခြင်းများရှိကဲ့သို့ အပိုင်းလိုက်
 ပဲ့ကျခြင်း၊ ကွာကျခြင်းများလည်းရှိခဲ့ပါသည်။ ထို့ပြင်ကွဲအက်ခြင်းများ
 လည်း ရှိခဲ့ပါသည်။

၁၉၇၀-ခုနှစ်တွင် မြေလျင်ဒဏ်ကြောင့် ရွှေတိဂုံစေတီ
 တော်၏ ပန်းလည်တိုင်တိမ်းစောင်းခဲ့သည်ကို အခြေပြုလျက် ထီးတော်
 ကြံ့ခိုင်မှုစစ်ဆေးခြင်း၊ ပန်းလည်တိုင်အား ပြန်လည်တည်မတ်ခြင်း
 လုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။ ၁၉၇၃-ခုနှစ်တွင် ကိုယ်လုံးတော်

ကြီး၏ ရှစ်မြောင့်ပစ္စယာစနေထောင့်၌ ပေါက်ရောက်နေသော မြက်
ဖုတ်ကြီးအောက်တွင် ကွဲအက်နေသော အက်ကြောင်းကြီးတစ်ခု တွေ့
ရှိရပါသည်။ ထိုအက်ကြောင်းကြီးသည် အကျယ်(၁၀)လက်မခန့်ရှိပြီး
အနက် (၁၈)ပေခန့်အထိရှိကြောင်း တွေ့ရပါသည်။ ထိုအက်ကြောင်းကို
အခြေခံ၍ ကိုယ်လုံးတော်အနံ့အပြား၌ အထူးပြုလုပ်ထားသော
ကျောက်တောင်များအား ထွင်းဖောက်ရာ၌သုံးသည့် လွန်ပူကြီးများ
ဖြင့်ဖောက်၍ ဘိလပ်မြေအိပ်ပေါင်း(၄၀၀၀)ကျော် အရည်ဖျော်ကာ
ဖြည့်သိပ်ပြီး ကိုယ်လုံးတော်ကြီး ကြံ့ခိုင်အောင် ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။

ထို့နောက် ရှစ်မြောင့်ပစ္စယာရှိ နတ်ကြည့်ဇေယျာအားလုံးတွင်
၂လက်မကွက် သံဇကာထည့်သွင်းမြှုပ်နှံပြီး သံကူကွန်ကရစ်လောင်း
ကာ ခိုင်မာတောင့်တင်းအောင်ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။ ၁၉၉၉-ခုနှစ်
ရွှေထီးတော်သစ်တင်လှူရာ၌ ထီးတော်၏ အလေးချိန်ဒဏ်ခံနိုင်ရန်
ထောက်မထားသော ထီးထောက်များအခြေပြုရာ ငှက်ပျောဖူးတော်
ကြီးတစ်ခုလုံးမှ အပေါ်ယံအင်္ဂါများစွာဖယ်ထုတ်ပြီး သံချောင်းလုံး
များဖြင့် စနစ်တကျရစ်ပတ်အားဖြည့်ပြီး သံကူကွန်ကရစ်လောင်းထား
သော ငှက်ပျောဖူးကြီးဖြစ်အောင် ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။ ထို့ပြင်
ငှက်ပျောဖူးနှင့် ကြာမှောက်ကြာလှန်ဇေယျာ ဆက်စပ်မှုရှိစေရန်
(၂)လက်မဗျက် ငါးမူးဒရိုသော သံချောင်းများဖြင့် အရပ်ရှစ်မျက်နှာတွင်
ထည့်သွင်းမြှုပ်နှံခဲ့ပါသည်။

၁၉၉၉-ခုနှစ်တွင် ရွှေထီးတော်သစ်တင်လှူခြင်းနှင့်အတူ
ငှက်ပျောဖူးတော်အား သံကူကရစ်လောင်းခြင်း ကြေးဝန်း ငါးခုမှ
အောက်ပိုင်းပစ္စယာအားလုံး ကြေးဘောင်ကြေးပြားကပ်ခြင်း၊ ပထမ
ပစ္စယာမှအပ ကိုယ်လုံးတော်ပြည့်ရွှေသင်္ကန်းကပ်ခြင်း ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါ
သည်။

၂၀၀၄-၂၀၀၅ ခုနှစ်တွင် (၅)နှစ်ပြည့်ပြန်သောကြောင့်

ထီးတော်ကြီးကြွိုင်မှုစစ်ဆေးခြင်း၊ ရွှေပြားသင်္ကန်းတော်များ ကပ်လှူခြင်း၊ လုံးတော်ပြည့် ရွှေမျက်ပါးသင်္ကန်းတော်များကပ်လှူခြင်း၊ ရွှေပြား သင်္ကန်း၊ ရွှေမျက်ပါးသင်္ကန်းတို့ထက် ရေရှည်တည်တံ့ ကြံ့ခိုင်နိုင်သော ရွှေစင်ပြား (gold coating) များ စမ်းသပ်ကပ်လှူခြင်း များ ဆောင်ရွက်ပါသည်။ ထိုအချိန်က ရွှေပြားကပ်ရာ၌ ကြာမှောက် ကြာလှန်ဧရိယာ သည် ကြံ့ခိုင်မှုနည်းနေကြောင်း တွေ့ရှိသဖြင့် နောင် ငြိမ်းထိုးသည့်အချိန်၌ ကြာမှောက်ကြာလှန်ဧရိယာအား ကြံ့ခိုင်မှုဆောင် ရွက်သင့်ကြောင်း အစီရင်ခံစာများ ရေးသားထားခဲ့ပါသည်။

၂၀၀၄-၂၀၀၅ခုနှစ်တွင် ရွှေသင်္ကန်းတော်များကပ်လှူခြင်း၊ ထီးတော်ကြွိုင်မှုစစ်ဆေးခြင်းများ ဆောင်ရွက်ပြီး၊ ၂၀၀၉-၂၀၁၀ ခုနှစ်တွင် (၅)နှစ်ပြည့်မြောက်၍ ရွှေသင်္ကန်းကပ်ရန်အချိန်ကျရောက် ပါသည်။ သို့ရာတွင် ၂၀၀၈-ခုနှစ်၊ မေလ(၂)(၃)ရက်များ၌ နာဂစ် အမည်ရှိ မုန်တိုင်းတိုက်ခတ်သောကြောင့် ရွှေတိဂုံစေတီတော်တွင် ကပ်လှူထားသော ရွှေပြားသင်္ကန်းတော်များ စုတ်ပြဲကွာထွက်မှု များစွာရှိခဲ့ပါသည်။ ရွှေပြားများ စုတ်ပြဲနေသည်များ အမြင်မတင့်တယ် ရုံမျှမက လေလွင့်ပျောက်ဆုံးမှုများ ရှိနိုင်သောကြောင့် ၂၀၀၈-၂၀၀၉ ခုနှစ်တွင်ပင် ရွှေသင်္ကန်းတော်များ ပြန်လည်ကပ်လှူရန် ထီးတော် ကြွိုင်မှု မှစစ်ဆေးရန် စီစဉ်ခဲ့ကြပါသည်။ ထိုကာလ၌ နာဂစ်မုန်တိုင်း ကြောင့် မြစ်ဝကျွန်းဒေသအားလုံးရှိ စေတီတော်များတွင် ငှက်ပျောဖူး တော်များ ပြုတ်ကြပျက်စီးရသည်ကို အခြေခံ၍လည်းကောင်း ၂၀၀၄-၂၀၀၅ခုနှစ်က ရေးသားထားသောအစီရင်ခံစာကိုအခြေခံ၍လည်း ကောင်း၊ စေတီတော်ကြီး၏ အင်္ဂါရပ်တော် အစိတ်အပိုင်းအားလုံးတွင် အသေးသွယ်ဆုံးဖြစ်သော ကြာမှောက်ကြာလှန်ဧရိယာအား ကြံ့ခိုင် ရေး လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။ ကပ်လှူထားသော ရွှေပြားသင်္ကန်း တော်များ ကြေးဘောင်ကြေးပြားများ ဖျက်သိမ်းဖယ်ရှားပြီးနောက်

အထက်အောက် (Vertical) ငှက်ပျောဖူးအခြေမှ ဒုတိယဖေါင်းရစ် အထိ ရွဲလုံးကြီးများအကြား၌ ၂"× ၁" အရွယ်စွန်းထင်းခံ သံမဏိပြား (Stainless Steel)ချောင်းကြီးများ(၁၉)နေရာ၌ ထည့်သွင်းမြှုပ်နှံ ပါသည်။

ရေပြင်ညီ (Horizontal)အလိုက် (၁၀)နေရာတွင် ၂"× ၁" အရွယ်သံမဏိပြားကြီးများ ထည့်သွင်းမြှုပ်နှံပြီး သံမဏိချင်းကြားကြီး သဖွယ်ဖြစ်အောင်စီစဉ်ပါသည်။ သံမဏိပြားကြီးများ မြှုပ်နှံသောအပေါ် မှ ခေတ်မှီ ကာဗွန်မိုင်ကာစနစ်ဖြင့် ပိုမိုကြံ့ခိုင်အောင် ဆောင်ရွက်ပါ သည်။

ကြာမှောက်၊ ကြာလှန်၊ ရွဲဖောင်းစသောနေရာများ၌ စတီး ချောင်းများထည့်သွင်းမြှုပ်နှံကာ သံကွန်ကရစ်လောင်းပြီး အမာခံရစေ ပြီးမှ မူလလက်ရာမပျက် မြန်မာမှုပြန်လည်ပြုလုပ်ပါသည်။ ကြာ မှောက် ကြာလှန်ဧရိယာအား ယာယီဖျက်သိမ်း ဖယ်ရှား တူးဆွသော အခါ၌ ရှေးယခင်ကပင် ကိုယ်လုံးတော်ကြံ့ခိုင်စေရန် သံချောင်းကြီးများ စနစ်တကျထည့်သွင်းမြှုပ်နှံထားကြောင်း သမိုင်း မှတ်တမ်းအရ နောက်ဆုံးဖူးတွေ့ရသော ဉာဏ်တော်အမြင့် ၃၂၆ပေ ဖြစ်အောင် တည်ထားပူဇော်သော ဆင်ဖြူရှင်မင်းလက်ထက်ကသော်လည်း ကောင်း၊ ထိုကာလနောက်ပိုင်း သမိုင်းမှတ်တမ်းမဝင်သော ပြုပြင် သူများကသော်လည်းကောင်း ကိုယ်လုံးတော်အတွင်း၌ သံချောင်းများ (Mild Steel)ထည့်သွင်း မြှုပ်နှံတည်ဆောက်ခဲ့ကြောင်း တွေ့ရ ပါသည်။

ကိုယ်လုံးတော်ကြံ့ခိုင်ရေးဆောင်ရွက်မှုသည် ၁၉၉၉-ခုနှစ် တွင် ငှက်ပျောဖူးတော်အားလည်းကောင်း၊ ၂၀၀၈-၂၀၀၉ခုနှစ်တွင် ကြာမှောက်ကြာလှန်ဧရိယာနှင့် ဒုတိယဖေါင်းရစ်အထိလည်းကောင်း စနစ်တကျ သံကူကရစ်ဖြင့်ဆောင်ရွက်ခဲ့ပြီး ဖြစ်ပါသည်။

(၅)

မုက်မှောက်ကာလ ရွှေတိဂုံစေတီတော် နှစ် (၂၆၀၀)ပြည့် အကြိုကာလ

နိုင်ငံတော်အေးချမ်းသာယာရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေး ကောင်စီ အစိုးရတာဝန်ယူသော ၁၉၈၉-ခုနှစ်မှစတင်ကာ ရွှေတိဂုံ စေတီတော် မြတ်ကြီးနှင့်တကွ အရံသာသနိကအဆောက်အဦးပေါင်းများစွာတို့အား ဘက်စုံပြုပြင်မွမ်းမံတည် ဆောက်ရေးလုပ်ငန်းများကို အစီအစဉ်ရှိရှိ စနစ်တကျဆောင်ရွက်ခဲ့သည်သာမက မွမ်းမံပြီးသော အဆောက် အဦးများကိုလည်း ကာလအလျောက် ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ခြင်း များကိုပါ ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။

နှစ် ၂၆၀၀ပြည့်မြောက်သောကာလတွင် ရွှေတိဂုံ စေတီ တော်အား ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ပုံမှာ ရွှေတိဂုံစေတီတော်ဆိုင်ရာ အထွေထွေ အရပ်ရပ်သော လုပ်ငန်းပေါင်းများစွာတို့တွင် ဦးဆောင် လမ်းညွှန်မှုပြုနိုင်ရန် သြဝါဒါစရိယဆရာတော်ကြီးများကို ဂေါပက အဖွဲ့ စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများနှင့်အညီ သာသနာရေးဝန်ကြီးဌာနက ခန့်ထားပါသည်။

ရွှေတိဂုံစေတီတော်အား ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရန် ဂေါပက အဖွဲ့ဝင်လူကြီးများကို နိုင်ငံတော်အစိုးရသာသနာရေးဝန်ကြီး ဌာနက ပင် ရွေးချယ်ခန့်ထားခဲ့ပါသည်။ ဂေါပကအဖွဲ့သည် ၁၉၇၈-ခုနှစ်ကပင် အတည်ပြုပြဋ္ဌာန်းထားသော ဂေါပကအဖွဲ့စည်းမျဉ်းစည်းကမ်း လုပ်ထုံး လုပ်နည်းများနှင့်အညီ ရွှေတိဂုံသြဝါဒါစရိယဆရာတော်ကြီးများ၏ လမ်းညွှန်သြဝါဒနှင့် နိုင်ငံတော်အကြီးအကဲများ၏ ဦးဆောင် လမ်းညွှန် မှုကိုခံယူလျက် အများပြည်သူတို့လှူဒါန်းကားသော ဘဏ္ဍာတော်ငွေ

မှကိုခံယူလျက် အများပြည်သူတို့လှူဒါန်းထားသော ဘဏ္ဍာတော်ငွေများ၊ အဖိုးတန်ရွှေထည်၊ ကျောက်မျက်ရတနာများ၊ စေတီ ပုထိုးတန်ဆောင်း၊ ဇရပ်ဓမ္မာရုံ၊ ပိဋကတ်တိုက်အစရှိသော ဗုဒ္ဓသန္တက အဆောက်အဦးများကို ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ကြရပါသည်။ သာသနိက အဆောက်အဦးများ ရေရှည်တည်တံ့ကြံ့ခိုင်စေရေး ကြည်ညိုသပ္ပာယ်ဖွယ် ဖူးတွေ့ပူဇော်ရေးအတွက် ဘဏ္ဍာတော်ငွေများအား စီမံခန့်ခွဲသုံးစွဲကြရပါသည်။

ဘဏ္ဍာရေး

ရွှေတိဂုံစေတီတော်ဂေါပကအဖွဲ့သည် ဘုရားဖူး ပြည်သူများ လွယ်လင့်တကူလှူဒါန်းနိုင်ရန် ရင်ပြင်တော်ပေါ်၌ အ ကြောင်းအရာအမျိုးမျိုးဖြင့် အလှူခံပုံးများချထားပေးပါသည်။ အလှူခံဌာနများ ဖွင့်လှစ်ပေးထားပါသည်။ အလှူခံပုံးများကို စောင့်ရှောက်ရေးသံဃာတော်များ၊ တာဝန်မှူးအဖွဲ့၊ လုံခြုံရေးအဖွဲ့၊ ဘဏ္ဍာရေးအဖွဲ့၊ ရဲတပ်ဖွဲ့တို့ပါဝင်သော ပူးပေါင်းအဖွဲ့ဖြင့် ညစဉ်သိမ်းဆည်းပြီး၊ နောက်တစ်နေ့တွင် ငွေရေတွက်ရန်သတ်မှတ်ထားသည့် လုံခြုံရေးအခန်း၌ ရေတွက်ပြီး ပြေစာဖြင့် ဘဏ္ဍာရေးဌာနသို့ အပ်နှံရပါသည်။ ဘဏ္ဍာရေးဌာနသည် တစ်နေ့အတွက် ရရှိသောအလှူတော်ငွေများအား နောက်တစ်နေ့တွင် နိုင်ငံတော်အစိုးရက ဖွင့်လှစ်ထားသော ဘဏ်များသို့ အပ်နှံရပါသည်။

ရွှေတိဂုံစေတီတော်ကြီးတွင် အများပြည်သူလှူဒါန်းသော အလှူတော်ငွေနှင့် ဂေါပကအဖွဲ့က ဘုရားဖူးများ အဆင်ပြေစေရန် စီမံခန့်ခွဲသောလုပ်ငန်းများမှရရှိသော စီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာရငွေဟူ၍ ရငွေနှစ်မျိုး နှစ်စားရှိပါသည်။ ရွှေသင်္ကန်းတော်ကပ်လှူခြင်း၊ သာသနိက

အဆောက်အဦးများ ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းခြင်း၊ လျှပ်စစ်မီးပူဇော်ခြင်း၊ ရေလှူဒါန်းခြင်းစသည်များကို အလှူတော်ငွေမှ ကျခံသုံးစွဲပြီး ဝန်ထမ်းများအား လစာစရိတ်ချီးမြှင့်ခြင်း၊ ဧည့်ခံကျွေးမွေးခြင်း စသည်များအတွက် စီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာ ရငွေများမှကျခံသုံးစွဲရပါသည်။ ဝင်ငွေမှန်သမျှအား ပြေစာဖြင့် လက်ခံပြီး ထွက်ငွေမှန်သမျှအား ချက်ဖြင့် ထုတ်ပေးကာ ရငွေသုံးငွေများကို ထိန်းချုပ်သုံးစွဲရပါသည်။

နှစ်စဉ် ဇန္နဝါရီလ(၁)ရက်မှ ဒီဇင်ဘာလ(၃၁) ရက်အထိ ကာလကို ဘဏ္ဍာရေးနှစ်အဖြစ်သတ်မှတ်ပြီး လာမည့်ဘဏ္ဍာနှစ်အတွင်း ဆောင်ရွက်သင့်သော လုပ်ငန်းများကို စုစည်းကာ လုပ်ငန်းစီမံချက်ရေးဆွဲရပါသည်။ လုပ်ငန်းစီမံချက်ကို အခြေခံ၍ နိုင်ငံတော်အစိုးရဌာနများကဲ့သို့ ဘတ်ဂျက် (သို့မဟုတ်) ရငွေသုံးငွေခန့်မှန်းခြေစာရင်းရေးဆွဲအတည်ပြုကာ ဘဏ္ဍာတော်ငွေများကိုထိန်းချုပ်သုံးစွဲရပါသည်။

၁၉၉၆-ခုနှစ် ရွှေတိဂုံစေတီတော်၌ ဘက်စုံပြုပြင်မွမ်းမံတည်ဆောက်ရေးလုပ်ငန်းများ စတင်ဆောင်ရွက်သောအချိန်၌ ရွှေတိဂုံစေတီတော်တွင် ဘဏ္ဍာငွေကျပ်သိန်းပေါင်း(၁၇၀၀)ခန့်သာ ရှိခဲ့ပါသည်။ နိုင်ငံတော်မှ ဘက်စုံပြု ပြင်မွမ်းမံတည်ဆောက်ရေး လုပ်ငန်းများဆောင်ရွက်ရာ၌ တောင်ဘက်စောင်းတန်းတော်ကြီးသည် သိန်းပေါင်း(၃၇၀၀)ခန့်ကုန်ကျပါသည်။ အရှေ့ဘက်စောင်းတန်းတော်ကြီးသည် သိန်းပေါင်း(၃၈၀၀)ခန့်ကုန်ကျပါသည်။ တောင်ဘက် ဓါတ်လှေကား အသစ်တည်ဆောက်ခြင်းနှင့် အရှေ့ဘက်ဓါတ်လှေကား များတည်ဆောက်ခြင်းသည် ငွေကျသိန်းပေါင်း (၂၀၀၀)ခန့်ကုန်ကျပါသည်။ တစ်ချိန်တည်းတွင် အခြားသော လုပ်ငန်းကြီးပေါင်းများစွာကိုလည်း ဆောင်ရွက်နေပါသည်။ ရွှေတိဂုံတွင်ရှိသော ငွေသိန်း

ပေါင်း(၁၇၀၀)ဖြစ်သော်လည်း သုံးသောငွေမှာ သိန်းပေါင်း (၂၀၀၀၀) ကျော် မျှရှိခဲ့ပါသည်။ ရွှေတိဂုံစေတီတော်၌ သာသနိကအဆောက်အဦး ပေါင်းများစွာတို့အား အရှိန်အဟုန်ဖြင့်ပြုပြင်မွမ်းမံ တည်ဆောက်ရေး လုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်နေသည်ကို မျက်ဝါးထင်ထင်တွေ့မြင်ရသော အခါ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များသည် ထူးကဲမွန်မြတ်သော သဒ္ဓါတရားများ ပေါ်ပေါက်၍ မယုံကြည်နိုင်လောက်အောင်ပင် လှူဒါန်းခဲ့ကြပါသည်။ အထူးသဖြင့် ရွှေတိဂုံစေတီတော်မြတ်ကြီးအား ရွှေထီးတော်သစ် တင်လှူသောကာလ(၁၉၉၉)တွင် အများပြည်သူတို့သည် ငွေလှူဒါန်းခြင်း သာမကရွှေထည်နှင့် လက်ဝတ်ရတနာအမျိုးပေါင်းများစွာ၊ အရေအတွက်များစွာတို့ကို လှူဒါန်းခဲ့ကြပါသည်။ တစ်နေ့တည်းတွင် ငွေကျပ်သိန်းပေါင်း(၂၀၀)ကျော်ထိ လှူဒါန်းခြင်းပင်ရှိပါသည်။

၂၀၀၇-ခုနှစ်တွင် ရွှေတိဂုံစေတီတော်၌ ဘဏ္ဍာတော် ငွေလက်ကျန်သိန်းပေါင်း(၄၀၉၀၀)ကျော်ရှိခဲ့ပြီး၊ ယခု(၂၀၁၁-ခုနှစ်) နှစ်၂၆၀၀ပြည့်မြောက်ဖြစ်သောကာလ(၉. ၁၁. ၂၀၁၁)နေ့တွင်ဘဏ္ဍာတော်လက်ကျန်ကုဋေပေါင်း(၁၇၃၇)ကျော် ရှိခဲ့ပါသည်။

ကမ္ဘာလှည့်နိုင်ငံခြားသားဧည့်သည်များထံမှ တစ်ဦးလျှင် ဧည့်ဝင်ကြေးငွေ(၅)ဒေါ်လာ (5-FEC)ကောက် ခံခြင်း၊ နိုင်ငံခြားငွေဖြင့် လှူဒါန်းခြင်းများလည်းရှိသောကြောင့် နိုင်ငံခြားငွေ (US\$)နှင့် (FEC)နှစ်မျိုးပေါင်း(၇၂. ၂)သိန်းကျော်ကိုလည်းနိုင်ငံခြား ကုန်သွယ်မှု၊ ဘဏ်ခွဲ၌ အပ်နှံစုဆောင်းထားရှိပါသည်။

စီမံ၊ ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရေး

နှစ်၂၆၀၀ပြည့်မြောက်ကာလတွင် ရွှေတိဂုံစေတီတော်၏ အထွေထွေအရပ်ရပ်သော ဝေယျာဝစ္စ လုပ်ငန်းများသည် ကြီးကျယ် များပြားသည် သာမက တန်ဘိုးဌေးပမာဏကြီးမားလှသောကြောင့် သက်ဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းကဏ္ဍအလိုက် စနစ်တကျစီမံထိန်းသိမ်း စောင့်ရှောက်ရန် ဂေါပကအဖွဲ့က ဦးဆောင်ပြီး ဂေါပကအဖွဲ့တွင် ဌာနကြီး (၉)ခု ဖွဲ့စည်းလျက် တာဝန်ခွဲဝေဆောင်ရွက်ပါသည်။ ဌာနကြီးတစ်ခုစီ တွင် ဂေါပကအဖွဲ့ဝင်လူကြီးတစ်ဦးက ဦးဆောင်ကာ သတ်မှတ် ဖွဲ့စည်းထားသော ဝန်ထမ်းများက ဆိုင်ရာလုပ်ငန်းများကို အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ပါသည်။

စဉ်	ဌာနအမည်	ဝန်ထမ်း အင်အား	ဆောင်ရွက်သည့်လုပ်ငန်း
(၁)	လုပ်ငန်းဌာန		သာသနိကအဆောက်အဦများ ပြုပြင်မွမ်း မံထိန်းသိမ်းတည်ဆောက်ခြင်း၊ လျှပ်စစ်နှင့် ရေရရှိရေး၊ ဖြန့်ခွဲသုံးစွဲရေး၊ သန့်စင်ခန်းများ ထိန်းသိမ်းရေးလုပ်ငန်းများ၊ ဓါတ်လှေကား စက်လှေကားဆိုင်ရာပြင်ဆင်မှုလုပ်ငန်းများ
(၂)	ရွှေနှင့်ရတနာ ဌာန		ရွှေပြား၊ ရွှေမျက်ပါးသက်န်းတော်များကပ် လှူခြင်း၊ ရွှေနှင့်ကျောက်မျက်ရတနာများ၊ လက်ခံထိန်းသိမ်းကပ်လှူခြင်း၊ ရွှေချလုပ် ငန်းနှင့်ဆက်စပ်သော မှန်စီရွှေချလုပ်ငန်း၊ ရွှေဇဝါယွန်းနှင့်သရိုးကြိုးခင်းလုပ်ငန်းများ

- | စဉ် | ဌာနအမည် | ဝန်ထမ်း
အင်အား | ဆောင်ရွက်သည့်လုပ်ငန်း |
|-------|--------------------------|-------------------|--|
| (၃) | ဘဏ္ဍာရေးဌာန | | အလှူငွေနှင့်စီမံခန့်ခွဲမှုငွေများကောက်ခံခြင်း၊ ထိန်းသိမ်းခြင်း၊ ဘဏ်သို့အပ်နှံခြင်း၊ ထုတ်ပေး ခြင်း၊ နိုင်ငံခြားငွေညှိဝင်ကြေးကောက်ခံခြင်း၊ ထိန်းသိမ်းခြင်း၊ စာရင်းစစ်ဆေးခြင်း၊ ငွေသုံးစွဲ မှု၊ စစ်ဆေးခြင်းလုပ်ငန်းများ |
| (၄) | စီမံအုပ်ချုပ်ရေး ဌာန | | ဂေါပကအဖွဲ့၏ စီမံခန့်ခွဲမှုလုပ်ငန်းများဆောင် ရွက်ခြင်း၊ ကန်ထရိုက်လုပ်ငန်းများထိန်းသိမ်း ခြင်း၊ အခွန်အခကောက်ခံခြင်း၊ ဓါတ်လှေကား၊ စက်လှေကားများ မောင်းနှင်ထိန်းသိမ်းခြင်း၊ မော်တော်ယာဉ်၊ ဆေးပေးခန်း၊ ဘာသာရေး အသင်းအဖွဲ့ဆိုင်ရာလုပ်ငန်းများ |
| (၅) | ပြတိုက်/ပြခန်း ဌာန | | ရွှေတိဂုံစေတီတော် ပြတိုက်၊ ပိဋကတ်တိုက် မဟာဗုဒ္ဓဝင်ပြခန်း၊ ဓါတ်ပုံပြခန်းတို့တွင်ဘုရား ဖူးများလေ့လာကြည့်ရှုနိုင်ရန်စီမံပေးခြင်း၊ ထိန်း သိမ်းခြင်း၊ အလှူခံဌာနဖွင့်လှစ်ခြင်း |
| (၆) | ဝတ္ထုကမ္ပေ သာယာရေးဌာန | | သီရိတ္တရကျန်းတော်တစ်ခုလုံးရှိ သစ်ပင်ကြီး များ၊ အရိပ်ရပင်၊ ပန်းအလှပင်များ၊ စိုက်ပျိုး ထိန်းသိမ်းခြင်း၊ ဥယျာဉ်ပန်းခြံမြက်ခင်းများ တည်ဆောက် စိုက်ပျိုးထိန်းသိမ်းခြင်းလုပ်ငန်း များ |

- ၆၇ -

- | စဉ် | ဌာနအမည် | ဝန်ထမ်း
အင်အား | ဆောင်ရွက်သည့်လုပ်ငန်း |
|-------|-------------------------|-------------------|--|
| (၇) | ဗဟိုသိုလှောင်ရေး ဌာန | | ရွှေတိဂုံစေတီတော်ဂေါပကအဖွဲ့တွင် သုံးစွဲရန် လိုအပ်သောပစ္စည်းများဝယ်ယူခြင်း၊ သိုလှောင် ထိန်းသိမ်းခြင်း၊ ထုတ်ပေးခြင်း၊ ဖျက်သိမ်း ပစ္စည်း၊ ပိုလျှံပစ္စည်းများထိန်းသိမ်းခြင်း၊ ထုခွဲ ရောင်းချနိုင်ရန် စီမံဆောင်ရွက်ပေးခြင်းလုပ် ငန်းများ |
| (၈) | လုံခြုံမီးသတ်ဌာန | | ဗုဒ္ဓသန္တကပစ္စည်းများ လုံခြုံရေးနှင့် မီးဘေး ကာကွယ်ရေးလုပ်ငန်းများ (၂၄)နာရီပတ်လုံး တာဝန်ယူဆောင်ရွက်ခြင်း၊ ဘုရားဖူးများ လုံ ခြုံရေးနိုင်ငံတော်ညွှတ်သည်တော်များလုံခြုံရေး နှင့်ဂေါပကအဖွဲ့ကချမှတ်ထားသောစည်းကမ်း များကိုသက်ဆိုင်သူများကလိုက်နာဆောင်ရွက် စေရန်စည်းကမ်းထိန်းသိမ်းခြင်းလုပ်ငန်းများ |
| (၉) | အတွင်းရေးမှူး ဌာန | | ဩဝါဒါစရိယဆရာတော်များကိစ္စ၊ ဂေါပကအ ဖွဲ့ဝင်လူကြီးများကိစ္စ၊ ဝန်ထမ်းရေးရာကိစ္စ၊ ပွဲ တော်များကျင်းပရေး၊ ဧည့်သည်တော်ကြိုဆို ရေး၊ မော်ကွန်းမှတ်တမ်းဆိုင်ရာကိစ္စများဆောင် ရွက်ခြင်း |

ဗုဒ္ဓသာသနာပြန့်ပွားထွန်းကားရေး

ရွှေတိဂုံစေတီတော်ဂေါပကအဖွဲ့သည် ရွှေတိဂုံစေတီတော်မြတ်ကြီး အခွန်ရှည်စွာတည်တံ့ခိုင်ခန့်စေရန် ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရုံမျှသာမက ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသာသနာတော် တည်တံ့စည်ပင်ပြန့်ပွားရေးလုပ်ငန်းများကိုလည်း တတ်စွမ်းသမျှကြိုးပမ်း ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။ ပရိယတ္တိသာသနာတော် စည်ပင်ပြန့်ပွားထွန်းကားရေးအတွက် သာသနာ့အာဇာနည် ပုဂ္ဂိုလ်အကျော်အမော်များ ပေါ်ပေါက်လာစေရန်၊ ဂေါပကအဖွဲ့ကကြိုးပမ်း၍ စေတီယင်္ဂဏပရိယတ္တိဓမ္မာနုဂ္ဂဟ စာလျောက်မေးပွဲများ စီစဉ်ကျင်းပပေးခဲ့ရာ ယခုရွှေတိဂုံစေတီတော် နှစ် ၂၆၀၀ ပြည့်မြောက်သော ၁၃၇၃-ခုနှစ်၊ နတ်တော်လတွင်(၉၄)ကြိမ်မြောက် စာလျောက်မေးပွဲကြီး ကျင်းပနိုင်ခဲ့ပါသည်။ နောင်တွင်လည်း ဆက်လက်၍ ကျင်းပသွားမည် ဖြစ်ပါသည်။ စာလျောက်မေးပွဲ၌ အောင်မြင်တော်မူကြသော သံဃာတော်များအား ပြာသိုလတွင် စာအောင်ဆုနှင်းသဘင် ပွဲကြီးကျင်းပ၍ ဘွဲ့တံဆိပ်တော်နှင့်အောင်လက်မှတ်များ ကပ်လှူပါသည်။

ရွှေတိဂုံစေတီတော်ကိုအခြေပြုကာ ဗုဒ္ဓသာသနာတော်ဆိုင်ရာလုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်ရန် ဖွဲ့စည်းထားသော ဘာသာရေးအသင်းအဖွဲ့များစွာရှိပါသည်။ အချို့အသင်းများသည် ရွှေတိဂုံစေတီတော်၏ ဝေယျာဝစ္စလုပ်ငန်းများကိုဆောင်ရွက်ရန်၊ အချို့အသင်းများသည် ဗုဒ္ဓသာသနာတော်ဆိုင်ရာလုပ်ငန်းများ

ကိုဆောင်ရွက်ရန် စသည့်ရည်ရွယ်ချက်များစွာဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားပါသည်။ ထိုအသင်းများ၏မူလလုပ်ငန်း ဖြစ်သော တံမြက်လှည်းခြင်း၊ ရောင်တော်ဖွင့်ခြင်း၊ ဥပုသ်စောင့်ခြင်း၊ ဆွမ်းတော်ကပ်ခြင်း၊ စာမေးပွဲကျင်းပခြင်း၊ တရားစခန်းဖွင့်ခြင်း၊ ကုဋီအိမ်သာဆေးကျောခြင်း၊ ရေကုသိုလ်ပြုလုပ်ခြင်း စသည့်လုပ်ငန်းများ အောင်မြင်စွာချောမွေ့စေရန် စောင့်ရှောက်ပေးပါသည်။ ထိုမျှသာမက ရွှေတိဂုံစေတီတော်ဆိုင်ရာ ဗုဒ္ဓပူဇော်ယဉ်ကျေးမှုများ၌လည်းကောင်း၊ အထူးအလှူခံဌာနဖွင့်လှစ်သောလုပ်ငန်းများ၌လည်းကောင်း ပါဝင်ဆောင်ရွက်စေပါသည်။ ရွှေတိဂုံစေတီတော်ဂေါပကအဖွဲ့ရုံးဝန်ထမ်းများနှင့် ဘာသာရေးအသင်းအဖွဲ့များသည် ဓမ္မဒေသနာတော်များရွတ်ဆိုပူဇော်ရာ၌ အနက်အဓိပ္ပါယ်များ စနစ်တကျသိရှိနားလည်ကာ အသံထွက်မှန်ကန်စေရန် ဓမ္မဒေသနာတော်ရွတ်ဆိုပူဇော်မှု သင်တန်းများဖွင့်လှစ်ပြီး ဓမ္မဒေသနာတော်ရွတ်ဆိုပူဇော်မှုပြိုင်ပွဲများ စီစဉ်ကျင်းပပေးပါသည်။ ဆုများချီးမြှင့်ပေးပါသည်။

ထိုမျှသာမက ဝါတွင်းကာလတစ်လျှောက်လုံး ဝိပဿနာအခြေခံသင်တန်းများပို့ချကာ ဂေါပကအဖွဲ့ရုံးဝန်ထမ်းများနှင့် ဘာသာရေးအသင်းအဖွဲ့များ ဝိပဿနာတရားများ အားထုတ်ကျင့်ကြံစေခဲ့ပါသည်။

ရွှေတိဂုံဗုဒ္ဓပူဇော်နိယဥပတော်များ

ရွှေတိဂုံစေတီတော်မြတ်ကြီးသည် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ကျက်သရေဆောင် ဗုဒ္ဓသာသနာတော်၏ပုံရိပ်ဖြစ်သည်သာမက စံပြရှေ့ဆောင်လည်းဖြစ်သောကြောင့်ဗုဒ္ဓသာသနာတော်အား ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်သော အားဖြင့် စေတီတော်ဂေါပကအဖွဲ့က မြတ်ဗုဒ္ဓ၏ မမေ့အပ်ရာနေ့ထူးနေ့မြတ်အခါတော်နေ့ အခမ်းအနား များကို စဉ်ဆက်မပြတ်ကျင်းပပူဇော်ပါသည်။ မြန်မာ့ရိုးရာယဉ်ကျေးမှု၊ ဓလေ့ထုံးစံကို ထိန်းသိမ်းသောအားဖြင့် ဗုဒ္ဓသာသနာတော်ဆိုင်ရာ မြန်မာ့ယဉ်ကျေးမှုများကိုလည်း တတ်နိုင်သမျှ ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်လျက် ရှိပါသည်။

ရွှေတိဂုံစေတီတော်မြတ်ကြီးကို အခြေပြုကာ ဗုဒ္ဓ သာသနာတော်ဆိုင်ရာလုပ်ငန်းများနှင့် ရွှေတိဂုံစေတီတော်ဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်ရန် ဖွဲ့စည်းထားသော ဘာသာရေးအသင်းအဖွဲ့ပေါင်း(၇၁)သင်း (၂၀၁၁-ခုနှစ်)ရှိပြီး၊ ဂေါပကအဖွဲ့ရုံးတွင် လခစားဝန်ထမ်းအင်အား(၉၀၀)ဦးခန့်ရှိပါသည်။ ထိုအပြင်သန့်ရှင်းရေးဆိုင်ရာ နေ့စားဝန်ထမ်း (၁၃၀)ဦးခန့်၊ ဝတ္ထုကမြေသာယာရေးဆိုင်ရာနေ့စား ဝန်ထမ်း (၁၂၀)ဦးခန့်ရှိပါသည်။

ဘာသာရေးအသင်းအဖွဲ့ပေါင်း(၇၃)သင်း၊ ဝန်ထမ်း အင်အား (၁၁၅၀)ဦးတို့ကို အမာခံပြု၍ ဘုရားဖူးအလှူရှင်များ၏ ပေါင်းစပ်ပါဝင်လှူဒါန်းမှုဖြင့် ရွှေတိဂုံစေတီတော်မြတ်ကြီး၌ ၁၂လ ရာသီပတ်လုံး ဗုဒ္ဓပူဇော်နိယဥပတော်များကို ဘာသာရေးဆိုင်ရာအနှစ်သာရ ပြည့်ဝစွာဖြင့် ကျင်းပပူဇော်လျက် ရှိပါသည်။

(၁) တပေါင်းလ ဗုဒ္ဓပူဇနိယပွဲတော်

ဂင်္ဂါဝါဠုသဲစုမက ပွင့်တော်မူပြီးကြကုန်သော မြတ်စွာ ဘုရားတို့အားရည်မှန်းပူဇော်သောအားဖြင့်ရှေးအခါကပင် တပေါင်းလ၌ သံပုံစေတီပူဇော်ပွဲ ကျင်းပခဲ့ကြပါသည်။ တောင်သူလယ်သမားများ ကောက်ပဲသီးနှံ ရိတ်သိမ်းပြီးသော နွေဥတုအစ တပေါင်းလ၊ ငွေရွှင်သောကာလတွင် ဘုရားပူဇော်ပွဲများကျင်းပခဲ့ကြပါသည်။ ရွှေတိဂုံစေတီတော်တွင်လည်း ဘုရားပွဲအနေဖြင့် ဇာတ်ပွဲ၊ အငြိမ့်ပွဲ၊ ရုပ်ရှင်ရုပ်သေး၊ လက်ဝှေ့ပွဲစသည့် ကြည့်ချင်ပွဲပျော်ပွဲ ရွှင်ပွဲများစွာထည့်သွင်းပြီး ဈေးတန်းကြီးငယ်များစွာဖြင့် စည်ကား သိုက်မြိုက်စွာ ကျင်းပခဲ့ပါသည်။ ရှေးယခင်မူလ ရည်ရွယ်ချက်မှာ ဘုရားကိုပူဇော်သောပွဲဖြစ်သော်လည်း ကာလကြာမြင့်လာသောအခါ “ပူဇော်” ဟူသောစာတစ်လုံးပျောက်ကွယ်ပြီး ဘုရား ပူဇော်ပွဲမှဘုရားပွဲအဖြစ်ပြောင်းလဲလာခဲ့ပါသည်။ ဘုရားပွဲဟူသော ဝေါဟာရ တွင်ကျယ်လာသောအခါ ပညတ်သွားရာ ဓါတ်သက်ပါဟူသည့်အတိုင်း ဘုရားကိုပူဇော်ခြင်းထက် ပျော်ပွဲရွှင်ပွဲကို ရှေ့တန်းတင်လာခဲ့ကြပါသည်။ ဇာတ်ပွဲ၊ အငြိမ့်ပွဲ၊ ရုပ်ရှင်ပွဲ၊ ဈေးရောင်းပွဲစသည်တို့ အဓိကနေရာရောက်လာသောကြောင့် မြတ်နိုးဖွယ်ကောင်းလှသော မူလရည်ရွယ်ချက်များ ယိုယွင်းလာသည့် ရွှေတိဂုံဘုရားပွဲကို မူလရည်ရွယ်ရင်းအတိုင်း ဘုရားပူဇော်ပွဲဖြစ်လာစေရန် သက္ကရာဇ်-၁၃၃၄ခုနှစ် (၂၅၆၁-နှစ်မြောက် တပေါင်းလပူဇော်ပွဲ)မှ စတင်ကာ စေတီတော်ဂေါပကအဖွဲ့က ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။

၁၃၃၄-ခုနှစ်၊ တပေါင်းလတွင် ကျရောက်သော ၂၅၆၁-နှစ်မြောက် တပေါင်းလပွဲတော်ကြီးမှစတင်ကာ ဗုဒ္ဓပူဇနိယ ပွဲတော်ဟု အမည်ပြောင်းလဲသတ်မှတ်ပြီး မြတ်စွာဘုရားမြတ်နိုးတော်မူသော ဓမ္မပူဇာဖြင့် အားပါးတရပူဇော်ကန်တော့နိုင်ရန် အသံမစဲမဟာပဋ္ဌာန်းပူဇော်ပွဲကို ထည့်သွင်းစီစဉ်ခဲ့ပါသည်။ ဓမ္မပူဇာကိုရွေးချယ်ရာ၌ သာသနာတော်မပျောက်ကွယ်ရန် တံတိုင်းခံတပ်ကြီးဖြစ်သော မဟာပဋ္ဌာန်းကျမ်းမြတ်ကို ရွေးချယ်ခဲ့ပါသည်။ ၂၅၇၈-နှစ်မြောက် ဗုဒ္ဓပူဇနိယပွဲတော်မှစတင်ကာ သံဃာ့ပူဇာအနေဖြင့် သံဃာတော်၊ သီလရှင်(၁၀၈)ပါးတို့အား ဆွမ်းဆန်တော်လောင်းလှူသော ကုသိုလ်တော်ကို ဖြည့်စွက်ထည့်သွင်းခဲ့ပါသည်။

ယခုအခါတွင် ရွှေတိဂုံစေတီတော်ဗုဒ္ဓပူဇနိယ ပွဲတော်ကြီးအား နှစ်စဉ်တပေါင်းလဆန်း(၆)ရက်မှ တပေါင်းလပြည့်နေ့အထိ (၁၀)ရက်တိုင်တိုင်၊ ဆွမ်း၊ ပန်း၊ ဓမ္မပူဇာ၊ ဆီမီးနံ့သာများ ဆက်ကပ်ပူဇော်ခြင်းဗုဒ္ဓပူဇာ၊ မဟာပဋ္ဌာန်းဒေသနာတော်အား သံဃာတော်(၁၂၀)ပါးတို့က နာရီပေါင်း(၂၁၆)နာရီအသံမစဲရွတ်ဖတ်ပူဇော်သော ဓမ္မပူဇာ၊ သံဃာတော်(၈၁)ပါးနှင့် သီလရှင်(၂၇)ပါးတို့အား ဆွမ်းဆန်တော်လောင်းလှူခြင်း၊ သံဃာပူဇာအစရှိသော ဗုဒ္ဓပူဇာ၊ ဓမ္မပူဇာ၊ သံဃာပူဇာတို့ဖြင့် ဘာသာရေးဆိုင်ရာ အနှစ်သာရပေါင်းများစွာဖြင့် တပေါင်းလတွင် ဗုဒ္ဓပူဇနိယပွဲတော်ကြီးကျင်းပပါသည်။

(၂) တန်ခူးလ (နှစ်သစ်မင်္ဂလာအခမ်းအနား၊ ဇီဝိတဒါနဘေးမဲ့
သက်လွှတ်ပွဲနှင့် ဒါနဥပပါရမီ စုပေါင်းသွေးလှူဒါန်းပွဲ)

နှစ်စဉ်တန်ခူးလ၌ ကျရောက်သော မြန်မာနှစ်ဆန်းတစ်
ရက်နေ့တွင် ရွှေတိဂုံစေတီတော် သြဝါဒါစရိယဆရာတော်ကြီး
များအား ပင့်လျှောက်ပြီး၊ ကမ္ဘာတစ်ဝှမ်းလုံးရှိ ဝေနေယျသတ္တဝါ
များတို့မင်္ဂလာအပေါင်းခညောင်းပြည့်ဝကာ ဘေးဥပါဒ်အန္တရာယ်
များ မကျရောက်စေရန် မေတ္တာသုတ်ဒေသနာတော်များရွတ်ပွား
လျက် မေတ္တာဓါတ်များဖြန့်ကျက်ပေးဝေသော နှစ်သစ်မင်္ဂလာအ
ခမ်းအနားကျင်းပပါသည်။

တစ်ဆက်တည်းတွင် ငှက်သတ္တဝါများ၊ ငါးသတ္တဝါများ
အားဘေးမဲ့သက်လွှတ်ပွဲအခမ်းအနားကို ရွှေတိဂုံစေတီတော်အောက်
ပစ္စယံ ရှင်ဥပဂုတ္တမင်္ဂလာကန်တော်၌ ကျင်းပပါသည်။ ထို့နောက်
ရင်ပြင်တော်ရာဟုဒေါင့်ချမ်းသာကြီးတန်ဆောင်း၊ ဦးဘိုးသောင်း
တန်ဆောင်း၊ ထီးတော်ရုံတန်ဆောင်းတို့တွင် ဒါနဥပပါရမီ၊ စုပေါင်း
သွေး လှူဒါန်းပွဲ အခမ်းအနားကျင်းပပါသည်။ ယခုအခါ ရွှေတိဂုံ
စေတီတော်၌ ဒါနဥပပါရမီ စုပေါင်းသွေးလှူဒါန်းပွဲကို နှစ်စဉ်
တန်ခူးလ၊ ဝါခေါင်လ၊ နတ်တော်လတို့တွင် (၃)ကြိမ်ပုံမှန်ကျင်းပ
လာခဲ့သည်မှာ(၁၂) ကြိမ်မြောက်အထိ ရောက်ရှိနေပြီဖြစ်ပါသည်။
(တစ်ကြိမ်သွေးလှူဒါန်းသည့်အခါတိုင်း သွေးပုလင်းပေါင်း(၆၀၀)
ကျော် ရရှိပါသည်။

(၃) ကဆုန်လ (ကဆုန်ညောင်ရေသွန်းလောင်းပူဇော်ပွဲ)

ဂေါတမဗုဒ္ဓ၏ ဖွားဘက်တော်ဖြစ်ပြီး အမှီပြုပွင့်ထွန်းရာ မြတ်ဗုဒ္ဓ၏ ကိုယ်ပွားကိုယ်စားတော်ဖြစ်သော မဟာဗောဓိညောင်ပင်အား ပူပြင်းခြောက်သွေ့သော နွေရာသီတွင် ညှိုးခြောက်ခြင်းမရှိ နုပျိုသစ်လွင်သောအရွက်များဝေဆာလန်းဆန်းစေရန်ကောင်းမြတ်သောစေတနာရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် နှစ်စဉ်နှစ်တိုင်း ကဆုန်လပြည့်နေ့တွင် မဟာဗောဓိ ကဆုန်ညောင်ရေသွန်းပွဲတော်ကို စည်ကားသိုက်မြိုက်စွာ ကျင်းပပါသည်။ ကဆုန်လပြည့်နေ့ နံနက်အာရုံတက်တွင်ရွှေတိဂုံစေတီတော်ကြီးအား ဆွမ်းတော်ကြီးဆက်ကပ်ပါသည်။

ဩဝါဒါစရိယဆရာတော်ကြီးများကို အာရုံဆွမ်းဆက်ကပ်ပါသည်။ ဘာသာရေးအသင်းအဖွဲ့နှင့် ဝန်ထမ်းများ၊ ပေါင်းစုအင်အား (၁၅၀၀)ကျော်ခန့်က ညောင်ရေအိုးများကိုယ်စီဖြင့် ရွှေတိဂုံစေတီတော်မြတ်ကြီးအား လက်ယာရစ်လှည့်လည်ပူဇော်၍ ရင်ပြင်တော် အင်္ဂါထောင့်မဟာဗောဓိပင်ခြေတွင် အသင့်နေရာယူပြီး ရွှေတိဂုံဩဝါဒါစရိယဆရာတော်ကြီးများနှင့် ဂေါပကအဖွဲ့များ ဦးဆောင်ကာ ညောင်ရေသွန်းပွဲတော် ဖွင့်ပွဲ အခမ်းအနားကျင်းပပါသည်။

ဩဝါဒါစရိယဆရာတော်ကြီးများက မဟာဗောဓိညောင်ပင်အား ဗုဒ္ဓါဘိသေကအနေကဇာ တင်တော်မူပါသည်။ ပရိသတ်များက ဆရာတော်များထံမှ နဝင်္ဂသီလခံယူဆောက်တည်ပြီး ဒါန၊ သီလ၊ ဘာဝနာပြုလျက် ပရိကမ္မကုသိုလ်ပြုပါသည်။ ဆရာတော်

ကြီးများနှင့်ဂေါပကအဖွဲ့ဝင်လူကြီးများက မဟာဗောဓိညောင်ပင် အား ညောင်ရေသွန်းလောင်းပူဇော်ကြပြီးနောက်၊ ဘာသာရေးအသင်းအဖွဲ့များက သတ်မှတ်ထားရှိသော ကဗျာ၊ လင်္ကာ၊ ဂါထာများ ရွတ်ဆိုကာ ရှေးအစဉ်အလာနှင့်အညီ ညောင်ရေသွန်းလောင်းပူဇော်ကြပါသည်။

အင်္ဂါထောင့်မဟာဗောဓိညောင်ပင်တွင် ဘာသာရေးအသင်းများ ညောင်ရေသွန်းလောင်းပြီးသည့်အချိန်တွင် ရင်ပြင်တော် ပေါ်ရှိမဟာဗောဓိညောင်(၅)ပင်လုံး၌ ဘုရားပြည်သူများကစတင်၍ ညောင်ရေသွန်းလောင်းကြပါသည်။ ဘုရားဖူးပြည်သူများ ညောင်ရေသွန်းလောင်းမှုလွယ်ကူစေရန် ရွှေတိဂုံဘာသာရေးအသင်း အဖွဲ့များက အထောက်အကူပြုကူညီပေးပါသည်။ ကဆုန်လပြည့်နေ့ နံနက်(၇) နာရီမှည(၆)နာရီအထိ ဘုရားဖူးပြည်သူများက ညောင်ရေသွန်းလောင်း ကြပါသည်။

(၄) နယုန်လ (မဟာသမဃအခါတော်နေ့)

(၅) ဝါဆိုလ (ဓမ္မစကြာအခါတော်နေ့နှင့် ဝါဆိုရွှေကြာသင်္ကန်း ကပ်လှူပွဲ)

ဝါဆိုလပြည့်နေ့သည် ဂေါတမဗုဒ္ဓမြတ်စွာဘုရားက ပဉ္စဝဂ္ဂီ ငါးဦးတို့အား ဓမ္မစကြာတရားဦး ဟောကြားတော်မူသော နေ့ ဖြစ်သောကြောင့် ဓမ္မစကြာဒေသနာတော်ကို အများပြည်သူ

- ၇၆ -

တို့က အမှတ်ရကာကြည်ညိုမှတ်သားပြီး လိုက်နာကျင့်ကြံပွားများနိုင်စေရန် ဘာသာရေးအသင်းများနှင့် ဝန်ထမ်းများကို ကြိုတင်၍သင်ကြားခြင်း၊ ဟောပြောခြင်း၊ လေ့ကျင့်ရွတ်ဖတ်ပူဇော်ခြင်းများဆောင်ရွက်ပါသည်။ ဝါဆိုလပြည့်နေ့တွင် နံနက်ပိုင်း၌ ရွှေတိဂုံစေတီတော်မြတ်ကြီးအား ဆွမ်း၊ ပန်း၊ ရေချမ်း၊ ဆီမီးများဖြင့် ပူဇော်ပါသည်။ ဗုဒ္ဓရုပ်ပွားတော် (၅)ဆူတို့အား ရွှေကြာသင်္ကန်းများကို အခမ်းအနား၊ အဆောင်အယောင်များဖြင့် လှည့်လည်ကပ်လှူပါသည်။ နံနက်(၉း၃၀)နာရီတွင် သြဝါဒစရိယဆရာတော်များထံမှ သီလခံယူပြီး ဆရာတော်ကြီးများ ချီးမြှင့်သောဓမ္မစကြာတရားတော်များနာယူပါသည်။ နေ့လယ်ပိုင်းတွင် ဓမ္မစကြာဒေသနာတော်များ ရွတ်ဖတ်ခြင်း၊ ဟောပြောခြင်း၊ အမေးအဖြေပြုခြင်း စသည်ဖြင့် ဓမ္မစကြာအခါတော်နေ့ အခမ်းအနားကျင်းပပါသည်။

(၆) **ဝါခေါင်လ (ပန်းပေါင်း၈၄၀၀၀ ပူဇော်ပွဲနှင့် မေတ္တာအခါတော်နေ့အခမ်းအနား၊ ဒါနဥပပါရမီ စုပေါင်းသွေးလှူဒါန်းပွဲ)**

ဗုဒ္ဓမြတ်စွာလက်ထက်တော်က တောရပ်မှီသောရဟန်းတော်များအား သရဲ၊ တစ္ဆေ၊ မြေဘုတ်ဘီလူးစသည်တို့ကကြောက်မက်ဖွယ်သော အဆင်းအသံတို့ဖြင့် ခြောက်လှန့်ကြသည်ကို မြတ်စွာဘုရားကသိတော်မူသဖြင့် ဝါခေါင်လတွင် မေတ္တာသုတ်ဒေသနာတော်အား သင်ကြားကာ မေတ္တာပို့ခဲ့သောကြောင့် ရဟန်းတော်များသည် သရဲ၊ တစ္ဆေတို့၏ ခြောက်လှန့်ခြင်းမှ

ကင်းဝေးခဲ့ရသည်ကို အကြောင်းပြုလျက် ဝါခေါင်လပြည့်နေ့တွင်
မေတ္တာအခါတော်နေ့ အခမ်းအနားကျင်းပပါသည်။

ထိုမျှသာမက ဝါဆို ဝါခေါင်လများ၌ ဝါဆိုပန်းများ ကိုယ်
တိုင်ခူးဆွတ်ခါ မြတ်စွာဘုရားအား ကပ်လှူခဲ့သော အစဉ်အလာကို
ထောက်ရှု၍ ဝါခေါင်လတွင် ပန်းပေါင်း(၈၄၀၀၀)ပူဇော်ပွဲကိုလည်း
ရွှေတိဂုံစေတီတော်၌ကျင်းပပါသည်။

ဝါခေါင်လပြည့်နံနက်တွင် စေတီတော်ကြီးအား ဆွမ်းပန်း
ရေချမ်း၊ ဆီမီး၊ သစ်သီးတို့ဖြင့် ဆွမ်းတော်ကြီး ဆက်ကပ်ပါသည်။
ထို့နောက်ပန်းစေတီ(၅)ခုကို လှည့်လည်ပူဇော်ခံပြီး ကကုသန္ဓ၊ ကော
ဏာ ဂမဏ၊ ကဿပ၊ ဂေါတမဘုရားရှင်လေးဆူတို့အား ရည်
မှန်း၍ ရုပ်ပွားတော်လေးဆူကို လည်းကောင်း၊ ပတ္တမြား မျက်ရှင်
ရုပ်ပွားတော် ကိုလည်းကောင်း ကပ်လှူပါသည်။

နံနက်(၈)နာရီတွင် ရင်ပြင်တော်ရာဟုထောင့်ရှိ ချမ်းသာကြီး
တန်ဆောင်း၊ ဦးဘိုးသောင်းတန်ဆောင်းနှင့်ထီးတော်ရုံတန်ဆောင်း
တို့တွင် ဒါနဥပပါရမီ စုပေါင်းသွေးလှူဒါန်းပွဲ ကျင်းပပါသည်။

နံနက်(၉:၃၀)နာရီတွင် ဩဝါဒါစရိယဆရာတော်ကြီးများ
ထံမှ နဝင်သီလခံယူပြီး မေတ္တာသုတ်ဒေသနာတော်များ နာယူ
ပါသည်။

နေ့လည်(၁)နာရီတွင် မေတ္တာသုတ်ဒေသနာတော်ဆိုင်ရာ
သိမှတ်ဖွယ်ရာများ ဟောပြောခြင်း၊ ရွတ်ဖတ်ပူဇော်အမေး အဖြေပြု
ခြင်းများ ဆောင်ရွက်ပါသည်။ ကမ္ဘာတစ်ဝှမ်းလုံးတွင်ဆင်းရဲဒုက္ခအ
မျိုးမျိုးကြုံတွေ့နေရသော ဝေနေယျသတ္တဝါများအား မြင့်မြတ်
သော ရွှေဟိန္ဒစေတီတော်မှ ပေါင်းစုသောအင်အားဖြင့် မေတ္တာ

ဓါတ်များ ဖြန့်ကျက်ပို့သပါသည်။ ယခု၂၆၀၀ပြည့် ဝါခေါင်လပြည့်
နေ့တွင် အသံမစဲ စုပေါင်းမေတ္တာပွားပွဲကျင်းပလျက် မေတ္တာဓါတ်
များ ပို့သခဲ့ပါသည်။

(၇) တော်သလင်းလ (ဂရုဓမ္မအခါတော်နေ့အခမ်းအနား)

တော်သလင်းလတွင် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာဘုရားသည် ဂရုဓမ္မ
တရားတော်များ ဟောကြားတော်မူသည်ကို အကြောင်းပြု၍
ဂရုဓမ္မအခါတော်နေ့အခမ်းအနားကို တော်သလင်းလပြည့်မွန်းလွဲ
(၁)နာရီအချိန်တွင် ကျင်းပပါသည်။

ဂရုဓမ္မတရားတော်များဟောပြောခြင်း၊ ရွတ်ဖတ်ခြင်း၊
ဆွေးနွေးခြင်း၊ အမေးအဖြေပြုခြင်းများဖြင့် ဂရုဓမ္မအခါတော်နေ့
အခမ်းအနားကျင်းပပါသည်။

(၈) သီတင်းကျွတ်လ (အဘိဓမ္မာအခါတော်နေ့ အခမ်းအနား
နှင့် သီတင်းကျွတ်မီးထွန်းပွဲတော်)

မြတ်ဗုဒ္ဓသည် (၇)ဝါမြောက်သောအချိန်တွင် တာဝတိံ
သာ နတ်ပြည်၌ ဝါတွင်း(၃)လပတ်လုံး မယ်တော်နတ်သားအား
အဘိဓမ္မာတရားတော်ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါသည်။ သီတင်းကျွတ်
လပြည့်တွင် လူ့ ပြည်သမ္မာနဂိုဏ်းပြည်သို့ ကြွရောက်တော်မူရာ
နတ်၊ ဗြဟ္မာအပေါင်းနှင့်တကွ ရဟန်းရှင်လူပြည်သူများကဆီမီး
တန်ဆောင်များ ထွန်းညှိပူဇော်ခဲ့ကြသည်ကို အကြောင်းပြု၍
ရွှေတိဂုံစေတီတော်၌ အဘိဓမ္မာအခါတော်နေ့အခမ်းအနားနှင့်

သီတင်းကျွတ်မီးထွန်းပွဲတော်ကို စည်ကားသိုက်မြိုက်စွာကျင်းပ
ပါသည်။

(၉) တန်ဆောင်မုန်းလ (မသိုးသင်္ကန်းရက်လုပ် ကပ်လှူပူဇော်ပွဲ
နှင့် တန်ဆောင်တိုင် မီးထွန်းပွဲတော်)

ညတွင်းချင်းရက်လုပ်ပြီး ညတွင်းချင်းချုပ်လုပ်၍ အာရုံ
မတက်မီ မြတ်စွာဘုရားကို ဆက်ကပ်သောသင်္ကန်းကို မသိုး
သင်္ကန်းဟုခေါ်ဆိုခဲ့ကြပါသည်။ ရွှေတိဂုံစေတီတော်၌ ရှေးယခင်
နှစ်ပေါင်းများစွာကပင် တန်ဆောင်မုန်းလဆန်း(၁၄)ရက် အဖိတ်
ညတွင် မသိုးသင်္ကန်းများ ယှဉ်ပြိုင်ရက်လုပ်၍ ကပ်လှူသောအ
စဉ်အလာရှိပါသည်။

အဖိတ်နေ့ ညနေ(၄:၃၀)နာရီခန့်မှစတင်၍ ဘာသာရေး
အသင်းအဖွဲ့များနှင့် မသိုးသင်္ကန်းယှဉ်ပြိုင်ရက်လုပ်မည့် အသင်းအ
ဖွဲ့များသည် ရွှေတိဂုံစေတီတော်မြတ်ကြီးအား အခမ်းအနားအ
ဆောင် အယောင်များဖြင့် လှည့်လည်ပူဇော်ပြီး ညနေ(၅)နာရီတွင်
အောင်မြေရှိ ရက်ကန်းစင်များရှေ့တွင် မသိုးသင်္ကန်းရက်ပြိုင်ပွဲ
ဖွင့်ပွဲ အခမ်းအနား ကျင်းပပါသည်။ အသင်း(၉)သင်းက စင်(၉)စင်
တွင် ယှဉ်ပြိုင်ရက်လုပ် ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ည(၁၀)နာရီတွင်ပြိုင်
ပွဲ ပြီးဆုံး၍ ရက်လုပ်သော သင်္ကန်းများ၏ အထည်အရည်အသွေး
ကိုအထည်ကျွမ်းကျင်သူများက အမှတ်ပေးအကဲဖြတ်ပေးပါသည်။
အထည်များကို ညတွင်းချင်းချုပ်လုပ်ပါသည်။ အထည်များချုပ်နေ
စဉ် ဆုပေးပွဲအခမ်းအနား ကျင်းပပါသည်။ နောက်နေ့လပြည့်နေ့

အာရုံမတက်မီ ရရှိသော သင်္ကန်းတော်များအား ဗုဒ္ဓရုပ်ပွားတော်(၉) ဆူကို မသိုးသင်္ကန်းကပ်ပါသည်။

အဖိတ်နေ့ ညနေ(၅)နာရီ မသိုးသင်္ကန်းရက်ကန်းပြိုင်ပွဲ ဖွင့်ပွဲကျင်းပပြီးနောက် ဂေါပကအဖွဲ့ဝင်လူကြီးများ၊ ဂေါပကအဖွဲ့ရုံး ဝန်ထမ်းများ၊ ဘာသာရေးအသင်းအဖွဲ့များသည် ရောင်စုံမီးပုံးများ ကိုင်ဆောင်ကာ ရွှေတိဂုံစေတီ တော်အလယ်ပစ္စယံ၌လက်ယာရစ် တစ်ပတ်လှည့်လည်ပြီး အလယ်ပစ္စယံစနေထောင့်တွင်တန်ဆောင် တိုင် မီးထွန်းပွဲတော် ဖွင့်ပွဲအခမ်းအနားကျင်းပပါသည်။ ရင်ပြင်တော် ပတ်လည်၌လည်းကောင်း၊ အလယ်ပစ္စယံပတ်လည်၌လည်း ကောင်း၊ မီးရောင်စုံ ထွန်းညှိပူဇော်ပါသည်။ မြတ်စွာဘုရားရှင် သက်တော်ထင်ရှားရှိစဉ် ဆေးဆရာကြီးဇီဝကသည် ဖခင်ဗိမ္ဗိသာရ မင်းကြီးအားသတ်ခဲ့သော အဇာတသတ်မင်းသားကိုတန်ဆောင် မုန်းလပြည့်ညတွင်မြတ်စွာဘုရားထံသို့ပို့ဆောင်ရာ၌ လမ်းတစ် လျှောက်တွင် ဆီမီးတန်ဆောင်များ ထွန်းညှိခဲ့သည်ကို အမှတ်ရ စေရန်ဆီမီးတန်ဆောင်များထွန်းခြင်းသာမက ဗုဒ္ဓဝင်ဇာတ်တော် လာ အကြောင်းအရာများကို ရုပ်သေပြကွက်များခင်းကျင်းသရုပ် ဖော်ပြသခြင်းပါ ဆောင်ရွက်ပါသည်။

တန်ဆောင်တိုင်မီးထွန်းပွဲတော်ကို အဖိတ်နေ့ည၊ လပြည့် နေ့ည၊ လပြည့်ကျော်တစ်ရက်ညတို့တွင် ကျင်းပပါသည်။ လပြည့် နေ့ နံနက်တွင် မသိုးသင်္ကန်း ရက်လုပ် ကပ်လှူပူဇော်ခြင်းနှင့် တန်ဆောင်တိုင်မီးထွန်းပွဲတော်ကျင်းပခြင်းတို့အတွက် ရေစက်ချပွဲ အခမ်းအနား ကျင်းပပါသည်။ လပြည့်နေ့ နေ့လည်(၁)နာရီတွင် သာမညဗေလအခါ တော်နေ့ဆိုင်ရာ သိမှတ်ဖွယ်ရာများ ဟောပြော

ခြင်း၊ ရွတ်ဖတ်ခြင်းတို့ဖြင့် သာမညဗလအခါတော်နေ့ အခမ်းအနား ကျင်းပပါသည်။

(၁၀) **နတ်တော်လ (စေတိယင်္ဂဏ ပရိယတ္တိဓမ္မာနုဂ္ဂဟစာလျှောက် မေးပွဲ)**

ဗုဒ္ဓသာသနာတော်၏ အရင်းမူလ ရေသောက်မြစ်ဖြစ်သော ပရိယတ္တိသာသနာတော်ကို ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်သော အားဖြင့် စေတိယင်္ဂဏစာလျှောက်မေးပွဲကို နှစ်စဉ်နတ်တော်လတွင် ကျင်းပခဲ့ပါသည်။ စာလျှောက်မေးပွဲတွင် စာသင်တန်းနှင့် စာချတန်းဟူ၍အတန်း(၂)တန်းရှိပါသည်။ စတင်ကျင်းပခဲ့သည်မှ ပြီးခဲ့သော (၉၃)ကြိမ်မြောက် စေတိယင်္ဂဏစာလျှောက် မေးပွဲအထိ စေတိယင်္ဂဏစာ သင်တန်း၌ (၈၅၇)ပါး၊ စာချတန်း၌(၃၃၀) ပါး၊ သာသနာ့အာဇာနည်များ ပေါ်ထွန်းခဲ့ပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံ၌ကျင်းပသော စာလျှောက်မေးပွဲအားလုံးတွင် ကျော်ဇောထင်ရှားသော စာလျှောက်မေးပွဲဖြစ်ပါသည်။ ယခု ရွှေတိဂုံစေတီတော် နှစ်၂၆၀၀ပြည့်မြောက်သောကာလ၁၃၇၃-နှစ်တွင် (၉၄)ကြိမ်အဖြစ် ကျင်းပမည်ဖြစ်ပါသည်။

(၁၁) **ပြာသိုလ (စာအောင်ဆုနှင့်သဘင်အစမ်းအနား)**

နှစ်စဉ် နတ္တော်လတွင် စေတိယင်္ဂဏစာလျှောက်မေးပွဲ ကျင်းပပြီး ပြာသိုလတွင် စာအောင်ဆုနှင့်သဘင်ပွဲကြီးကို စည်

ကား သိုက်မြိုက်စွာ ကျင်းပပြီး ဘွဲ့တံဆိပ်တော်များ အောင်လက်မှတ်များ ဆက်ကပ်လှူဒါန်းပါသည်။

နံနက်(၆)နာရီတွင် စာအောင်သံဃာတော်များအား ရွှေတိဂုံစေတီတော် ရင်ပြင်ရှေးဟောင်းဗုဒ္ဓရုပ်ပွားတော်များတန်ဆောင်း၌စုစည်းပြီး ကြိုတင်ဆန္ဒပြုထားသော ဘာသာရေးအသင်းများက ၎င်းတို့၏ တန်ဆောင်းသို့ သံဃာတော်များ ပင့်လျှောက်ပြီး အကြိုပဏာမ ပူဇော်ပါသည်။ နံနက်(၇)နာရီတွင် ရှေးဟောင်းဗုဒ္ဓရုပ်ပွားတော်များတန်ဆောင်းမှ အခမ်းအနားအဆောင်အယောင်များနှင့် ရွှေတိဂုံ စေတီတော်မြတ်ကြီးအား လက်ယာရစ်တစ်ပတ်ခွဲ လှည့်လည်၍ သံဃာတော်များက ပူဇော်ခံပါသည်။

ထိုနောက်ချမ်းသာကြီးတန်ဆောင်းတွင် ဆုနှင်းသဘင်ပွဲကြီးယင် အခမ်းအနားကို စည်းကားသိုက်မြိုက်စွာ ကျင်းပပါသည်။ ထိုအခမ်းအနားသို့ ရွှေတိဂုံစေတီတော်ဩဝါဒါစရိယဆရာတော်ကြီးများ၊ စေတီယင်္ဂဏ ဩဝါဒါစရိယနှင့် နာယကဆရာတော်ကြီးများ ကြွရောက်တော်မူပါသည်။ စာအောင်သံဃာတော်များနှင့်အတူ ဆွေတော်မျိုးတော်များလည်းတက်ရောက်ပါသည်။ အခမ်းအနားတွင် စာအောင်သံဃာတော်၏ ထေရုပ္ပတ္တိများကို ဖတ်ကြားပူဇော်ခြင်း၊ ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ဆက်ကပ်ခြင်း၊ အောင်လက်မှတ်ဆက်ကပ်ခြင်းများ ဆောင်ရွက်ပါသည်။ နေ့ဆွမ်းဆက်ကပ်ပါသည်။

(၁၂) တပို့တွဲလ (သြဝါဒပါတိမောက် အခါတော်နေ့ အခမ်း
အနားနှင့် ထမနဲထိုးလှူဒါန်းပွဲ)

တပို့တွဲလတွင် ဂေါတမမြတ်စွာဘုရားသည် သြဝါဒ
ပါတိမောက်ကို ဟောပြတော်မူခဲ့သည်ကို အကြောင်းပြု၍ သြဝါဒ
ပါတိမောက်အခါတော်နေ့ အခမ်းအနားကို ကျင်းပပါသည်။

တောင်သူလယ်သမားများကို အခြေခံသော ပြည်
လောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတွင် လယ်သမားများ စပါးဦးပေါ်စအချိန်တွင်
အထွတ်အမြတ်အဦးအဖျားအနေဖြင့် တပို့တွဲလတွင် ထမနဲထိုး
လှူဒါန်းသော အစဉ်အလာများရှိခဲ့ပါသည်။ မြန်မာ့ရိုးရာပွဲတော်
တစ်ခုအနေဖြင့်ထမနဲထိုးပွဲများကို မြန်မာနိုင်ငံအနှံ့အပြား၌ ကျင်း
ပလေ့ရှိပါသည်။

ရွှေတိဂုံစေတီတော် ဂေါပကအဖွဲ့သည် မြန်မာ့ရိုးရာ
အစဉ်အလာကို ထိန်းသိမ်းသောအားဖြင့် လည်းကောင်း၊ မြတ်ဗုဒ္ဓ
အား ကိုယ်တိုင်အားထုတ်အပ်သော ထမနဲများလှူဒါန်းနိုင်စေရန်
လည်းကောင်း၊ ထမနဲထိုးလှူဒါန်းပွဲများ ကျင်းပပါသည်။ တပို့တွဲ
လဆန်း (၁၄)ရက် ဖိတ်နေ့ညနေတွင် ထမနဲထိုးပြိုင်ပွဲ ကျင်းပ
ပြီး ဆုချီးမြှင့်ပွဲများတဆက်တည်း ကျင်းပပါသည်။ လပြည့်နေ့နံနက်
တွင် ထမနဲထိုးပြိုင်ပွဲဝင်သူအားလုံး အနည်းဆုံးထမနဲတစ်ပုဂံစီ
ဆွမ်းတော်ကပ်ကြီးရပါသည်။

ဂေါပကအဖွဲ့သည် လပြည့်နေ့နံနက်တွင် သံဃာတော်များ
အား ထမနဲဆွမ်းဆန်တော် လှူဒါန်းသောပွဲတော် ကျင်းပရာ၌

ပြိုင်ပွဲဝင် အားလုံးသည် သံဃာတော်(၅)ပါးစီတို့အား ထမနဲဆွမ်း
တော် လောင်းလှူစေပါသည်။ တပို့တွဲလပြည့်နေ့ အာရုံတက်ချိန်
တွင် ထမနဲဆွမ်း တော်နှင့်အတူ ပန်း၊ ရေချမ်း၊ ဆီမီး၊ သစ်သီး
စသည်တို့ဖြင့် ဆွမ်း တော်ကြီး ကပ်လှူပါသည်။ ယင်းနေ့နံနက်
(၇)နာရီတွင် သံဃာတော် (၆၃)ပါး ပင့်လျှောက်ပြီး ထမနဲဆွမ်းအ
ပါအဝင် ဆွမ်းဆန်တော်များ လောင်းလှူပါသည်။ ယင်းနေ့
နေ့လည်(၁)နာရီတွင် သြဝါဒါပါတိမောက်ဒေသနာတော်ကို ဟော
ပြောခြင်း၊ ရွတ်ဖတ်ခြင်း၊ အမေးအဖြေ ပြုခြင်းတို့ဖြင့် သြဝါဒါပါတိ
မောက် အခါတော်နေ့အခမ်းအနားကျင်းပပါသည်။

ရွှေတိဂုံစေတီတော် နှစ်၂၆၀၀ပြည့် ပွဲတော်

လေးဆူဓါတ်ပုံရွှေတိဂုံစေတီတော်မြတ်ကြီးကို စတင်တည်
ထားပူဇော်ခဲ့သည်မှာ နှစ်ပေါင်း ၂၆၀၀ပြည့်မြောက်ခဲ့ပြီ ဖြစ်သော
ကြောင့် ကြုံထောင့်ကြုံခဲလှသော ရွှေတိဂုံစေတီတော် နှစ်၂၆၀၀ပြည့်
အထိမ်းအမှတ်ပွဲတော်ကြီးကို သာသနာရေးဝန်ကြီးဌာန ပြည်ထောင်စု
ဝန်ကြီးနှင့် ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရအဖွဲ့က ဦးဆောင်ဦးရွက်ပြု
ကာ စည်ကားသိုက်မြိုက်စွာ ကျင်းပပူဇော်ပါသည်။

နှစ်၂၆၀၀ပြည့် ပွဲတော်ကျင်းပခြင်းဖြင့် ရွှေတိဂုံစေတီ
တော်မြတ်ကြီး၏ သက်တမ်းတော်ကို သတိပြုအမှတ်ရစေကာ
ကြီးမြတ်သော ဂုဏ်တော်များအား ဆည်းကပ်သန့်သန့်ကြည်ညိုနိုင်ကြမည့်အပြင်၊

မြတ်ဗုဒ္ဓ၏ အဆုံးအမဒေသနာတော်များကိုလည်း မမေ့မပျောက် စောင့်ရှောက်ရန်လည်း သတိရစေမည်ဖြစ်ပါသည်။ ပွဲတော်အကြို ကာလတွင် အထိန်းအမှတ်တံဆိပ် Logo ရေးဆွဲပြိုင်ပွဲ၊ ဓာတ်ပုံပြိုင်ပွဲ၊ ပန်းချီပြိုင်ပွဲ၊ စာစီစာကုန်းပြိုင်ပွဲများ ကျင်းပကာ ရွှေတိဂုံစေတီတော် မြတ်ကြီးအား ဆိုင်ရာအသိပညာ၊ အတတ်ပညာများဖြင့် ပူဇော်လျက် ရှိကြပြီဖြစ်ပါသည်။ ရွှေတိဂုံစေတီတော် ဗုဒ္ဓပူဇနိယပွဲတော်မတိုင်မီ ၁၃၇၃ ခုနှစ်၊ တပို့တွဲလပြည့်ကျော်(၄)ရက် (၁၁.၂.၂၀၁၂)မှစတင်၍ ရွှေတိဂုံစေတီတော်၌ ယခင်က တင်လှူပူဇော်ခဲ့ပြီး ပြတိုက်တွင် ထိန်းသိမ်းထားသည့် စိန်ဖူးတော် ငှက်မြတ်နားတော်တို့အား ရန်ကုန်တိုင်း ကွမ်းခြံ ကုန်းမြို့နယ် ကော့မှူးမြို့နယ် တွံတေးမြို့နယ်၊ ဗိုလ်တစ်ထောင် မြို့နယ်များရှိ ဆံတော်ကြိုစေတီ(၁၀)ဆူသို့ လှည့်လည်ကာ ဒေသခံ ပြည်သူများ၏ ဖူးမြော်ကြည်ညိုခြင်းကို အထူးခံယူပါသည်။

ရွှေတိဂုံစေတီတော် နှစ် ၂၆၀၀ပြည့်ပွဲတော်ကြီးတွင် ဗုဒ္ဓပူဇာ အနေဖြင့် သံဃာတော် ၂၆၀၀ ပါးတို့က ရွှေတိဂုံစေတီတော်မြတ်ကြီး အား ဗုဒ္ဓါဘိသေကအနေကဇာတင်ခြင်း၊ ရဟန်းရှင်လူပြည်သူအပေါင်း တို့က အထူးထူးသော ဆွမ်း၊ ပန်း၊ ရေချမ်း၊ ဆီမီး၊ သစ်သီးအမွှေး နံ့သာများဆက်ကပ် လှူဒါန်းပူဇော်ခြင်း၊ ဓမ္မပူဇာအနေဖြင့် ဖွင့်ပွဲအခမ်း အနားတွင် သံဃာတော်၊ သီလရှင်၊ ဥပသကာ၊ ဥပသကီ စသော ပရိသတ်အမျိုး(၄)ပါး (၂၆၀)စီတို့က မဟာပဋ္ဌာန်း ပစ္စယုဒ္ဒေသ ဒေသနာတော်များအား သံပြိုင် ရွတ်ဆိုပူဇော်ခြင်း၊ သံဃာတော်အရှင်

သူမြတ်များက မြတ်ဗုဒ္ဓ နှစ်သက်မြတ်နိုးတော်မူသော မဟာပဋ္ဌာန်း
ဒေသနာတော်များ(၁၅)ရက်တိုင် အသံမစဲရွတ်ဖတ်ပူဇော်ခြင်း၊ ဓမ္မ
ကထိက ဆရာတော်များက ညစဉ်ညတိုင်းဓမ္မဒေသနာတော်များ
ဟောကြားခြင်း၊ လူထုလူတန်းစားအလွှာအသီးသီးရှိ ဝတ်အသင်းများ
က ဓမ္မဒေသနာတော်များ နေ့စဉ်ရွတ်ဖတ်ပူဇော်ခြင်း၊ သံဃာပူဇာအနေ
ဖြင့် သံဃာတော် ၂၆၀၀ ပါးတို့အား တပေါင်းလဆန်း(၁၄)ဂုဏ်နေ့
အာရုံတက်ငွေ ဆွမ်းဆန်တော်လောင်းလှူခြင်း၊ ဖွင့်ပွဲအခမ်းအနား
ကျင်းပမည့် တပေါင်းလဆန်း(၁)ရက်နေ့တွင် သံဃာတော် ၂၆၀ ပါး
နှင့် သီလရှင် ၂၆၀ ပါးတို့အား နေ့ဆွမ်းဆက်ကပ်ခြင်း အစရှိသော
ဗုဒ္ဓပူဇာ၊ ဓမ္မပူဇာ၊ သံဃပူဇာဟု ဆိုအပ်သည့် ရတနာ(၃)ပါးတို့ကို
အားပါးတရ ပူဇော်ကြပါသည်။

ထိုမျှသာမက ပွဲတော်ကာလအတွင်း၌ ရွှေတိဂုံစေတီတော်
အောက်ပစ္စယံပတ်လည်တွင် ဘုရားဖူးလာပြည်သူများအား ပဒေသာ
ကပွဲ၊ ပြဇာတ်၊ ရုပ်သေး၊ ကွက်စိတ်၊ ခြင်းလုံးအလှခတ်ပွဲ၊ ရုပ်ရှင်ပွဲ
ရွှေတိဂုံသမိုင်းရုပ်သေပြကွက် စသည်များဖြင့်လည်း ဧည့်ခံဖျော်ဖြေ
မည်ဖြစ်ပါသည်။

ထိုပြင်ရွှေတိဂုံစေတီတော်ဆိုင်ရာ ဓါတ်ပုံပြပွဲ၊ ဗုဒ္ဓဂယာ
ဓါတ်ပုံပြပွဲ၊ ပန်းချီပြပွဲ စသည်များလည်း ခင်းကျင်းပြသမည်ဖြစ်
ပါသည်။ ဗုဒ္ဓဝင်ဇာတ်တော်ပန်းချီများအား Light Box များဖြင့်
ထွန်းညှိ ပြသပါသည်။ ရွှေတိဂုံစေတီတော်မြတ်ကြီးနှင့်တကွ အရံ
စေတီများကို လှုပ်စစ်မီးမောင်းများဖြင့် ပူဇော်ခြင်းသာမက၊ ဇရပ်

- ၈၇ -

တန်ဆောင်း၊ စောင်းတန်းများနှင့် သစ်ပင်၊ ပန်းပင်၊ ဥယျာဉ်များကို
လည်း မီးရောင်စုံများလှပစေဆာစွာ ထွန်းညှိပူဇော်ပါသည်။

ပွဲတော်ကာလအတွင်း ရွှေတိဂုံစေတီတော် အလယ်ပစ္စယံ
၌ နိဗ္ဗာန်ဈေးအနေဖြင့် စားသောက်ဖွယ်ရာများ၊ အချိုရည်၊ ကော်ဖီ
စသည်များကို ပုဂ္ဂိုလကအလှူရှင်များ၊ မိသားစုများ၊ ကုမ္ပဏီများ၊
စက်ရုံများ၊ အသင်းအဖွဲ့များအလိုက် လှူဒါန်းနိုင်ရန်လည်း စီစဉ်ပေး
ထားပါသည်။

ရွှေတိဂုံစေတီတော် နှစ်၂၆၀၀ပြည့်ပွဲတော် အထိမ်း အမှတ်
အဖြစ် စာအုပ်၊ စာစောင်၊ ပြက္ခဒိန်၊ အင်္ကျီ၊ ကက်ဦးထုပ်၊ သော့ချိတ်၊
ဘုရားပုံတော်စသည်များကိုလည်း အမှတ်တရအနေဖြင့် ရောင်းချ
ပေးပါသည်။

အထူးသဖြင့် ပွဲတော်ကာလ [ဖေဖော်ဝါရီလ (၁၀)ရက်မှ
မတ်လ(၁၀)ရက်] အတွင်း ကြုံထောင့်ကြုံခဲလှသော ရွှေတိဂုံစေတီ
တော်နှစ်၂၆၀၀ပြည့်ပွဲတော်ကြီးတွင် လူထုလူတန်းစား အလွှာ အသီး
သီးတို့က မိမိတို့၏ဥစ္စာနေ ငွေအသပြာများဖြင့်သာမက၊ မိမိတို့၏
အသက်မွေးဝမ်းကြောင်း လုပ်ငန်းဖြစ်သော အနုပညာ၊ အသိပညာ၊
အတတ်ပညာများဖြင့် ပူဇော်ခြင်း၊ မိမိတို့၏ စက်ရုံအလုပ်ရုံ အရောင်း
ဆိုင် စသည်တို့က ထုတ်လုပ်ရောင်းချသော ပစ္စည်းများဖြင့် ပူဇော်ခြင်း
စသော ပူဇော်မှုအမျိုးမျိုးတို့ဖြင့် ပါဝင်ကုသိုလ်ပြုနိုင်ရန်လည်း စီမံ
ဆောင်ရွက်ထားပါသည်။

ပွဲတော်ကာလအတွင်း ဖူးပွင့်ဝေဆာနေသော အပွင့်ပန်းအပင်
များဖြင့် ပန်းပေါင်း ၈၄၀၀၀ စိုက်ပျိုးပူဇော်ပွဲကြီးကို ထူးကဲမွန်မြတ်လှစွာ
ခင်းကျင်းပူဇော်ပါသည်။

ပန်းပေါင်း ၈၄၀၀၀ စိုက်ပျိုးပူဇော်ရာ၌ ပန်းဝါသနာရှင်များ၊
ပန်းစိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်သူများ၊ အလှူရှင်များတို့၏ ပေါင်းစုအားဖြင့်
ပူဇော်ပါသည်။

ပန်းလှူဒါန်းလိုသော အလှူရှင်များ၊ ပန်းစိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်
သူများသည် ပွဲတော်ကာလအတွင်း (၁၀ ၂၀ ၂၀၁၂ မှ ၁၀ ၃၀ ၂၀၁၂)
ရောင်စုံပန်းများဖူးပွင့်စေရန် ချိန်ကိုက်တွက်ချက် စိုက်ပျိုး၍ လှူဒါန်း
ပါသည်။

လှည့်လည်ပူဇော်ခံသော ဆံတော်ကြီးစေတီများ

စေတီဘွဲ့တော်	တည်ရှိသည့် ကျေးရွာ	မြို့နယ်	ရောက်ရှိမည့် နေ့စွဲ
ကျိုက်ဒေးကနောင်	ဒေးတနော်	ကွမ်းခြံကုန်း	(၁၁-၂-၂၀၁၂)
ကျိုက်အံ့ခလွန်း	အင်္ဂလုံး	ကွမ်းခြံကုန်း	(၁၂-၂-၂၀၁၂)
ဆပုဂံ	ဆပုဂံ	ကျော့မှူး	(၁၃-၂-၂၀၁၂)
ကျိုက်တဂိုးနွတ်	တရပ်ကုန်း	ကျော့မှူး	(၁၄-၂-၂၀၁၂)
ကျိုက်တဂိုးတွတ်	တဂူခြံ	ကျော့မှူး	(၁၅-၂-၂၀၁၂)
ကျိုက်မွန်ထို	လက်ခိုက်	ကျော့မှူး	(၁၆-၂-၂၀၁၂)
ကျိုက်ကျော့မှူး	ကျော့မှူး	ကျော့မှူး	(၁၇-၂-၂၀၁၂)
ဖလကြီး	ဘုရားကြီး	တွံတေး	(၁၈-၂-၂၀၁၂)
ကျိုက်ကေသာ	ကဘင်း	တွံတေး	(၁၉-၂-၂၀၁၂)
ဗိုလ်တထောင်		ဆိပ်ကမ်း	(၂၀-၂-၂၀၁၂)
(ကျိုက်ဒေးအပ်)			

ကျင်းပသော အခမ်းအနားကြီးများ

(၁)	အကြိုလှည့်လည်ပူဇော်ပွဲ	(၁၁.၂.၂၀၁၂)မှ(၂၁.၂.၂၀၁၂) တပို့တွဲလပြည့်ကျော်(၄)ရက်မှ တပို့တွဲလကွယ်နေ့အထိ
(၂)	ဗုဒ္ဓပူဇော်ယဉ်တော်ဖွင့်ပွဲ	(၂၂.၂.၂၀၁၂)နံနက်(၉)နာရီ
(၃)	အသံမစဲမဟာပဋ္ဌာန်းပူဇော်ပွဲ	(၂၂.၂.၂၀၁၂)မှ(၇.၃.၂၀၁၂)
(၄)	လူပုဂ္ဂိုလ်များ ဓမ္မဒေသနာ တော်များ ရွတ်ဆိုပူဇော်ပွဲ	(၂၂.၂.၂၀၁၂)မှ(၆.၃.၂၀၁၂)
(၅)	သံဃာတော် ၂၆၀၀ပါးဖြင့် ဗုဒ္ဓါဘိသေကအနေကဇာ တင်ပြီး၊ ဆွမ်းဆန်တော် လောင်းလှူပွဲ	(၆.၃.၂၀၁၂)(အဖိတ်နေ့) နံနက်(၆)နာရီ
(၆)	ဆွမ်းတော်ကြီး ဆက်ကပ် လှူဒါန်းပွဲ	(၇.၃.၂၀၁၂)(လပြည့်နေ့) နံနက်(၅)နာရီ
(၇)	လှူဒါန်းမှုအစုစုတို့အတွက် ရေစက်ချပွဲ	(၇.၃.၂၀၁၂)(လပြည့်နေ့) နံနက်(၉)နာရီ
(၈)	ကောင်းမှုရှင်များနှင့်ပြိုင်ပွဲတွင် ဆုရရှိသူများအား ဂုဏ်ပြုမှတ် တမ်းလွှာများ-ဆုများချီးမြှင့်ပွဲ	(၇.၃.၂၀၁၂)ည(၇)နာရီ

ဗဟိုကော်မတီ

- (၁) ဒေါက်တာမြင့်သိန်း ဥက္ကဋ္ဌ
တိုင်းဒေသကြီးဝန်ကြီး
လူမှုရေးဝန်ကြီးဌာန၊ ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး
- (၂) ဦးဇော်ဇော်ဦး အတွင်းရေးမှူး
တိုင်းဒေသကြီးသာသနာရေးမှူး

ဂေါပကအဖွဲ့နှင့်အာဏာပိုင်အဖွဲ့အစည်းများမှ တာဝန်ရှိသူများ
အပါအဝင် စုစုပေါင်း (၁၄)ဦးဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားပါသည်။

ဗုဒ္ဓါဘိသေကအနေကဇာတင်ပွဲနှင့် ဆွမ်းဆန်တော်လောင်းလှူပွဲ
ကျင်းပရေးဆပ်ကော်မတီ

- (၁) ဦးသန်းမြင့် ဥက္ကဋ္ဌ
တိုင်းဒေသကြီးဝန်ကြီး၊
စီမံကိန်းနှင့်စီးပွားရေးဝန်ကြီးဌာန
- (၂) ဦးစိန်ဝင်းအောင် ဒု-ဥက္ကဋ္ဌ
ဂေါပကအဖွဲ့ဝင် (အုပ်ချုပ်ရေး)
- (၃) ဦးဝင်းကြိုင် အတွင်းရေးမှူး
ရုံးအဖွဲ့မှူး
- (၄) ဦးကျော်ဝင်းစိုး တွဲဘက်အတွင်းရေးမှူး
ဒု-ရုံးအဖွဲ့မှူး (ရွှေတိဂုံ)

အာဏာပိုင်အဖွဲ့အစည်းများမှ တာဝန်ရှိသူများ
အပါအဝင် စုစုပေါင်း (၂၀)ဦးဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားပါသည်။

လှည့်လည်အပ္ပဇော်ခံရေး ဆပ်ကော်မတီ

(၁) ဦးအောင်ခင် ဥက္ကဋ္ဌ

တိုင်းဒေသကြီးဝန်ကြီး၊

လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးဝန်ကြီးဌာန

(၂) ဦးလှအောင် ဥက္ကဋ္ဌ

မော်တော်ယာဉ်လုပ်ငန်းပေါင်းစုံထိန်းသိမ်းရေး

ကြီးကြပ်မှုကော်မတီ(ဗဟို)

(၃) ဦးမောင်မောင်ဝင်း တွဲဘက်အတွင်းရေးမှူး

ဌာနခွဲမှူး(အတွင်းရေးမှူးဌာန)၊ ရွှေတိဂုံ

ဂေါပကအဖွဲ့နှင့်အာဏာပိုင်အဖွဲ့အစည်းများမှ တာဝန်ရှိသူများ

အပါအဝင် စုစုပေါင်း (၂၁)ဦးဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားပါသည်။

ဆွမ်းတော်ကြီးဆက်ကပ်ရေးနှင့် ဓမ္မဒေသနာတော်များ

ရွတ်ပတ်ပူဇော်ခြင်း ဆပ်ကော်မတီ

(၁) ဒေါ်စန်းစန်းနွယ် ဥက္ကဋ္ဌ

တိုင်းဒေသကြီးဝန်ကြီး

ဘဏ္ဍာရေးနှင့်အခွန်ဝန်ကြီးဌာန

(၂) ဦးကျော်ထွန်း ဒု-ဥက္ကဋ္ဌ

ဂေါပကအဖွဲ့ဝင် (ဗဟိုသိုလှောင်ရေး)

(၃) ဦးကျော်ဝင်းစိုး အတွင်းရေးမှူး

ဒု-ရုံးအဖွဲ့မှူး

- (၄) ဒေါသန်းသန်းဌေး တွဲဘက်အတွင်းရေးမှူး
ဌာနမှူး (ပြတိုက်/ပြခန်း)

ဂေါပကအဖွဲ့နှင့်အာဏာပိုင်အဖွဲ့အစည်းများမှ တာဝန်ရှိသူများ
အပါအဝင် စုစုပေါင်း (၂၁)ဦးဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားပါသည်။

ပျော်ပွဲရွှင်ပွဲကျင်းပရေး ဆပ်ကော်မတီ

- (၁) ဦးကျော်စိုး ဥက္ကဋ္ဌ
တိုင်းဒေသကြီးဝန်ကြီး
သစ်တောနှင့်စွမ်းအင်ဝန်ကြီးဌာန

- (၂) ဦးသိန်းလင်း ဒု-ဥက္ကဋ္ဌ
ဂေါပကအဖွဲ့ဝင် (လုံခြုံ/မီးသတ်)

- (၃) ဦးထွန်းအောင်ငွေ အတွင်းရေးမှူး
ဒု-ရုံးအဖွဲ့မှူး

- (၄) ဒေါ်မြမြဝင်း တွဲဘက်အတွင်းရေးမှူး
ဌာနမှူး (လုပ်ငန်းဌာန)

ဂေါပကအဖွဲ့နှင့်အာဏာပိုင်အဖွဲ့အစည်းများမှ တာဝန်ရှိသူများ
အပါအဝင် စုစုပေါင်း (၁၂)ဦးဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားပါသည်။

တရားပွဲကျင်းပရေး ဆပ်ကော်မတီ

- (၁) ဒေါက်တာတင်သိန်းလွင် ဥက္ကဋ္ဌ
ဂေါပကအဖွဲ့ဝင် (ရွှေနှင့်ရတနာ)

- (၂) ဦးဇော်ဇော်ဦး ဒု-ဥက္ကဋ္ဌ
တိုင်းဒေသကြီးသာသနာရေးမှူး
- (၃) ဒေါ်လှလှသိန်း အတွင်းရေးမှူး
ဌာနမှူး (ရွှေနှင့်ရတနာဌာန)

ဂေါပကအဖွဲ့နှင့်အာဏာပိုင်အဖွဲ့အစည်းများမှ တာဝန်ရှိသူများ
အပါအဝင် စုစုပေါင်း (၂၁)ဦးဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားပါသည်။

ပြန်ကြားရေးနှင့်မှတ်တမ်းပြုစုရေးဆပ်ကော်မတီ

- (၁) ဦးသောင်းညွန့် ဥက္ကဋ္ဌ
ဂေါပကအဖွဲ့ဝင် (စက်မှု)
- (၂) ဦးမြင့်အုန်း ဒု-ဥက္ကဋ္ဌ(၁)
ဂေါပကအဖွဲ့ဝင်
- (၃) ဦးမြင့်ဆွေ ဒု-ဥက္ကဋ္ဌ(၂)
တိုင်းဒေသကြီးဦးစီးမှူး
ပြန်ကြားရေးနှင့်ပြည်သူ့ဆက်ဆံရေးဦးစီးဌာန
- (၄) ဒေါ်ညိုညိုဝင်း အတွင်းရေးမှူး
ဌာနမှူး (အတွင်းရေးမှူးဌာန)

ဂေါပကအဖွဲ့နှင့်အာဏာပိုင်အဖွဲ့အစည်းများမှ တာဝန်ရှိသူများ
အပါအဝင် စုစုပေါင်း (၈)ဦးဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားပါသည်။

လုံခြုံရေး/မီးဘေးကာကွယ်ရေးနှင့် ကျန်းမာရေးဆပ်ကော်မတီ

- (၁) ဗိုလ်မှူးကြီးတင်ဝင်း ဥက္ကဋ္ဌ
 တိုင်းဒေသကြီးဝန်ကြီး
 လုံခြုံရေးနှင့်နယ်စပ်ရေးရာဝန်ကြီးဌာန
- (၂) ဦးသိန်းလင်း ဒု-ဥက္ကဋ္ဌ
 ဂေါပကအဖွဲ့ဝင် (လုံခြုံ/မီးသတ်)
- (၃) ဦးထွန်းအောင်ငွေ တွဲဘက်အတွင်းရေးမှူး
 ဒု-ရုံးအဖွဲ့မှူး

ဂေါပကအဖွဲ့နှင့်အာဏာပိုင်အဖွဲ့အစည်းများမှ တာဝန်ရှိသူများ
 အပါအဝင် စုစုပေါင်း (၁၂)ဦးဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားပါသည်။

ဘဏ္ဍာရေး ဆပ်ကော်မတီ

- (၁) ဦးစံလင်း ဥက္ကဋ္ဌ
 ဂေါပကအဖွဲ့ဝင် (ဘဏ္ဍာရေး)
- (၂) ဦးစိုင်းသော်ဝင်း ဒု-ဥက္ကဋ္ဌ
 ခရိုင်အုပ်ချုပ်ရေးမှူး
 ရန်ကုန်တောင်ပိုင်းခရိုင် အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးဦးစီးဌာန
- (၃) ဒေါ်ဝင်းဝင်းနိုင် အတွင်းရေးမှူး
 ဌာနမှူး (ဘဏ္ဍာရေးဌာန)

ဂေါပကအဖွဲ့နှင့်အာဏာပိုင်အဖွဲ့အစည်းများမှ တာဝန်ရှိသူများ
 အပါအဝင် စုစုပေါင်း (၆)ဦးဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားပါသည်။

ဓမ္မသဘင်ပွဲနှင့် ဓမ္မကထိကဆရာတော်ကြီးများ

ဒေါက်တာဘဒ္ဒန္တကုမာရာဘိဝံသ	တပေါင်းလဆန်း(၁)ရက်
(ဗန်းမော်ဆရာတော်)	(၂၂.၂.၂၀၁၂)

အဘိဓဇမဟာရဋ္ဌဂုရု၊ အဘိဓဇအဂ္ဂမဟာ	ဗုဒ္ဓဟူးနေ့
သဒ္ဓမ္မဇောတိက၊ အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ၊ D.Litt	
ဥက္ကဋ္ဌ၊ နိုင်ငံတော်သံဃာ့မဟာနာယကအဖွဲ့	

ဒေါက်တာဘဒ္ဒန္တနန္ဒမာလာဘိဝံသ	တပေါင်းလဆန်း(၂)ရက်
(ပါမောက္ခချုပ်ဆရာတော်)	(၂၃.၂.၂၀၁၂)

အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာထေရဝါဒ	ကြာသပတေးနေ့
ဗုဒ္ဓသာသနာပြုတက္ကသိုလ်	

ဒေါက်တာဘဒ္ဒန္တဉာဏိဿရ	တပေါင်းလဆန်း(၃)ရက်
(သီတဂူဆရာတော်)	(၂၄.၂.၂၀၁၂)

အဓိပတိဆရာတော်၊ သီတဂူကမ္ဘာ	သောကြာနေ့
ဗုဒ္ဓတက္ကသိုလ်၊ စစ်ကိုင်းတောင်ရိုး	

ဘဒ္ဒန္တသီရိနွှာဘိဝံသ	တပေါင်းလဆန်း(၄)ရက်
(ယောဆရာတော်)	(၂၅.၂.၂၀၁၂)

တိပိဋကဓရ၊ ဓမ္မဘဏ္ဍာဂါရိက၊	စနေနေ့
အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ၊ မဟာဝိသုဒ္ဓါရုံ	
စာသင်တိုက်၊	

ဘဒ္ဒန္တဂုဏိကာဘိဝံသ	တပေါင်းလဆန်း(၅)ရက်
အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ၊	(၂၆.၂.၂၀၁၂)

အဂ္ဂမဟာဂန္ထဝါစကပဏ္ဍိတ၊	တနင်္ဂနွေနေ့
နိုင်ငံတော်သံဃာ့မဟာနာယကအဖွဲ့	
(တွဲဖက်အကျိုးဆောင်)	

ဘဒ္ဒန္တဣန္ဒြ	တပေါင်းလဆန်း(၆)ရက်
(ညောင်ကန်အေးဆရာတော်)	(၂၇ ၂ ၂၀၁၂)
အဂ္ဂမဟာကမ္မဋ္ဌာနာစရိယ၊	တနင်္လာနေ့
မဟာဓမ္မကထိကဗဟုဇနဟိတဓရ	

လယ်တီဘဒ္ဒန္တဇာဂရာဘိဝံသ	တပေါင်းလဆန်း(၇)ရက်
(ကလေးဝဆရာတော်)	(၂၈ ၂ ၂၀၁၂)
အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ၊ အဂ္ဂမဟာကမ္မဋ္ဌာနာစရိယ၊	အင်္ဂါနေ့
ဒွိပိဋကဓရ၊ ဒွိပိဋကကောဝိဒ	

လယ်တီ ဘဒ္ဒန္တ စန္ဒာဝရ	တပေါင်းလဆန်း(၈)ရက်
	(၂၉ ၂ ၂၀၁၂)ဗုဒ္ဓဟူးနေ့

ဘဒ္ဒန္တ ဣန္ဒြ	တပေါင်းလဆန်း(၉)ရက်
ဓမ္မကထိက ဗဟုဇနဟိတဓရ	(၁ ၃ ၂၀၁၂)
	ကြာသပတေးနေ့

ဘဒ္ဒန္တ နာဂိတ	တပေါင်းလဆန်း(၁၀)ရက်
အဂ္ဂမဟာဂန္ထဝါစကပဏ္ဍိတ၊ ဒွိပိဋကဓရ	(၂ ၃ ၂၀၁၂)
နိုင်ငံတော် ဗဟိုသံဃဝန်ဆောင်	သောကြာနေ့

ဘဒ္ဒန္တ ကေသရ	တပေါင်းလဆန်း(၁၁)ရက်
ဓမ္မာစရိယ	(၃ ၃ ၂၀၁၂)စနေနေ့

ဘဒ္ဒန္တဂုဏ္ဍာလင်္ကာရ	တပေါင်းလဆန်း(၁၂)ရက်
ပိဋက(၁)ဘုံဆောင်၊	(၄ ၃ ၂၀၁၂)
သာသနာဓဇဓမ္မာစရိယ	တနင်္ဂနွေနေ့

ဘဒ္ဒန္တကောဏ္ဍည	တပေါင်းလဆန်း(၁၃)ရက်
သာသနာဓဇဓမ္မာစရိယ	(၅ ၃ ၂၀၁၂)၊ တနင်္လာနေ့

ဘဒ္ဒန္တနာရဒါဘိဝံသ

(လှရတနာဆရာတော်)

ပထမကျော်၊ အဂ္ဂမဟာအကျော်၊

အဋ္ဌကထာပြန်အကျော်၊

သံ၊ အေ၊ စ၊ ဓမ္မာစရိယ၊ ဝဋ်သကာ၊

ပါဠိပါရဂူ

တပေါင်းလဆန်း(၁၄)ရက်

(ဇူလိုင် ၂၀၁၂)

အင်္ဂါနေ့

ဘဒ္ဒန္တဇနကာဘိဝံသ

(ချမ်းမြေ့ဆရာတော်)

အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ၊

အဂ္ဂမဟာကမ္မဋ္ဌာနာစရိယ၊

အဘိဓဇအဂ္ဂမဟာသဒ္ဓမ္မဇောတိက

တပေါင်းလပြည့်နေ့

(၇ ဇူလိုင် ၂၀၁၂)

ဗုဒ္ဓဟူးနေ့

- ၉၉ -

တည်နေရာနှင့်အကျယ်အဝန်း

- တည်နေရာ - ရန်ကုန်တိုင်း၊ ဒဂုံမြို့နယ်၊
သိဂုံတ္ထရကုန်းတော်ပေါ်တွင်
တည်ရှိသည်
- ကုန်းတော်အမြင့် - ပင်လယ်ရေမျက်နှာပြင်
အထက် (၁၉၀)ပေ
- ဉာဏ်တော်အမြင့် - (၃၂၆)ပေ၊ (၁၀၀ မီတာခန့်)
- ဝတ္ထကမြေအကျယ်အဝန်း - (၁၁၄)ဧက၊ (၄၆ ဟတ်တာ)
- ရင်ပြင်တော်အကျယ်အဝန်း - (၁၄)ဧက၊ (၆ ဟတ်တာ)
- ရင်ပြင်တော် တောင်/မြောက် - (၉၀၀)ပေ
- ရင်ပြင်တော် အရှေ့/အနောက် - (၇၀၀)ပေ

စိန်ဖူးတော်

- အမြင့် - ၂၂ လက်မ (၅၆ စင်တီမီတာ)
- အချင်း - ၁၀.၅ လက်မ (၂၇ စင်တီမီတာ)
- စိန်လုံးရေ - ၄၃၅၁
- ကာရက် - ၁၈၀၀
- အထွတ်စိန် - ၇၆ ကာရက် (၈၇ ရတီ)

ငှက်မြတ်နား

- အရှည်ဆုံးနေရာ - ၄ပေ ၂လက်မ (၁၃၀ စင်တီမီတာ)
- အကျယ်ဆုံးနေရာ - ၂ပေ ၆လက်မ (၇၆ စင်တီမီတာ)
- အလေးချိန် - ၉၂၄ ပေါင် (၄၁၉ ကီလိုဂရမ်)

ဆည်းလည်းပဒေသာ

- ရွှေဆည်းလည်းပေါင်း - ၁၂ လုံး
စံနစ် - ဘောဘယ်ယာရင်ဖြင့်
လည်သောစံနစ်

ပန်းလည်တိုင်

- အလျား - ၃၈ ပေ $\frac{2}{3}$ လက်မ
အဆက် - ၃ ဆက်
အရင်းပိုင်းအချင်း - ၄ လက်မ
အဖျားပိုင်းအချင်း - ၂ $\frac{1}{2}$ လက်မ
ရွှေကွင်းပေါင်း - ဗုဒ္ဓရုပ်ပွားတော်(၄)ဆူပါသော
ရွှေကွင်းပေါင်း(၄၅)ကွင်းဖြင့်
မူန်းချယ်ထားသည်။

ထီးတော်

- ထီးတော်ဘုံဆင့်ပေါင်း - ၇ ဆင့်
ထီးတော်အမြင့် - ၄၃ ပေ (၁၃မီတာ)
အကျယ်ဆုံးအချင်း - ၁၅ ပေ ၆လက်မ (၅မီတာ)
ရွှေသားအလေးချိန် - ၁ တန် (၅၀၀ ကီလိုဂရမ်)
လက်ဝတ်ရတနာမျိုးစုံ - ၈၃၈၅၀ ခု
ရွှေဆည်းလည်းပေါင်း - ၄၀၁၆ လုံး
ရွှေညောင်ရွက်ပေါင်း - ၁၈၀၅ ရွက်
ငွေဆည်းလည်းပေါင်း - ၄၇၄ လုံး
ရွှေ၊ ငွေ၊ ကြေးစပ်ဆည်း - ၇၉၃ (ထီးထောက်)
လည်းပေါင်း
ရတနာရွှေကြုတ်ပေါင်း - ၉ ခု

ထီးတော်ဆိုင်ရာအလေးချိန်

မူလထီးတော်ဟောင်းရှိ - ၁၄၄. ၈၉ ပိဿာ
ရွှေအလေးချိန်

ထီးတော်သစ်(ရွှေ)

ရွှေသား+ရတနာပစ္စည်းမျိုးစုံ - ၃၂၆ ပိဿာ
ရွှေညောင်ရွက် ၁၈၀၅ ရွက် - ၁၃. ၅၉ ပိဿာ
ရွှေဆည်းလည်းပေါင်း၄၀၁၆လုံး - ၁၅၈. ၃၄ ပိဿာ
ရတနာရွှေကြုတ် (၉)ခု - ၄. ၅၀ ပိဿာ
ပေါင်း - ၅၀၂. ၄၃ ပိဿာ
၀. ၈ တန်

----- x -----

သံမဏိအလေးချိန် - ၄. ၄၇ တန်
ရွှေအလေးချိန် - ၀. ၈၀ တန်
ကြေးအလေးချိန် - ၀. ၈၃ တန်
ရွှေဆည်းလည်း+ရွှေငွေကြေး - ၀. ၂၀ တန်
စပ်ဆည်းလည်း
ထီးတော်အလေးချိန်ပေါင်း - ၆. ၃ တန်

ထီးတော်အစိတ်အပိုင်းများ

စွန်းလေးဘုံ အမြင့်(၄)ခုပေါင်း - ၄ ပေ
ဆပ်သွားဖူးအမြင့် - ၁၂ ပေ
အကျယ်ဆုံးအချင်း - ၃ ပေ ၄ လက်မ
အကျဉ်းဆုံးအချင်း - ၁ ပေ ၈ လက်မ
စိန်တောင် (၂)ဘုံ x ၄ ခု - ၂၈ ခု
မှန်ကင်းတိုင် (၂)ဘုံ x ၄ ခု - ၂၈ ခု
ဆိုင်းကြိုး - ၁၆ ချောင်း
ထီးထောက် - ၃၂ ချောင်း

စေတီတော်ကြီးတစ်ဆူလုံး

ရွှေအလေးချိန်	- ၂၀၃၄. ၆၈ပိဿာ(၃. ၀၈ တန်)
ကြေးအလေးချိန်	- ၁၄၅ တန်
Stainless Steel အလေးချိန်	- ၄. ၄၇ တန်

ရွှေစင်ရွှေပြား

၁။ ၁၈၉၉-ခုနှစ်မှ	ငှက်ပျောဖူးမှအောက်ကြာနု	၁၀၁၁၄ ကွက်	
၁၉၃၁-ခုနှစ်ထိ	ခါးစည်းရင်စည်းတော်ကြီး(၆)ရစ်	၆၂၂ ကွက်	
	ပထမဖောင်းရစ်(၈)ရစ်	၆၉၃ ကွက်	၁၂၆၀၁
	ပထမဂေါ့ရစ်(၉)ရစ်	၁၀၄၉ ကွက်	
	ဒုတိယဖောင်းထိပ်(၁)ရစ်	၁၂၂ ကွက်	
၂။ ၁၉၃၆-ခုနှစ်	ဒုတိယဖောင်းရစ်(၁)မှ(၆)အထိ		၅၅၂
၃။ ၁၉၇၂-ခုနှစ်	ဒုတိယဖောင်းအောက်ခြေအရစ်	၁၄၄ ကွက်	
	ဒုတိယဂေါ့ရစ် (O,AA,A,B,C, D,AD,AE,E)	၁၀၉၁ ကွက်	၁၂၇၆
	ဂေါ့အနား(၄)လက်မရစ်	၄၁ ကွက်	
၄။ ၁၉၇၃/၇၄ခုနှစ်	ဒုတိယဂေါ့ရစ် E,F,AB	၂၁၇ ကွက်	} ၁၂၅၈
	ဂေါ့အနား(၄)လက်မရစ်နှင့် G	၂၁၆ ကွက်	
	တတိယဖောင်းရစ်(I,K,L,M,N)	၈၂၅ ကွက်	
၅။ ၁၉၇၇-ခုနှစ်	တတိယဂေါ့ရစ်(၂,၄,၅,၆,၇,၈, ၉,၁၀,၁၁,၁၂)		၁၆၃၂
၆။ ၁၉၇၈-ခုနှစ်	တတိယဂေါ့ရစ်(၁၁,၁၄,၁၆,၁၇)		၃၈၂
၇။ ၁၉၈၀-၁၉၈၁ ခုနှစ်	တတိယဂေါ့ရစ်(၃,၁၁,၁၆,၁၇)		၆၄၉

၈။ ၁၉၈၅-၁၉၈၆ ခုနှစ်	ငှက်ပျောဖူးမှ တတိယဂေါ့ အတွင်းအစားထိုးရင်စည်းတော် အရစ် (၂) (၃) (၄) (၅) (၆) (၇) (၈) (၉) တွင် အသစ်ကပ်		၂၁၆၆
၉။ ၁၉၉၁-၉၂ ခု	သပိတ်မှောက်တွင် အသစ်ကပ် ၁၃၂၅ ရင်စည်းတော်အောက်ခြေ အသစ်ကပ်	၂၇၂	၁၅၉၇
၁၀။ ၁၉၉၉-ခုနှစ်	ငှက်ပျောဖူးတွင်အသစ်ကပ် ၅၇၁ သပိတ်မှောက်တွင်အသစ်ကပ် ၁၃၈၈ ခေါင်းလောင်းတွင်အသစ်ကပ် ၅၈၅၅ အခြားနေရာစုံတွင် အစားထိုး (၄၄၂၄)		၇၈၁၄
၁၁။ ၂၀၀၀-ခုနှစ်	ခေါင်းလောင်းတော်တွင်အသစ် ကပ် အစားထိုး (၂)ကွက်		၄၇၁
၁၂။ ၂၀၀၁/၂၀၀၂ ခုနှစ်	ခေါင်းလောင်းတော်တွင်အသစ် ကပ်၊ အစားထိုး (၃၅)ကွက်		၁၅၂၅
၁၃။ ၂၀၀၄/၂၀၀၅	ရင်စည်းအထက်(၁)ရစ် အသစ် ၂၆၀ ကပ်၊ခေါင်းလောင်းအပေါ်နှုတ် ၄၃၁ ခမ်းအသစ်၊ ခေါင်းလောင်း အောက်နှုတ်ခမ်းအသစ် ၁၀၈၅ နေရာစုံပြုပြင်အစားထိုး(၁၈၅၆) ရွှေပြားအကွက်ပေါင်း(ချပ်) = ၃၃၆၉၉ ကွက် ရွှေသားအလေးချိန် = ၁၇၀၀ ပိဿာ		၁၇၇၆

ရွှေတိဂုံစေတီတော် ဝတ္ထုကမြေအတွင်းရှိ
သဃသနိကအဆောက်အအုံများ စာရင်း

၁။ စေတီများ/စေတီရံများ

(က)	အထက်ပစ္စယံစေတီများ	၆၉ ဆူ
	စေတီတော်ကြီး	၁
	အထက်ပစ္စယံအရံစေတီ	၆၈
(ခ)	ရင်ပြင်တော်စေတီများ	၇၅ ဆူ
	ရင်ပြင်တော်ပတ်လည်ရှိ အရံစေတီ	၄၉
	နောင်တော်ကြီး	၁
	နောင်တော်ကြီးအရံစေတီများ	၂၄
	ထီးတော်စေတီ	၁
(ဂ)	အလယ်ပစ္စယံစေတီများ	၂ ဆူ
	ခိုစာကွင်းအနီး (တောင်ဘက်အလယ်	၁
	ပစ္စယံ)	
	ပုံတူစေတီ (ရာဟုထောင့်အလယ်	၁
	ပစ္စယံ)	
(ဃ)	အောက်ပစ္စယံစေတီများ	၃ ဆူ
	တန့်တော်မူစေတီ(ရွှေတိဂုံဘုရားလမ်း)	၁
	စ-ခ-ဗ-ဝစေတီ(ရာဟုအောက်ပစ္စယံ)	၁
	အောင်မင်းခေါင်စေတီ (အနောက်	၁
	အောက်ပစ္စယံ)	

ပေါင်း ၁၄၉ဆူ

၂။	အုတ်ဂူစေတီ (ဂန္ဓကုဋိတိုက်ခံစေတီ)	၁၀၄ ဆူ
(က)	ဆီမိခုံအတွင်း	၆၃
(ခ)	ရင်ပြင်တော် (ဆီမိခုံအပြင်ပိုင်း)	၄၁

- ၃။ အုတ်ဂူပြာသာဒ် (ဂန္ဓကုဋီတိုက်ခံပြာသာဒ်) ၇၆ ဆူ
- (က) ဆီမီးခုံအတွင်း ၁၄
- (ခ) ရင်ပြင်တော်(ဆီမီးခုံအပြင်ပိုင်း) ၆၂
- ၄။ အုတ်ဂူ (ဂန္ဓကုဋီတိုက်) ၄၇ ဆူ
- (က) အထက်ပစ္စယံ (ပတ္တမြားမျက်ရှင်) ၁
- (ခ) ဆီမီးခုံအတွင်း ၁
- (ဂ) ရင်ပြင်တော် (ဆီမီးခုံအပြင်ပိုင်း) ၄၅
- ၅။ ဇရပ်၊ တန်ဆောင်း၊ ဓမ္မာရုံ၊ ပိဋကတ်တိုက်၊ ၁၆၄ ဆူ
- ဘုန်းကြီးကျောင်း
- (က) အထက်ပစ္စယံ (ပတ္တမြားမျက်ရှင်ရှေ့) ၁
- (ခ) ရင်ပြင်တော် ၇၉
- (၁) အာရုံခံမုခ်ဦးတန်ဆောင်းများ ၄
- (ကက) တောင်ဘက်အာရုံခံတန်ဆောင်း
- (ခခ) အနောက်ဘက်အာရုံခံတန်ဆောင်း
- (ဂဂ) မြောက်ဘက်အာရုံခံတန်ဆောင်း
- (ဃဃ) အရှေ့ဘက်အာရုံခံတန်ဆောင်း
- (၂) ရင်ပြင်တော်တောင်မှအနောက်ကြား ၉
- (ကက) ဗုဒ္ဓဟူးညနေတန်ဆောင်း
- (ခခ) ပုညကုသလအသင်းတန်ဆောင်း
- (ဂဂ) ရွှေတောင်ငွေတောင်တန်ဆောင်း
- (ဃဃ) နေလတန်ဆောင်း (နောက်တိုး)
- (ငင) အောင်ရွှေထီးတန်ဆောင်း
- (စစ) သီလရက္ခိတတန်ဆောင်း
- (ဆဆ) ရခိုင်တန်ဆောင်း

(၉၉) ရွှေဂုဏ်မြင့်တန်ဆောင်း

(၉၉) ဦးချိန်တန် တန်ဆောင်း

(၃) ရင်ပြင်တော်အနောက်မှမြောက်ကြား၂၆

(ကက) ဦးမောင်ကလေးဒေါ်ကျွတ်တန်ဆောင်း

(ခခ) ဗုဒ္ဓသာသနဟိတတန်ဆောင်း

(ဂဂ) စေတနာသမ္ဘာရတန်ဆောင်း

(ဃဃ) ပဲခူးတန်ဆောင်း

(ငင) ဒေါ်စောမြတန်ဆောင်း

(စစ) ဆောက်လုပ်ရေးတန်ဆောင်း

(ဆဆ) စဉ်းကူးမင်းတန်ဆောင်း

(၉၉) မဟိန္ဒအသင်းတန်ဆောင်း

(၉၉) အင်္ဂါသမာဓိတန်ဆောင်း

(ညည) ဦးဘိုးသောင်းတန်ဆောင်း

(ဋဋ) ချမ်းသာကြီးတန်ဆောင်း

(ဌဌ) ရှင်စောပုတန်ဆောင်း

(ဍဍ) ပဉ္စဗောဓိတန်ဆောင်း

(ဎဎ) ပါရမီတန်ဆောင်း

(ဏဏ) သာသနာ့ဝေယျာဝစ္စတန်ဆောင်း

(တတ) ဓမ္မသီရိတန်ဆောင်း

(ထထ) ဗုဒ္ဓသာသနာ့ဝေယျာဝစ္စတန်ဆောင်း

(ဒဒ) ရှမ်းတန်ဆောင်း(ဦးအုန်းမြင့်)တန်ဆောင်း

(ဓဓ) စိန်ပေါလ်တန်ဆောင်း

(နန) ဗဟိုတံမျက်လှည်းတန်ဆောင်း

(ပပ) သောကြာ(ခြေတော်ရာ)တန်ဆောင်း

(ဖဖ) ဒေါ်ဖွားတန်ဆောင်း

(ဗဗ) ဆံတော်တွင်းတန်ဆောင်း

- (ဘဘ) (၇)ရက်သားသမီး (ဦးသက်ရှည်)တန်ဆောင်း
- (မမ) ရွှေတန်ဆောင်း(အဖျောက်တန်ဆောင်း)
- (ယယ) ပန်းရေချမ်းတန်ဆောင်း

(၄) ရင်ပြင်တော် မြောက်မှအရှေ့ကြား ၂၅

- (ကက) ဝိဇ္ဇာတန်ဆောင်း
- (ခခ) သမားတော်တန်ဆောင်း
- (ဂဂ) ဦးဝမ်းတင်တန်ဆောင်း
- (ဃဃ) သုကကာရီတန်ဆောင်း
- (ငင) မဟာဗောဓိတန်ဆောင်း
- (စစ) ဘိုးဘိုးအောင်တန်ဆောင်း
- (ဆဆ) တနင်္ဂနွေတန်ဆောင်း
- (ဇဇ) သာသနာ့ဟိတတန်ဆောင်း
- (ဈဈ) ရှင်အဇ္ဈဂေါဏတန်ဆောင်း
- (ညည) ပေါင်းမြက်တန်ဆောင်း
- (ဋဋ) ရှင်မထီးတန်ဆောင်း
- (ဌဌ) ဓမ္မစေတီကျောက်စာတန်ဆောင်း
- (ဍဍ) ဘိုးမင်းခေါင်တန်ဆောင်း
- (ဎဎ) ရာဇမုနိတန်ဆောင်း
- (ဏဏ) ဦးဘိုးထုံးတန်ဆောင်း
- (တတ) ဦးဘရီတန်ဆောင်း
- (ထထ) အောင်သစ္စာတန်ဆောင်း
- (ဒဒ) သာသာဝတီမင်းတန်ဆောင်း
- (ဓဓ) အောင်မြေတန်ဆောင်း
- (နန) ဦးအောင်ရှည်တန်ဆောင်း
- (ပပ) ဘိုးဘိုးအောင်တန်ဆောင်း
- (ဖဖ) နေစကြာ လစကြာတန်ဆောင်း

- (ဗဗ) ဓမ္မစေတီတန်ဆောင်း
 (ဘဘ) လေးတိုင်စင်တန်ဆောင်း
 (မမ) ဒေါ်ငွေဇင်တန်ဆောင်း
 (၅) **ရင်ပြင်တော်အရှေ့မှတောင်ကြား** ၁၅ ခု
 (ကက) ဒေါက်တာဦးညိုတန်ဆောင်း
 (ခခ) ဦးဝိဇ္ဇာတန်ဆောင်း
 (ဂဂ) ဆာဘိုးသာတန်ဆောင်း
 (ယယ) ဒေါ်စောဥတန်ဆောင်း
 (စစ) ရှင်မဟာကဿပတန်ဆောင်း
 (ဆဆ) ဗဟိုလေဟာပြင်တန်ဆောင်း
 (ဇဇ) ဗောဓိမဏ္ဍိုင်တန်ဆောင်း
 (ဈဈ) ပြဒါးရှင်ဘုရားတန်ဆောင်း
 (ညည) ရောင်တော်ဖွင့်တန်ဆောင်း
 (ဋဋ) ဦးမောင်မောင်ကြီးတန်ဆောင်း
 (ဌဌ) ဂေါပကရုံးရှေ့ချောက်လမ်း
 (ဒုဒု) ရှေးဟောင်းရုပ်ပွားတော်တန်ဆောင်း
 (ဗဗ) ဦးစံချိန်တန်ဆောင်း
 (ဏဏ) ဧည့်ခံတန်ဆောင်း
 (တတ) စည်တော်တန်ဆောင်း
 (ထထ) ဂေါပကရုံးသစ်
 (ဒဒ) ဂေါပကရုံးဟောင်း
 (ဓဓ) လုံခြုံရေးရုံးခန်းအဆောက်အဦး

စောင်းတန်း၊ ဓါတ်လှေကား၊ စက်လှေကား

၆။ **အရှေ့စောင်းတန်း**

(က)	စတင်တည်ဆောက်သည့်နေ့	၁၃-၆-၉၅
(ခ)	ပြီးစီးသည့်နေ့	၂၄-၅-၉၇

- ၁၀၉ -

(ဂ)	စောင်းတန်းအရှည်	၇၇၄. ၈
(ဃ)	ပြာသာဒ်ဆောင်ပေါင်း	၅
(င)	လှေကားထစ်ပေါင်း	၂၀၄
(စ)	တိုင်လုံးပေါင်း	၂၃၈
(ဆ)	ဆိုင်ခန်းပေါင်း	၁၄၀
(ဇ)	စောင်းတန်းအကျယ် (ဆိုင်ခန်းအပါအဝင်)	၈၉'

၇။ တောင်ဘက်စောင်းတန်း

(က)	စတင်တည်ဆောက်သည့်နေ့	၂၀-၄-၉၅
(ခ)	ပြီးစီးသည့်နေ့	၁၆-၉-၉၆
(ဂ)	စောင်းတန်းအရှည်	၇၇၀. ၈
(ဃ)	ပြာသာဒ်ဆောင်ပေါင်း	၁၀
(င)	လှေကားထစ်ပေါင်း	၁၅၂
(စ)	တိုင်လုံးပေါင်း	၁၄၂
(ဆ)	ဆိုင်ခန်းပေါင်း	၆၅
(ဇ)	စောင်းတန်းအကျယ် (ဆိုင်ခန်းအပါအဝင်)	၆၃'

၈။ မြောက်ဘက်စောင်းတန်း

(က)	စတင်တည်ဆောက်သည့်နေ့	၁၀-၁၂-၉၇
(ခ)	ပြီးစီးသည့်နေ့	၂၀-၉-၉၈
(ဂ)	စောင်းတန်းအရှည်	၄၃၈'
(ဃ)	ပြာသာဒ်ဆောင်ပေါင်း	၆
(င)	လှေကားထစ်ပေါင်း	၁၄၃
(စ)	တိုင်လုံးပေါင်း	၅၆
(ဆ)	ဆိုင်ခန်းပေါင်း	၇၁
(ဇ)	စောင်းတန်းအကျယ် (ဆိုင်ခန်းအပါအဝင်)	၆၀'

၉။ အနောက်ဘက်စောင်းတန်း

(က)	စတင်တည်ဆောက်သည့်နေ့	၁-၈-၉၅
(ခ)	ပြီးစီးသည့်နေ့	၂၈-၁-၂၀၀၂
(ဂ)	စောင်းတန်းအရှည်	၆၉၄ ပေ
(ဃ)	စောင်းတန်းအကျယ်	၄၀ ပေ
(င)	စောင်းတန်းအမြင့်	၂၂ ပေ
(စ)	လှေကားထစ်ပေါင်း	၁၆၄ ထစ်
(ဆ)	ပြာသာဒ်ဆောင်ပေါင်း	၅ ဆောင်
(ဇ)	အလယ်တိုင်လုံးပေါင်း	၁၀၆ လုံး
(ဈ)	ဘေးတိုင်ပြားပေါင်း	၁၃၆ လုံး
(ည)	ထောင့်တိုင်ပေါင်း	၃၂ တိုင်
(ဋ)	ကုန်ကျန်တန်ဘိုးငွေ	၁၅၅၉၄၄၈၈၇ ကျပ်

၁၀။ တောင်ဘက်ဓါတ်လှေကား(၂)စီး

(မြင်ကွင်းကျယ်ဓါတ်လှေကား)

(က)	စတင်တည်ဆောက်သည့်နေ့	၁၂-၃-၉၆
(ခ)	ပြီးစီးသည့်နေ့	၁၀-၁၂-၉၆
(ဂ)	ဖွင့်ပွဲကျင်းပသည့်နေ့	၉-၁-၉၇ (နံနက်၉ နာရီ)
(ဃ)	စီးနိုင်သည့်လူဦးရေ	၂၀ ယောက်
(င)	ကုန်ကျစရိတ်တန်ဘိုး(မြို့ပြ၊ ရေသန့်၊ လျှပ်စစ်၊ မြေခင်း) (အမေရိကန်ဒေါ်လာ) ၄၅၂၉၅၀၀၀ ကျပ် (မြန်မာကျပ်ငွေ)	၃၂၀၆၀၀ ဒေါ်လာ
(စ)	ဓါတ်လှေကားလျှောက်လမ်းအရှည်	၂၇၁'
(ဆ)	မြန်မာမှုတန်ဘိုး (သွပ်ပန်းတည်း၊ သစ်သား၊ ပန်းပု၊ အင်္ဂတေပန်းတော့)	၅၂၆၀၁၀၅/-

- ၁၁၁ -

- (ဇ) ဓါတ်လှေကားဝယ်ယူမှုဆိုင်ရာ
ဝန်ဆောင်မှုစရိတ် ၂၂၄၄၁၀/-
(ဈ) အမြင့် ၄၈'
(ည) အဆောက်အအုံအကျယ်အဝန်း (၈၄' x ၂၈')

၁၁။ အရှေ့ဘက်ဓါတ်လှေကား(၂)စီး
(မြင်ကွင်းကျယ်ဓါတ်လှေကား)

- (က) စတင်တည်ဆောက်သည့်နေ့ ၁-၁-၉၆
(ခ) ပြီးစီးသည့်နေ့ ၁-၆-၉၇
(ဂ) စတင်အသုံးပြုသည့်နေ့ ၉-၁-၉၇
(ညနေ ၆ နာရီ)
(ဃ) စီးနိုင်သည့်လူဦးရေ ၂၀ ယောက်
(င) ကုန်ကျစရိတ်တန်ဖိုး(မြို့ပြ၊ ၃၂၀၆၀၀ ဒေါ်လာ
ရေသန့်၊ လျှပ်စစ်၊ မြေခင်း) (အမေရိကန်ဒေါ်လာ)
၄၂၀၁၄၀၁၄ ကျပ် (မြန်မာကျပ်ငွေ)
(စ) ဓါတ်လှေကားလျှောက်လမ်းအရှည် ၂၁၆'
(ဆ) မြန်မာမှုတန်ဖိုး (သွပ်ပန်းတဦး၊ သစ်သား
ပန်းပု၊ အင်္ဂတေပန်းတော့) ၉၇၀၅၅၁၇/-
(ဇ) ဓါတ်လှေကားဝယ်ယူမှုဆိုင်ရာ
ဝန်ဆောင်မှုစရိတ် ၂၂၄၄၁၀/-
(ဈ) အမြင့် ၆၀'
(ည) အဆောက်အအုံအကျယ်အဝန်း (၄၇' x ၃၀')

၁၁။ မြောက်ဘက်ဓါတ်လှေကား

(မြင်ကွင်းကျယ်ဓါတ်လှေကား)

- (က) စတင်တည်ဆောက်သည့်နေ့ ၂၇-၁၂-၉၇
- (ခ) ပြီးစီးသည့်နေ့ (ဖွင့်ပွဲကျင်းပသည့်နေ့) ၂၀-၉-၉၈
- (ဂ) စီးနိုင်သည့်လူဦးရေ ၂၀ ယောက်
- (ဃ) ကုန်ကျစရိတ်တန်ဖိုး ၃၄၇၉၁၇၆/-
(မြို့ပြ၊ ရေသန့်၊ လျှပ်စစ်၊ မြေခင်း) (မြန်မာကျပ်ငွေ)
- (င) မြန်မာမှုတန်ဖိုး (သွပ်ပန်းတဦး၊ ၉၇၀၅၅၁၇/-
သစ်သားပန်း၊ အင်္ဂတေပန်းတော့)
- (စ) ဓါတ်လှေကားဝယ်ယူမှုဆိုင်ရာ US\$ ၁၄၂၂၆၀/-
ဝန်ဆောင်မှုစရိတ်
(LG ဦးမြဟန်+ဒေါ်ခင်စပယ်ကြည်
မိသားစုမှလှူသည်)
လုပ်အားခ ၇၀၀၀/-
- (ဆ) မှန်အိမ်တန်ဖိုး US\$ ၂၈၅၀၀/-
- (ဇ) အမြင့် ၆၅'
- (ဈ) အကျယ်(လျှောက်လမ်း) ၁၆'
- (ည) အဆောက်အအုံအကျယ်အဝန်း (၁၁' x ၂၂')
(ဓါတ်လှေကား)
- (ဋ) ပင်မအဆောက်အအုံအကျယ် (၃၉' x ၂၉')
- (ဌ))မြေပြင်မှပြာသားအထိ အမြင့် ၁၁၇'
စုစုပေါင်းတန်ဖိုး မြန်မာငွေ ၅၄၁၂၄၇၄၇၁ ကျပ်
US\$ ၁၇၇၇၆၀